

2017

Gulbenes novada bibliotēkas darba atskaitē

SATURA RĀDĪTĀJS

1. REĢIONA UN BIBLIOTĒKU DARBA (GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKAS) VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS.....	3
2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS.....	5
3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS.....	6
4. PERSONĀLS.....	8
5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA.....	10
6. KRĀJUMS.....	20
7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	26
8. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS	41
9. PROJEKTI.....	47
10. PUBLICITĀTE.....	49
11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	52
12. METODISKAIS UN KOSULTATĪVAIS DARBS.....	53

1. REĢIONA UN BIBLIOTĒKU DARBA (GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKAS) VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Gulbenes novada bibliotēka ir Gulbenes novada pašvaldības iestāde, kas atrodas Gulbenē, O.Kalpaka ielā 60A. Gulbenes novada bibliotēkai ir sava ēka, kuru atklāja 1985.gada 22.martā. Bibliotēkas kopējā platība ir 1220 m.

Administratīvi-teritoriālās reformas rezultātā bijušā Gulbenes rajona vietā kopš 2009.gada 1.jūlija ir viens kopējs Gulbenes novads ar 13 pagastiem un Gulbenes pilsētu kā novada administratīvo centru.

2017.gadā Gulbenes novadā darbojas 34 bibliotēkas, no kurām 18 ir pagasta bibliotēkas, 16 izglītības iestāžu bibliotēkas un Gulbenes novada bibliotēka, kas veic novada un reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas. Lejasciema pagasta bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts "Sinole".

2013.gada nogalē tika veikta Gulbenes novada pagasta pārvalžu struktūrvienību reorganizācija, ***Iīdz ar to kopš 2014.gada 1.janvāra 18 pagastu bibliotēkas ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienības.***

Kopš 2016.gada 1.janvāra visi bibliotēku izdevumi centralizēti, proti, vienots Gulbenes novada bibliotēkas budžets, kur katrai struktūrvienībai ir savs atsevišķs budžets. 2017.gadā Gulbenes novada bibliotēkā ar 18 struktūrvienībām strādā 47 darbinieki.

Tā kā centralizācijas modelī strādājam jau 4 gadus tad galvenie secinājumi un ieguvumi ir sekojoši:

- Tieki nodrošināta līdzsvarota un uz vienlīdzīgiem nosacījumiem pagastu bibliotēku attīstība (pakalpojumi, infrastruktūra, saimnieciskie jautājumi, personāls).
- Stiprinātas mazās bibliotēkas.
- Izlīdzinātas krasās atalgojuma atšķirības noteiktas nozares speciālistiem novada teritorijā.
- Piesaistot dažādu projektu finansējumu, attīstīti un uzlaboti bibliotekārie pakalpojumi novada bibliotēkās.
- Vienots budžets – vienotas prasības – iespēja manevrēt ar finansējumu – nozares ietvaros.

2017.gada septembrī Gulbenes novada bibliotēkā notika struktūrvienību reorganizācija, kā rezultātā izveidota Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa. Nodaļā ietilpst: informācijas centrs, interneta lasītava (SIPP), abonements un novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītava. Nodaļa sniedz plašu pakalpojumu klāstu sakot ar standarta bibliotēkas pakalpojumiem ikviename (datori, internets, izdevumu izsniegšana) beidzot ar specifiskiem pakalpojumiem konkrētām mērķgrupām. Nodaļas izveidošana sniedz kopīgu skatījumu uz pieaugušo apkalpošanas attīstību un ļauj izprast vietējā sabiedrības vajadzības.

Kopumā analizējot nodaļas pakalpojumu kvalitāti un veicot nelielu aptauju bibliotēkas darbinieku vidū, tika secināts, ka stiprās puses ir:

- **daudzpusīgs un kvalitatīvs krājums** (abonementā – studentiem "draudzīgs", plaš jauno grāmatu apjoms, informācijas centrā – informācija par ES, tūrisma informācija, novadpētniecības lasītavā – apjomīgs materiālu kopums ar Gulbenes novadu);
- **zinošas un eruditās darbinieces** (loti labas informācijas meklēšanas prasmes, pārzinot ne tikai bibliotēkas piedāvātos avotus);
- **daudzveidīgi pakalpojumi** (kvalitatīvas gleznu izstādes, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, izdevumu piegāde uz mājām, digitālās izstādes utt.)

Savukārt nodaļas izaicinājumi darba organizācijā un lasītāju apkalpošanā ir sekojoši:

- **laika resurss** (reizēm pietrūkst laika individuālkai lietotāju apkalpošanai, datu bāzu un bibliotēkas krājuma popularizēšanai);
- **jaunu bibliotēkas lietotāju piesaiste** (lasošās paaudzes maiņa, inovatīvi un radoši pakalpojumi).

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēku darbībā nav notikušas, un bibliotēku akreditācija nav notikusi.

Gulbenes novada bibliotēku darbs ir vērsts uz nepārtrauktu, plānveidīgu attīstību un mērķi veikt iespieddarbu, elektronisko izdevumu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, bibliografēšanu un nodrošināt ikvienam interesentam pieeju pie esošās informācijas.

2017.gadā Gulbenes pilsētā dzīvoja 7945 (- 2%), bet novadā – 22 397 iedzīvotāji (-2%).

2017.gadā Gulbenes bibliotēkas pakalpojumus patstāvīgi ir izmantojuši 37% pilsētas iedzīvotāju jeb 2975 (- 102) reģistrētie bibliotēkas lasītāji. Kopējais iedzīvotāju skaits pilsētā samazinājies attiecībā pret 2016.gadu par 2 %. Vidēji dienā bibliotēku apmeklēja 225 cilvēki. Dienā vidēji bibliotēka izsniedza 389 dokumentus. Apmeklējums 2017.gadā attiecībā pret 2016.gadu ir samazinājies par 6%, izsniegums ir samazinājies par 9 %.

Gulbenes novada bibliotēkai internetā ir sava mājas lapa: www.gulbenesbiblioteka.lv, kur ir sniegtā plaša informācija par bibliotēkas vēsturi, statistiku, sniegtajiem pakalpojumiem un informācijas resursiem, kā arī ir pieejama plaša informācija par Gulbenes pilsētas un novada vēsturi un šodienu. Tā tika izveidota 2015.gada nogalē. Šī ir bibliotēkas mājas lapas 5.versija. Pirma reizi bibliotēka savu mājas lapu internetā publicēja 1999.gadā.

Kopš 2007.gada rudens Gulbenes bibliotēkā izvietots Reģionālais mācību centrs (Alūksnes, Apes, Gulbenes Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu, Balvu novadu), kas nodrošina bibliotekāru un lietotāju tālākizglītības koordinētu darba organizāciju. Reģionālā mācību centra mērķis ir kļūt par mūžizglītības centru bibliotekārajiem speciālistiem un Gulbenes pilsētas un novada iedzīvotājiem. Reģionālais mācību centrs nodrošina apmācību procesus divās pilnīgi nokomplektētās un labi aprīkotās datorklasēs.

GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKAS GALVENIE STATISTIKAS DARBA RĀDĪTĀJI:

- Bibliotēkas pakalpojumus 2017.gadā izmantoja 37% pilsētas iedzīvotāju;
- Bibliotēkas Apmeklējums uz Vienu iedzīvotāju 2017.gadā – 8 reizes;
- Bibliotēkas Izsniegums uz Vienu iedzīvotāju 2017.gadā – 13.85 dokumenti;
- Dienā vidēji 2017.gadā Gulbenes bibliotēku apmeklēja 225 cilvēki;
- Dienā vidēji bibliotēka izsniedza 389 dokumentus;
- Pašvaldība 1 lasītājam grāmatām iztērēja – EUR 3.67
- Pašvaldība 1 iedzīvotājam grāmatām iztērēja – EUR 1.37
- Pašvaldība 1 lasītājam periodikai iztērēja – EUR 0.90
- Pašvaldība 1 iedzīvotājam periodikai iztērēja – EUR 0.33

GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKA – BRĪVPRĀTĪGAISS DARBS. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Līdz šim sadarbībā ar Gulbenes novada domi izstrādāti divi Eiropas Brīvprātīgā darba projekti, kā rezultātā bibliotēkā darbojās brīvprātīgie no Baltkrievijas: Jevgēņijs Beļeckis, projekts "Skaties plašāk!" (2013./2014.g.) un Maksims Smirnovs, projekts "Up!" (2014./2015.g.).

2017.gada pavasarī jau otro reizi Gulbenes bibliotēka akreditējās kā Eiropas Brīvprātīgā darba uzņēmējorganizācija (akreditācijas termiņš 4 gadi). Sadarbībā ar biedrību "Dēms" tika izstrādāts projekts "Comming Soon", kā rezultātā četrās pašvaldības iestādēs strādā brīvprātīgie, tajā skaitā arī Gulbenes novada bibliotēkā brīvprātīgo darbu uzsāka Elise Belmabrouk no Francijas. Jauniete bibliotēkā darbu uzsāka 2017.gada 4.oktobrī un stādās līdz pat 2018.gada jūnijam.

2017.gadā Elises Belmabrouk paveiktie darbi:

Aktivitāte	Apraksts
Prezentācija par Francijas kultūru, vēsturi un stereotipiem.	Nodarbības notika Gulbenes novada valsts ģimnāzijā un Gulbenes novada bibliotēkā. Kopumā 4 nodarbības (51 skolēns un 12 pieaugušie).
Dalība franču valodas stundās.	Dalība fakultatīvajās franču valodas nodarbībās, kas notiek Gulbenes novada valsts ģimnāzijā.
Periodisko izdevumu kārtošana.	Periodisko izdevumu kārtošana arhīvam Novadpētniecības lasītavā.
Publicitāte un vizuālā	Afišu gatavošana saviem organizētajiem pasākumiem.

reklāma.	
“Nāc un gatavo Helovīnu svētku rotājumus”.	Radošā darbnīca bērniem kopā ar vecākiem Bērnu bibliotēkā. Grebti kīrbji, gatavoti zirnekļu tīkli un spoki.
Izstādes veidošana par spāņu mākslinieku Salvadoru Dali.	Elisas viens no mīļākajiem māksliniekiem ir Salvadors Dali, tāpēc 3.stāva foajē tika attēlota viņa radošā darba gaitas un interesanti fakti par personību.
“Veido savu svētku piespraudīti”.	Radošā darbnīca bērniem Bērnu bibliotēkā. Novembra svētku nedēļa tika veidotas piespraudītes nacionālajās krāsās.
Bibliotēkas Ziemassvētku video	Dalība bibliotēkas Ziemassvētku video tapšanā, runča Misiņa lomas atveidošana.
Franču valodas nodarbības.	Ikviens ir iespēja piedalīties franču valodas apguvē, gan mācoties no jauna, gan praktizējot jau esošās zināšanas. Nodarbības notiek 1X nedēļā, bibliotēkas Konferenču zālē.
Klasiskās dejas pamati.	Sākumskolas vecuma bērniem ir iespēja apgūt un vingrināties klasiskās dejas (baleta) pamata soļus. Nodarbības notiek 1X nedēļā, Kultūras centra Spoguļu zālē.

2017.gadā bibliotēkā vasaras laikā brīvprātīgo darbu veica vietējie brīvprātīgie: 1 seniore un 3 jaunieši. Darbs notika pie periodisko izdevumu kārtošana arhīvam, mutvārdu vēstures audioierakstiem izveidots transkripts, fotogrāfiju arhivēšana no mājas lapas.

Gulbenes novada domes starptautiskā projekta „Senior Plus” ietvaros bibliotēkā brīvprātīgo darbu veica 4 seniori: 2 no Itālijas, 2 no Francijas. Šis bija izaicinājums bibliotēkai, tomēr labi darbi tika paveikti: sagatavota izstāde par Itālijas vēsturi, kultūru un mūsdienām, novadīta rokdarbu stunda bērnu bibliotēkā, un kārtoti žurnāli periodikas arhīvam.

Tā ir lieliska iespēja brīvprātīgajam iepazīt Latvijas kultūru, izbaudīt mazpilsētas dzīvi, iegūt jaunas zināšanas un prasmes, strādājot bibliotēkā. Līdz ar brīvprātīgā ienākšanu bibliotēkas vidē, darbinieki gūst pieredzi starpkultūru saskarsmē darbavietā, jaunas idejas no brīvprātīgā puses un iespēju uzlabot valodas prasmes, komunicējot angļu vai krievu valodā.

Programmas „Jaunatne darbībā” būtība ir ikvienam jaunietim no 13 līdz 30 gadiem sniegt iespēju iegūt jaunas zināšanas, prasmes un pieredzi, kā arī iepazīt citu valstu kultūru, izmantojot neformālās izglītības principus, tādējādi veicinot visu jauniešu iekļaušanu darba tirgū un sabiedrībā, neatkarīgi no viņu izglītības, sociālā stāvokļa vai kultūras vides.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Gulbenes novada bibliotēkas budžets ir viens kopējs, kur katrai bibliotēkai kā struktūrvienībai ir iezīmets sava budžets. Atalgojums netiek sadalīts sīkāk, bet ir kopējs cipars.

Gulbenes novada bibliotēkas finansiālais nodrošinājums

	2015*	2016	2017*
Kopā (EUR)	540943	353455	598372
Pašvaldības finansējums	514287	316024	574895
Citi ienēmumi:	26656	37431	23477
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	2576	1651	1957
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	4080	4630	1520
<i>t. sk. citi piešķīrumi</i>	20000	31150	20000

*Finansējumā iekļautas arī pagastu bibliotēku darbinieku atalgojums

Gulbenes pagastu bibliotēku finansiālais nodrošinājums”

	2015*	2016	2017
Kopā (EUR)	114862	328780	336437 (+2,3%)
Pašvaldības finansējums	114142	327992	335648
Citi ieņēmumi:	720	787	789
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	720	787	789
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	0	0	0
<i>t. sk. citi piešķīrumi</i>	0	0	0

*Finansējums bez atalgojuma un darba devēja sociālajām iemaksām, jo kopš 2015.gadātās tika iekļauts Gulbenes novada bibliotēkas budžetā un atsevišķi netika izdalīts.

Gulbenes novada bibliotēku kopējie izdevumi

	2015	2016	2017
Izdevumi kopā (EUR)			
Darbinieku atalgojums (bruto)	417 127	447 044	467 574
Krājuma komplektēšana	50 414	53 315	58 553

Piešķirtais finansējums nodrošina bibliotēku pamatfunkciju veikšanu. Attīstībai finansējums tiek piesaistīts izstrādājot un realizējot projektus. 2017.gadā bibliotēka ir izstrādājusi un realizējusi 4 projektus.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

2017.gadā vairākās novada bibliotēkas tika veikti remonti un mainīti grāmatu plaukti:

N.P.K.	BIBLIOTĒKAS NOSAUKUMS	VEIKTIE REMONTDARBI	IZMAKSAS EUR
1.	Gulbenes novada bibliotēka	Bibliotēkas iekšējo kāpņu no 1.līdz 3.stāvam un vestibilu remonts	17 400,00
2.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība „Stradu pagasta Stāķu bibliotēka”	Bibliotēkas koridora remonts	5302,00
3.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība „Līgo pagasta bibliotēka”	Grīdas remonts	5255,00
4.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība Lejasciema pagasta bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts Sinole”	Ārdurvju nomaina	1000,00
5.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienības „Stāmerienas pagasta Kalnienas bibliotēka”	Malkas šķūņa celtniecība	2830,00
		Kopā	31 787.00

Grāmatu plauku iegādes 2017.gadā

N.P.K.	BIBLIOTĒKAS NOSAUKUMS	IZMAKSAS EUR
1.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība „Daukstu pagasta bibliotēka”	500,00
2.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība „Stradu pagasta Stāķu bibliotēka”	1037,00

Gulbenes novada bibliotēkas atskaitē par 2017.gadu

3.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība “Līgo pagasta bibliotēka”	2000,00
4.	Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība Druvienas pagasta bibliotēka	681,00
	Kopā	4218,00

2018.gadā ir plānots veikt remontus 2 pagasta bibliotēkās.

Iekārtas un aprīkojums:

Gulbenes novada bibliotēkā

	Kopējais skaits	2008. gads	2012. gads	2013. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads
Darbinieku datori	18		16	1	1		
Lietotāju datori	12			1	6		5
Mācību klases datori	34	13	11			3	7
Multi funkcionālās iekārtas	9	1	1	3	2	2	
Printeri	8		5	1	2		

Kopējais tehnikas vienību skairs visas novada publiskajās bibliotēkās

	Kopējais skaits
Darbinieku datori	36
Lietotāju datori	83
Mācību klases datori	34
Multi funkcionālās iekārtas	26

Šobrīd Gulbenes novada bibliotēkā un tās pakļautībā esošajās pagastu bibliotēkās tehnika nav tā jaunākā, taču katru gadu tiek investēts jaunas IT tehnikas iegādē, kā rezulātā tā ir atbilstoša mūsdienu prasībām. Nemot vērā to, ka datortehnikas rekomendējamais lietošanas periods ir 5 gadi, daļa tehnikas būtu jāmaina tuvākajā laikā.

Datortīkla ātrdarbība kopumā ir apmierinoša, ja neskaita dažas atsevišķas novada bibliotēkas, kur nav iespējams nodrošināt interneta pieslēgumu ar lielāku veikspēju, jo interneta provайдeri to nepiedāvā.

Bērniem un jauniešiem ir pieejami 2017. gadā iegādāti datori, un telpās, kur biežāk uzturās jaunieši, ir izveidoti bezvadu interneta piekļuves punkti, lai nodrošinātu stabīlāku un kvalitatīvāku šo pakalpojumu.

Kā problēmu var minēt nepietiekamu interneta ātrumu brīžos, kad bibliotēkas telpās notiek kursi vai semināri, kuros tiek izmantoti datori.

4. PERSONĀLS

Personāla raksturojums

Gulbenes novada bibliotēkās 2017.gadā strādāja 47 darbinieki. No tiem 37 bibliotekārie darbinieki un 10 tehniskie darbinieki. 34 bibliotekāri strādāja uz pilnu darba likmi, 1 bibliotekārs strādāja uz 0.75 likmi, 1 bibliotekārs uz 0.5 likmi un vēl 1 bibliotekārs strādāja uz 0.4 darba likmi. 2 tehniskie darbinieki – saimniecības daļas vadītājs un datortehnikis ir uz pilnu darba likmi. Pārējiem 8 tehniskajiem darbiniekiem darba likmes piemērotas, veicot aprēķinus pēc uzkopjamajām platībām.

2017.gads bija pārmaiņu gads bibliotēkas personālā. 4 bibliotekārie darbinieki un 1 tehniskais darbinieks izbeidza darba attiecības. Iemesli bija dažādi – pensijas vecums, darba vai dzīvesvietas maiņa. Tā rezultātā notika vairākas amata maiņas jau esošajiem Gulbenes novada bibliotēkas darbiniekiem, un 2017.gada rudenī tika veiktas 3 vakanto amata vietu atlases – Gulbenes bibliotēkā, Lejasciema pagasta bibliotēkas Sinoles ārējās apkalpošanas punktā un Rankas pagasta bibliotēkā. Amatu kandidātu pārrunu laikā secinājām, ka bibliotekārais darbs vietējā sabiedrībā tiek augstu vērtēts un interese uz vakantajām darba vietām ir ievērojama. Īpaši liela atsaucība 23 pieteikumi uz 1 vakanto galvenā bibliotekāra – eksperta vakanci bija Gulbenes novada bibliotēkai. Jāatzīst, ka kvalificētu, pieredzējušu bibliotekāro speciālistu kandidātu vidū nebija, tomēr visi jaunuzņemtie darbinieki ir ar iniciatīvu, svaigām idejām, darba optimismu un vēlmi mācīties.

Būtiskas izmaiņas 2017.gada rudenī tika piedzīvotas Gulbenes novada bibliotēkā. Esam veikuši reorganizāciju bibliotēkas nodalās pēc pašu iniciatīvas. No līdz šim esošajām 5 bibliotēkas nodalām, esam reorganizējušies un izveidojuši 3 apkalpošanas nodalas. Reorganizācijas būtība bija pārplānot nodalu darbu, padarīt efektīvāku un racionālāku. Rezultātā darbinieku skaits nav samazinājies.

Izvērtējot situāciju Jaungulbenes pagasta bibliotēkā, no 2 bibliotekārajiem darbiniekiem esam pārjājuši uz 1 bibliotekāra apkalpošanu.

Apbalvojumi un pateicības

Lepojamies, ka Gulbenes novada bibliotēkas direktores darbs tiek augstu novērtēts ne vien vietējā līmenī, bet arī valsts mērogā. 2017.gada 18.novembrī Gulbenes kultūras centrā norisinājās Latvijas 99.dzimšanas dienai veltīts svinīgs pasākums, kura laikā Kultūras ministrijas Atzinības rakstu par ilggadēju, godprātīgu darbu un nozīmīgu ieguldījumu Latvijas kultūrvides veidošanā saņēma Gulbenes novada bibliotēkas direktore Antra Sprudzāne.

2017.gada 28.aprīlī svinīgā Gulbenes novada bibliotēkas 70.gadu jubilejas pasākumā:

Gulbenes novada domes Atzinības rakstus saņēma:

- Dzintra Upeniece, sistēmbibliotekāre
- Vija Tašiņa, galvenā bibliogrāfe
- Andris Vītols, bibliotēkas informācijas speciālists
- Antra Sprudzāne, direktore

Gulbenes novada bibliotēka tradicionāli katru gadu izsniedz pateicības rakstus par vērtīgiem un radošiem darba jubilejas gadiem. 2017.gadā pateicības rakstus saņēma 7 bibliotekāri:

- 55 darba gadiem Dzidra Matīsa
- 35 darba gadiem Ingrīda Rubene
- 30 darba gadiem Inga Caunīte
- 30 darba gadiem Solvita Lībere
- 20 darba gadiem Ligita Ozoliņa
- 10 darba gadiem Agnese Usāre
- 10 darba gadiem Agrita Petrovska

Finansējums personāla attīstībai

Viena no Gulbenes novada bibliotēkas prioritātēm attiecībā uz darbiniekiem, ir profesionālo zināšanu un prasmju pilnveidošana, kompetenču paaugstināšana, vispusīgums un mērķtiecība uz attīstību. Šis ir faktors, ko daudzi bibliotekārie darbinieki atzinīgi vērtē un ar lielu entuziasmu regulāri izmanto sniegtās iespējas. Tomēr ir arī daļa darbinieku, kuri šo nosacījumu uzskata par apgrūtinošu un apmeklē tikai tās mācības, kas ir obligātas reģiona bibliotēkā. Jāatzīst, lielākoties tie ir pirmspensijas vai pensijas vecuma bibliotekāri, kuriem ir grūtāk savā darbā ieviest jauninājumus.

Par saņemtajiem mācību pakalpojumiem 2017.gadā Gulbenes novada bibliotēkas no budžeta līdzekļiem ir iztērējušas 1505,22 EUR. Mācību komandējumiem bibliotekārajiem darbiniekiem transporta izmaksas un dienas naudas tiek segtas no bibliotēkas budžeta.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p.k.	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Darbiniek u skaits
1.	Rīga	SIA „Funditus	„Darba likuma grozījumi un aktualitātes”	4	1
2.	Rīga	SIA Tieto Latvia	Cirkulācija sistēmā ALISE	8	1
3.	Rīga	SIA Tieto Latvia	Personu un institūciju autoritatīvo ierakstu veidošana atbilstoši RDA	4	1
4.	Valmiera		Seminārs novadpētnieku apmācībai	6	2
5.	Rīga	SIA Tieto Latvia	Padziļinātie kursi datu apstrādē, izmantojot MARC21	8	1
6.	Madona	LNB	Bibliotēku novadpētniecības konference „Šodienas notikums – rītdienas vēsture”	10	2
7.	Rīga	LNB	Lasītāju apkalpošanas speciālistu konference	5,5	3
8.	Rīga	LNB	(Ne)nopietna spēle nopietniem jautājumiem	4	1
9.	Rīga	LNB	Bibliotēku novadpētniecības diskusijas	5	1
10.	Rīga	LATABA	Personas datu aizsardzības un autortiesību jautājumi bibliotēkā	5	1
11.	Lubānas novads	LBB VN	LBB Vidzemes nodaļas 20.konference „Esam ieausti raksti savā valodā, zemē un novadā”	6	7
12.	Rīga		Starptautiska zinātniska konference „Izaicinājumi pieaugušo kvalitātes pilnveidei”	8	1
13.	Rīga	KISc	Datubāzu resursi un rīki informācijas darbā	6,5	1
14.	Cēsis	Cēsu centrālā bibliotēka	Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 16.konference „Pedagoģiskās pieejas kompetenču attīstībai bibliotēkā”	8	6
15.	Rīga	IZM un LU	Konference „Starptautiska skolēnu lasītprasmes novērtēšanas pētījuma PIRLS 2016 rezultātu pazīgošana”	3	1
16.	Rīga	LNB	Lasi klusi, lasi skalji – lasi!”	5	1
17.	Rīga	LNB	No grāmatu starta līdz mediju un informācijpratībai bibliotēkās”	6	1
18.	Rīga	LNB	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem „Es piedero šeit”	6	1
19.	Rīga	LNB	2 semināri reģionu galveno bibliotēku metodīkiem	17	1
20.	Rīga	LNB	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	6	1
21.	Rīga	Latvijas pašvaldību mācību centrs	Radošā lasīšana – atbalsts personības izaugsmei	8	1
22.	Rīga	LNB	Izstāžu darbs bibliotēkā	5	2
23.	Rīga	LNB	Efektīva laika plānošana	5	1
24.	Stāmerienas pag.	Stāmerienas pag.	Ko mēs varam darīt šodien, lai būtu veiksmīgi rīt	16	1
25.	Rīga	LNB	Datubāzu, e-grāmatu un digitālo kolekciju izmantošanas iespējas	6	1
26.	tiešsaistē	LU Open Minded	Būt modram un sasniegt mērķi. Psiholoģijas kurss par to, kā neļauties kārdinājumiem	4	2
27.	tiešsaistē	LU Open Minded	Gribasspēks	8	2

1 darbiniece mācās LNB kompetenču attīstības centra 240 stundu kursos „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”, beigs 2018.gadā.

Vairākas darbinieces izmantoja **LU Open Minded** veidotos tiešsaistes kursos un lekcijas, kas piedāvā pilnveidot sevi un aizrautīgi izzināt aktuālas tēmas kopā ar Latvijas labākajiem lektoriem. Studēt katrs var sev ērtā laikā un vietā.

Kopumā 23 bibliotekāri ir profesionāli pilnveidojušies 27 dažādos citu organizētos kursos, semināros un konferencēs. Pārsvārā tos ir organizējuši LNB un SIA Tieto Latvia.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Gulbenes novada bibliotēkas pamatrādītāji

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	3047	3077	2975	+0,9; -3,4
<i>t. sk. bērni</i>	1077	1144	1210	+6; +5,7
Bibliotēkas apmeklējums	66471	67711	63675	+2; -6
<i>t. sk. bērni</i>	23332	26234	23589	+12; -20
Virtuālais apmeklējums	41276	45403	15401	+9,9; -66
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	7435	80173	5071	+978; -94
Izsniegums kopā	122649	121357	110067	-1; -9,4
<i>t. sk. grāmatas</i>	78020	81435	71057	+4; -13
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	36150	34261	30031	-5; -12
<i>t. sk. bērniem</i>	32765	34881	34449	+6; -1,2
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	37	38	37	+2,7; -2,7
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	80	87	92	+8,7; +5,7
iedzīvotāju skaits	8275	8117	7945	-2; -2,2

Pieaugušo apkalpošanas nodajas kopējie pamatrādītāju statistika cipari salīdzinot ar 2016.gadu ir samazinājušies: lietotāju skaits – 8%, fiziskais apmeklējums -11%, Izsniegums -12%. Informācijas centram pamatrādītāju statistikas cipari ir palielinājušies. Vislielākais statistikas ciparu samazinājums ir abonementam. Ľoti iespējams, ka iedzīvotāju aktivitāti ir samazinājis bibliotēkas visu stāvu remonts, kas ilga divus mēnešus un piekļuve bibliotēkas 2. un 3.stāvam bija ierobežota.

Gulbenes novada pagastu bibliotēku pamatrādītāji

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	4506	4822	4882	+7%; +1%
<i>t. sk. bērni</i>	1195	1229	1370	+2,8%; +11%
Bibliotēkas apmeklējums	85812	81783	74742	-4,7%; -9%
<i>t. sk. bērni</i>	27260	24341	20458	-11%; -16%
Virtuālais apmeklējums	17997	3848	2291	-79%; -40%
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	19913	36943	91339	+85%; +147%
Izsniegums kopā	133342	127713	125227	-4%; -2%
<i>t. sk. grāmatas</i>	56424	52399	53344	-7%; +1,8%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	75775	75034	71150	-1%; -5%
<i>t. sk. bērniem</i>	18454	11973	12795	-35%; +6,8%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	30%	32%	34%	+7%; +6%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	46%	48%	54%	+1%; +1,1%
iedzīvotāju skaits	15232	14883	14452	-2%; -3%

Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodajas bezmaksas pakalpojumi:

- grāmatu, žurnālu, laikrakstu un citu dokumentu izsniegšana,
- elektroniskā kataloga izmantošana,
- konsultācijas par informācijas meklēšanas iespējām

- darbs ar MS OFFICE programmām,
- elektronisko datu bāžu izmantošana,
- tematisko un faktogrāfisko uzzīļu sniegšana,
- datoru un interneta izmantošana, tai skaitā Wi-Fi,
- bibliotēkas izstādes,
- izglītojoši pasākumi un semināri,
- ekskursijas pa bibliotēku.

Maksas pakalpojumi bibliotēkā:

- informācijas izdruka vai kopēšana,
- attēla un teksta skenēšana,
- laminēšana un brošēšana,
- Lursoft datu bāzes izmantošana.

Informācijas centrā apmeklētājiem 2017.gadā pieejami:

- jaunākie periodiskie izdevumi (avīzes, žurnāli) - 70 nosaukumi,
- uzzīļu fonds,
- pieeja elektroniskajām datu bāzēm,
- informācija par izglītības iespējām, tālmācību, kursiem, statistikas krājumi (LR Centrālās statistikas pārvaldes izdevumi, ES statistika u.c.),
- tūrisma informācija (kartes, tūrisma maršruti, ceļveži),
- pašvaldības dokumenti, pašvaldību dokumentu datu bāze,
- Ziemeļu Ministru padomes biroja materiāli,
- informācija par Eiropas Savienību (materiāli pieejami arī līdzņemšanai)
- 3 datori lietotājiem.

Tā kā Gulbenes pilsētā ir izteikta tendence samazināties iestāžu skaitam, kur cilvēki saņem pakalpojumus klātienē, tad ļoti izjūtam, ka cilvēki meklē palīdzību pie mums, lai sazinātos ar iestādēm neklātienē, nosūtīt dažādus dokumentus attālināti. Informācijas centrā biežāk tika izmantots skenēšanas pakalpojums. Faksa pakalpojumus klienti izmanto ļoti retos gadījumos. Salīdzinoši biežāk bibliotēkas lietotāji 2017.gadā izmantoja brošēšanas pakalpojumu.

Jau trešo gadu projekta "Publisko interneta pieejas punktu attīstība Gulbenes novadā" ietvaros saviem lietotājiem varam piedāvāt dokumentu izdrukas, kopijas par ļoti simbolisku cenu – piemēram, A4 formāta melnbaltā teksta kopija vai izdruka maksā tikai 0,01 euro. Tas, mūsuprāt, veicinājis bibliotēkas pakalpojumu lielāku pieejamību plašākam iedzīvotāju lokam.

2017.gadā salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, vairāk bija tādu klientu, kuri bibliotēkas informācijas centru izmantoja vienu vai pāris reizes gadā. Šiem klientiem tika veikti skenēšanas pakalpojumi, kā arī e-pakalpojumi, piemēram, dzīvesvietas deklarēšana, online reģistrācija avio lidojumiem.

Informācijas centrs ir kļuvis par viegli pieejamu, modernu un sasniedzamu dažādu e-pakalpojumu sniegšanas vietu ikvienam iedzīvotājam. Šeit pieejamas jaunākās tehnoloģijas, kā arī atsaucīgu un profesionālu darbinieku padoms un palīdzība.

Abonementa pakalpojumu pamatvirzieni:

- lasītāju apkalošana, konsultācijas, uzzīļu sagatavošana un sniegšana.
- attālināta klientu apkalošana – grāmatu rezervēšana, elektronisko dokumentu sagatavošana u.c.
- abonēto datu bāžu izmantošanas iespēja.
- starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumi.
- kultūras, izglītojoši un grāmatas popularizējoši pasākumi.
- grāmatu piegāde lasītājiem ar īpašam vajadzībām,
- 4 datori lietotājiem

2017.gada abonentā vairāk uzmanības tika pievērsts:

- *vidējo un augstāko mācību iestāžu audzēķu vajadzībām* – tātad arī informācijas meklēšanai, kā rezultātā 2017.gada laikā lietotājiem elektroniski nosūtīti 252 dokumenti, kas pārsniedz par 20,6% iepriekšējā gada rādījumus(2016.gadā elektroniski tika nosūtīti 209

dokumenti). Paredzams, ka turpmāk tiks ērts pieprasījumu izpildes veids ieņems vēl lielāku vietu bibliotēkas pakalpojumu klāstā.

- *individuālai lasītāju apmācībai*, skaidrojot par bibliotēkas kataloga izmantošanu un rezervēšanas iespējām. Tā rezultātā 2017.g. gandrīz divkāršojies lietotāju skaits, kuri veikuši izdevumu pasūtīšanu patstāvīgi Gulbenes novada bibliotēkas elektroniskajā katalogā. Patstāvīgi grāmatu rezervēšanu praktizējuši 83 lietotāji, izmantojot BIS ALISE.

Sakarā ar pieaugošajām iespējām internetu izmantot mājās, kā arī plašās WiFi iespējas, interneta izmantošanas intensitāte abonementā ir mazinājusies. No 4 datorizētajām darbavietām abonementā aizvadītajā gadā pārsvarā tika izmantotas 3. Tās nodrošināja pieeju aktuālitātēm internetā, radīja iespēju nostiprināt jauniegūtās datora prasmes, veikt norēķinus, darba meklējumus un preču pasūtījumus.

Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītava piedāvā:

Plašu novadpētniecības un saturīgu humanitāro nozaru krājumu:

- **Novadpētniecības datu bāzē** (uz 01.01.2018 vairāk kā 40 tūkst. ierakstu) informācija par Gulbenes novada vēsturi, dabu, pašvaldībām, ekonomiku, izglītību, kultūru, medicīnu, sportu, sabiedriskajām organizācijām, novadniekiem – literātiem, aktieriem, māksliniekiem, mūzikiem;
- tematiskie novadpētniecības materiālu apkopojumi par Gulbenes novadu - pilsētu un pagastiem, **apmēram 200 mapes**;
- dažāda veida **izdevumi par Gulbenes** novadu un novadnieku sarakstītie, tulkotie darbi;
- **nepublicētie materiāli**: fotogrāfijas, atmiņu pieraksti, skolēnu zinātniski pētnieciskie darbi utt.
- novadnieku **mūzikas ieraksti**;
- **humanitāro zinātnu literatūra** par vēsturi, etnogrāfiju, folkloru, kultūrvēsturi, literatūrzinātni, valodniecību, mākslu, mūziku un sportu;
- ap 60 nosaukumu **žurnālus**, kā arī laikrakstus „Dzirkstele”, "Gulbenes novada Ziņas", pagastu avīzes;
- Novadpētniecības materiāli **elektroniskā vidē**: bibliotēkas mājas lapā: gulbenesbiblioteka.lv sadaļa Novads, novada digitālās kolekcijas un digitālās izstādes.

Jebkura veida konsultācijas un uzziņas (novadpētniecības, tematiskās, e-pakalpojumi) tradicionālā un elektroniskā veidā.

2017.gada pavasarī notika **aptauja** "Par pakalpojumiem un resursiem Gulbenes novada bibliotēkā".
Secinājumi:

- Kopumā aptaujā piedalījās 67 respondenti. Puse no tiem ir vecuma posmā no 30 - 59 gadiem, respektīvi, pieaugušais, aktīvajā darba vecumā, maz lieto sociālos tīklos.
- Informācija par pasākumiem ir jāturmīna izplatīt jau esošajos veidos: bibliotēkā, sociālajos tīklos, mājas lapā, personīgi lasītājiem, kā arī jādomā par jauniem, piemēram, izvietojot afišas arī pilsētā uz afišu stendiem.
- Kopumā respondentu vērtējums par darbinieku kompetenci, uzticamību un atsaucīgumu ir augsts, tomēr 20% no respondentiem domā, ka bibliotekāriem vairāk ir jāinformē par bibliotēkas pakalpojumiem.
- Lai arī vairāk kā puse respondentu viegli orientējas krājumā, tomēr ir iespēja uzlabot (atvieglot) orientēšanos krājumā lasītājiem un arī bibliotekāriem, uzlieket nozares nosaukumus arī plauktos, ne tikai plauktu malās, jo bieži vien aizmirstas. Uzlīmējot alfabēta burtus no kura līdz kuram ir grāmata attiecīgajā plauktā, uz grāmatu malām līmēt lasītājiem un bibliotekāriem palīdzīgās uzlīmes, utt.
- Vairāk kā puse (58%) respondentu ir tradicionālā apkalpojuma izmantotāji – grāmatas ņemšana uz mājām, 44% no respondentiem izmanto datora ar interneta pieslēguma pakalpojumus. Pārējo piedāvāto pakalpojumu (prese, DVD, audio grāmatas) izmantojums ir zems. Vairāk popularizēt iepriekš pieminētos pakalpojumus, piemēram, konkrētās jaunākās DVD sociālajos tīklos vai žurnālus par interesantiem rakstiem. Joprojām daudzi nezin par DVD un žurnālu ņemšanu uz mājām.
- Respondentu viedoklis kopumā par bibliotēkas krājuma piedāvājumu ir ļoti labs. Žurnālu un laikrakstu piedāvājumu varētu uzlabot, kas tiks arī darīts, pēc lasītāju vēlmēm, 2018.gadā papildinot žurnālu nosaukumus par 3 vienībām. Novadpētniecības krājums, tiem, kas izmanto,

apmierina. Var domāt par plašāku DVD filmu kolekciju, pie noteikuma, ja tās tiks popularizēta. Joprojām ir jākomplektē grāmatas par aktuālajām tēmām: izglītība, sabiedriskās attiecības, reklāma, mārketingš.

- Nemot vērā, ka puse no respondentiem ir tradicionālo bibliotēkas pakalpojumu (grāmatas, datori) vecumā no 30 - 59 gadiem izmantotāji, tad iespējams tāpēc ir diezgan zems elektroniskā grāmatu izmantojums. Lasītājs – vidējais, tomēr nāk un izvēlas grāmatas bibliotēkā uz vietas pats vai konsultējoties ar bibliotekāru. Elektroniskā kataloga izmantojums būtu lielāks, ja respondentiem būtu studējošo un skolēnu vecums.
- Elektroniskā novadpētniecības datu bāze un novada digitālās kolekcijas joprojām ir uzskatām kā specifisks, ko izmanto noteikts bibliotēkas apmeklētāju loks. Nemot vērā vairākuma respondentu raksturojumu, loģiski parādās Joti rets izmantojums.
- Joprojām jāpiedomā par bibliotēkas elektronisko bibliotēkas informācijas resursu popularizēšanu. Jau 2017.gada 2.pusē aktīvāk tiek popularizētas digitālās kolekcijas, notikumi, novadnieki sociālajos tīklkos.
- Par datu bāžu izmantojamību – kārtējo reizi jāņem vērā vairākuma respondentu raksturojums: tradicionālo bibliotēkas pakalpojumu (grāmatas, datori) vecumā no 30 - 59 gadiem bibliotēkas lietotāji izmanto reti. EBSCO – reālā izmantošanas statistika ir Joti laba. Secinājums: Šādas aptaujas neparāda datu bāžu patieso izmantojumu, to parāda statistikas dati. Par datu bāžu lietderīgumu attiecīgi var aptaujāt reālus datu bāzes lietotājus.
- Sakumā raksturojot lielāko respondentu daļu, pieļāvu, ka maz izmanto sociālos tīklus, kas arī parādās aptaujas rezultātos. Tomēr, joprojām ir jāturpina informācija par bibliotēkas aktualitātēm ievietot ar arī interneta resursos, tajā skaitā sociālajos tīklkos.
- Uzlabojumi māja lapai, vērā ļemamie respondentu ieteikumi:
= "Ieteikt" draugiem ar Facebook kādus rakstus, galerijas;
= Plāni mēneša griezumā; (te parādītos arī spodrības diena)
= Paziņot par sanitārajām un slēgtajām dienām iepriekš, nevis pēdējā brīdī. (arī soc. tīkos);
= Mobilajā versijā, kad atver mājaslapu, uzspiežot uz kādas no sadalījām (izvēlnē), rodas sajūta, ka sadaļa neatveras, jo priekšplānā vispirms ir aktualitātes un izrādās, ka atvērtā sadaļa ir lejā - jārullē uz leju. Varbūt varētu samainīt vietām - vispirms parādās atvērtās sadaļas informācija, bet, parullējot uz leju, tad aktualitātes. (jāpārbauda);
= Ieteikums sociālajiem tīkliem - domāt pie gramatikas un pareizrakstības ierakstu tekstos.

Jauno lasītāju piesaistei 2017.gada nogalē tika uzaicināts Latvijā populārs mūzikas producents Arstalulsmirus (ex Gustavo), kurš vadīja lekciju par pašdisciplīnu. Lekcija bija plaši apmeklēta (70 cilvēki) un pozitīvi novērtēta. Apmeklētāju vidū lielākā daļa cilvēku bija vecuma robežā no 25 līdz 40 gadi, kuri nebija apmeklējuši bibliotēku vairāku gadu garumā. Turpmāk plānots pievērst vēl lielāku uzmanību cilvēku pašizaugsmes iespēju nodrošināšanai, un iedrošināt iedzīvotājus izrauties no ierastās ikdienas un apmeklēt aktuālus pasākumus. legūto zināšanu rezultātā, cilvēki ir ieinteresēti turpināt izzināt jautājumu, piemēram, meklējot atbildes mūsu piedāvātajā grāmatu klāstā.

Lietotājiem ar īpašam vajadzībām bibliotēka piedāvā šādus pakalpojumus:

- *Kustību invalīdu apkalpošana mājās.* 2017.gadā šo pakalpojumu izmantojuši 22 bibliotēkas lasītāji. Regulāri, 1 vai 2 reizes mēnesi veicot grāmatu apmaiņu, uz dzīves vietu tika piegādātas 1738 grāmatas, kas salīdzinot ar 2016. gadu ir 4,3 % augstāks rādītājs. Dažiem lasītājiem grāmatas piegādāja bibliotēkas darbinieks, citiem – brīvprātīgie palīgi, tajā skaitā - sociālie darbinieki.
- *Audiogrāmatas vājredzīgajiem lasītājiem,* kuras ir gan abonementa krājumā, gan tiek piedāvātas sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku. Abonementa vidējās paaudzes lasītāji piedāvā šo pakalpojumu saviem vecākiem, bet to ir izmantojuši tikai daži lasītāji Gulbenē un novadā, noklausoties 30 audiogrāmatas. Diemžēl ierakstīto grāmatu piedāvājums ir ierobežots, ne visas vēlmes iespējams izpildīt.
- *Tiek sniegtas konsultācijas par vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.*

Par iespēju grāmatas klausīties individuāli tika stāstīts katram lasītājam, kas sūdzējās par pavājinātu redzi (un tādu paliek arvien vairāk), tika stāstīts arī sociālās nodajās darbiniekiem, tomēr radīt lielu interesi par šo pakalpojumu, kā arī par bibliotēkā pieejamajām stacionārajām lupām pagaidām nav izdevies.

Bibliotēkas 1s.tāvs pieejams cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.),

2017.gadā bija vērojams, ka bibliotēkas Informācijas centru apmeklētāji izmanto kā biroju un darbavietu – veic darījumus, izmanto bezvadu internetu, izdrukā un skenē dokumentus, kā arī nereti izmanto bibliotēkas piedāvātās datubāzes – Lursoft, Leta, Nozare, Ifinances.

Grāmatvežiem regulāri pa e-pastu tiek piegādāti konkrēti raksti no datubāzes ifinances.lv.

Uzņēmējiem tika organizēts seminārs “Aktuālās tendences ekonomikā un uzņēmējdarbībā. ES fondu aktualitātes un daudzgadu budžets pēc 2020.gada. Dizaina domāšana un stratēģiskā komunikācija”.

Jauniešiem (11.klase) tika radīta interaktīva erudīcijas spēle “Grāmatas runā ar Tevi”, kurā jaunieši, pielietojot mobilās aplikācijas (Quizizz un QRCode) meklēja abonementa telpās grāmatas pēc dotajām norādēm un jautājumiem. Spēle aizrāva jauniešus, tie atzina, ka paspēja uzzināt kaut ko jaunu par bibliotēku un to piedāvājumiem, kā arī par grāmatu novietojumu plauktos.

Pilsētvides interesentiem. Pasākumā "Saruna par cilvēku un pilsētvidi" tika runāts par cilvēkam draudzīgu pilsētvidi, tās plānošanu un iedzīvotāju līdzdalību, kā arī viesi izteica savus vērojumus par Gulbeni. Tā kā pasākumu rīkot mudināja aktualitātes Gulbenes pilsētidē (Svelberģa apla izbūve), pasākumu apmeklēja vairāki domes darbinieki un pilsētas aktīvisti. Šāda veida pasākumi, kas šķiet nesaistīti ar bibliotēkas tiešajām funkcijām, paplašina tās darba lauku un jauj sasniegt jaunus bibliotēkas apmeklētājus un lasītājus. Tādejādi nostiprinot bibliotēkas kā nozīmīga sabiedriskās un kultūras dzīves veidotāja pozīcijas.

Jau astoņpadsmit gadus abonementā tiek veikts aktīvs darbs ar interešu grupu - **novada literāti**, kas apvienojušies literātu klubā "Autogrāfs". Kluba rosišanos bibliotēkā pozitīvi ietekmē gan jaunākās literatūras pieejamību, gan iespēja tikties ar dažādiem rakstniekiem, kas lieliski kalpo kā izglītošanas funkcija. Tika vadītas radošās darbnīcas, organizētas "Literārās kafejnīcas", kā arī ikgadējais Dzejas dienu pasākums, kura laikā autoriem ir iespēja iepazīstināt Gulbenes novada iedzīvotājus ar savu dailīradī! Darbs ar novada dzejniekiem un prozaikiem veicina gan daudzveidīgu pasākumu rīkošanu, gan novada literatūras apzināšanu un saglabāšanu.

Tikšanās ar dažādu nozaru pārstāvjiem, tādiem kā - kultūras žurnālists, psihoterapeits, jurists vai mūzikas producents - paplašina Gulbenes novada iedzīvotāju redzesloku un dod iespēju satikt tos cilvēkus, par kuriem ir dzirdēts ziņas vai plašsaziņas līdzekļos.

Uzzīnu un informācijas darbs – īsi, aprakstoši (situācijas apraksts, vērtējums)

Visās Gulbenes novada bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļa struktūrvienībās tiek sniegtas dažāda veida uzzīnās par vispārīgām tēmām, tajā skaitā arī par e-pakalpojumiem (valsts un pašvaldības iestāžu, banku, apdrošināšanas, ceļojumu informācija). Kā arī katrā struktūrvienībā sniedz padzījinātas uzzīnās par sev specifiskām tēmām, nozarēm.

Informācijas centrā 2017.gadā pavisam izpildītas 1085 uzzīnās, t.i., par 7 uzzīnām mazāk nekā iepriekšējā gadā. Līdz ar to var secināt, ka uzzīnu sniegtais apjoms praktiski nav mainījies.

Lai arī informācijas meklēšanas prasmes bibliotēkas apmeklētājiem salīdzinoši ir uzlabojušās, tomēr profesionāla palīdzība tiek novērtēta, un veicot meklēšanu datu bāzēs, kā arī citos informācijas avotos, lietotāji labprātāk izmanto bibliotekāra palīdzību.

Uzzīnu darbā tiek izmantots informācijas centra fonds, bibliotēkas veidotās datu bāzes, tiešsaistes, lokālās datu bāzes, interneta resursi, SBA, u.c.

Kopējā tendence klientu apkalpošanā ir tāda, ka informāciju klienti vēlas saņemt vairāk elektroniskā formā. Elektroniski izsniegto dokumentu skaits 2017.gadā bija 714 vienības, savukārt elektroniski izsniegto vienību skaits - 1163.

Visbiežāk dokumenti tiek nosūtīti pa e-pastu. Ievērojot autortiesību likumu, dokumenti tiek sagatavoti, izmantojot dažādas datubāzes, piemēram, www.news.lv, www.ifinances.lv, www.nozare.lv u.c.

Sniegto uzziņu TOP 2017.gadā :

1. Skolēniem, studentiem – materiāli zinātniski pētnieciskajiem darbiem, referātiem, bakalaura un magistra darbiem (dažādas tēmas, piemēram, pēdējās):
 - Darba terapijas izmantošana sociālās rehabilitācijas darbā personām ar garīga rakstura traucējumiem
 - Sadarbības kultūras noteicošie faktori darba vidē
 - Administratīvais pārkāpums un administratīvā atbildība
 - Integrēto mācību veidi
 - Darbaspēka ģeogrāfiskā mobilitāte
 - Sociālās palīdzības problēmas
 - Kā tehnoloģijas ietekmē cilvēka rokrakstu
 - Slepavības jēdziens, atklāšanas metodes
 - Darba alga un to ietekmējošie faktori,
 - Reiterterapija
 - Ķermeņa stājas korekcija, skolioze
 - Disleksija
 - Lauku labumu veikala izveidošana
2. Informācija par mūsu datubāzu izmantošanu, un palīdzība informācijas meklēšanā (ebsco, ifinances.lv (grāmatvežiem), Leta, Nozare)
3. Aviobilešu un citu transporta biļešu iegāde, reģistrācija.
4. E-pakalpojumu portālu (elektrum.lv, latvia.lv u.c.) piedāvātās iespējas. Dzīvesvietas deklarēšana. Gada ienākuma deklarāciju iesniegšana EDS sistēmā (pēc 1.marta). Rindu pieteikšana pie ārsta.
5. Informācija par banku pakalpojumiem, kontu izdrukas, maksājumi.
6. Informācija par ES sniegtajām finansu iespējām uzņēmējdarbībai, atvērtajiem projektu konkursiem. Altum piedāvātās iespējas uzņēmējdarbības uzsākšanai
7. Sporta sacensību nolikumi, programmas, rezultāti.
8. Informācija par tūrismu, kartes, ceļveži, maršrutu sastādīšana, apdrošināšana, EVAK karte (īpaši vasarā).
9. Pavasaros – izglītības iespējas, par uzņemšanas noteikumiem dažādās skolās.
10. Informācija no Uzņēmumu reģistra par dažādiem uzņēmumiem, amatpersonām, gada pārskati, citi finanšu dati.

Konsultējam CV sagatavošanā, sludinājumus ievietošanā, iepazīstinām ar darba meklēšanas iespējām internetā u.c.

Abonementā aizvadītajā gadā reģistrētas 3180 (-19) uzziņas - pārsvarā tematiskās un faktogrāfiskās. Uzziņu un informācijas darba veikšanā tika izmantots bibliotēkas un uzziņu literatūras krājums, LNB katalogs, abonētās datu bāzes, kā arī digitālā bibliotēka un interneta resursi. Ik dienas tika veikts individuālais darbs, lasītājus iepazīstinot ar dažādām literatūras meklēšanas iespējām un izdevumu rezervēšanas iespējām bibliotēkas mājas lapā.

Visbiežāk lasītāji interesē izrādīja par jaunāko literatūru. 2017.gadā sagatavoti 6 anotēti bibliotēkas jaunieguvumu saraksti, kas ļāva lasītājiem pašiem sastādīt savus lasīšanas plānus. Šo piedāvājumu regulāri izmantoja ap 50 lasītāji, tā tsā termiņā iepazīstot visus bibliotēkas jaunumus. Jauno grāmatu saraksti bija pieejami bibliotēkas mājas lapā.

Literatūras popularizēšana regulāri notika arī dažādos publiskos literāros un tematiskos pasākumos – sarunās ar rakstniekiem, publicistiem un māksliniekiem, literārajās kafejnīcās, kā arī izvietojot un papildinot jaunāko grāmatu izstādes krājuma plauktos – 2016.gadā izvietotas 39 literatūras izstādes.

Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītava sniedz dažāda veida uzziņas un konsultācijas. Visvairāk tiek sniegtas faktogrāfiskās uzziņas par dažādām tēmām. 2017.gadā apmēram 84% (2016.gadā 60%) no visām faktogrāfiskajām uzziņām bija saistītas ar Gulbenes novada vēsturi, cilvēkiem, kultūrvēstures pieminekļiem u.c. novadpētniecības tēmām. Daudz materiāli no novadpētniecības krājuma tika izmantoti entuziastu izdotajā grāmatā "Zem gulbja spārna".

Biežāk izmantotie uzziņu avoti: Gulbenes novada bibliotēkas Novadpētniecības datu bāze, LNB Digitālā bibliotēka, LNB katalogi (lielākoties Nacionālās bibliogrāfijas) un abonētās datu bāzes. Uzziņu avoti ir apjomīgi, kas ar profesionālām bibliotekārajām zināšanām ļauj izpildīt uzziņas kvalitatīvi.

Digitālajā laikmetā joprojām ir aktuāla dokumentu piegāde elektroniskā veidā: 2017.gadā nosūtīto vienību kopskaitis – 45. Lasītavā tiek sniegtas arī e-pakalpojumi: valsts un pašvaldības iestāžu, banku, apdrošināšanas, celojumu informācija.

2017.gadā notika Gulbenes novada Novadnieku dienas, kurām tika vākta informācija par esošajiem novadniekiem, apzināti jauni, panākumus guvuši, ar novadu saistīti cilvēki.

Apjomīgākās tematiskās uzziņas 2017.gadā:

- Gulbenes rajona/novada priekšsēdētāji (no 1949-2009) un Gulbenes pilsētas vadītāji (no 1928.gada.)
- Sporta būvju vēsture Gulbenē.
- Atpūtas kompleksi Gulbenes novadā.

Interesantākās uzziņas:

- Detaļu tehnikas veikali Rīgas Brīvostas teritorijā.
- Meža stādu cenas.
- Kā rokrakstu ietekmē tehnoloģiju izmantošana.

Bibliotēkas izglītojošā darbība (situācijas apraksts, vērtējums)

2007.gadā publisko bibliotēku attīstības projekta „Trešais tēva dēls” ietvaros Gulbenes bibliotēkā tika izveidots viens no 10 Latvijas Reģionālajiem mācību centriem bibliotekāriem. Līdzvērtīgi mācību centri atrodas Ventspilī, Liepājā, Jelgavā, Preiļos, Ogrē, Daugavpilī, Valmierā un divi Rīgā. Mācību centri tika veidoti īemot vērā tādus kritērijus kā atrašanās vieta, tehniskā infrastruktūra, pašvaldības ieinteresētība, kā arī bibliotēkas iepriekšējā pieredze dažādu mācību kursu un semināru organizēšanā. Katram mācību centram ir sava teritoriālais aptvērums. *Gulbenes mācību centra reģionā ir 9 novadi un to publiskās bibliotēkas: Alūksnes, Apes, Gulbenes, Balvu, Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas un Varakļānu.*

Gulbenes bibliotēkas Reģionālais mācību centrs tika dibināts 2007.gada nogalē. Mācību centra 10 gadu pastāvēšanas laikā tas pakāpeniski ir attīstījis savu darbību. No centralizēta mācību centra, kuru pārvaldīja Kultūras Informācijas Sistēmu centrs, esam kļuvuši par patstāvīgu Gulbenes bibliotēkas struktūrvienību. Mācību centrā strādā 2 darbinieki. Līdz ar to nedaudz mainot centra darbības akcentus. Sākotnējo funkciju – bibliotekāru profesionālās pilnveides kursus, atstājot kā sekundāro funkciju un izvirzot primāro – iedzīvotāju datorapmācības. Paplašināt funkcijas un mainīt to prioritātes, noteica situācija, kad bibliotekāriem apmācību piedāvājums bija tik liels, ka apmeklējot regulārās apmācības, vairs nevarēja pagūt izdarīt tiešos darba pienākumus. Savukārt bibliotēkas apmeklētājiem trūka zināšanu, prasmju un iemaņu, lai pilnvērtīgi spētu izmantot bezmaksas datortehniku un interneta pieslēgumu bibliotēkās. Iedzīvotāju interese un atsaucība apgūt pamatprasmes darbā ar datoru un internetu aizvien pieauga.

2017.gadā Reģionālajā mācību centrā notikušas pārmaiņas, kas būtiski ietekmējušas mācību centra darbu. Mācību centra ilggadīgā vadītāja Sabīne Jefimova šobrīd ir bibliotēkas direktore vietniece, bet mācību centra vadītāja ir Rūta Bokta, kas bibliotēkas kolektīvam pievienojās martā.

Pozitīvs pienesums Reģionālajam mācību centram 2017., 2018., kā arī 2019.gadā ir 2 starptautiskie projekti:

“Senior Plus”

Šis ir programmas ERASMUS+ projekts, kura īstenošanas laiks ir 02.11.2015. – 02.11.2017. Projekta vedošais partneris ir organizācija CEMEA del Mezzogiorno (Itālija) un sadarbības partneri ir Gulbenes novada dome (Gulbenes novada bibliotēka kā projekta vietējais sadarbības partneris), Pistes Solidaires (Francija), Associacao Mais Cidadania (Portugāle), Community Action Dacorum (Lielbritānija) un View from Here (Lielbritānija).

Projekta mērķis ir veidot atbalstu un mācību metodi kombinācijā ar mācību mobilitātēm, veicinot senioru (50+) pašvērtējumu, motivāciju, iniciatīvu un iekļaušanos darba tirgū. Pirmais projekta metodisks ietvars tika izstrādāts projektā “Senior Pass”. Projekta tēmas: pašapziņas celšana, kompetenču un prasmju novērtēšana, IT prasmes, e-portfolio veidošana, brīvprātīgais darbs (vietējais un starptautiskais).

“Silver Sharing Initiative”

Arī šis ir programmas ERASMUS+ projekts, kura īstenošanas laiks ir 01.09.2015. – 31.08.2017. Projekta vadošais partneris ir The Federation of Social Organisations of Warmia – Mazury Region

FOSa (Polija) un sadarbības partneri ir Gulbenes novada dome (Gulbenes novada bibliotēka kā projekta vietējais sadarbības partneris) un Procedo consulting (Horvātija).

Projekta mērķis ir paaugstināt senioru (50+) līdzdalību, veicināt iesaistīšanos mūžizglītībā un mazināt vecuma diskrimināciju, uzlabojot, testējot un ieviešot neformālās izglītības inovatīvo metodoloģiju "Silver Sharing Initiative". Metodoloģija ir izveidota Polijā un projekta ietvaros tiks testēta, lai izveidotu galīgo variantu. Metode balstās uz 3 pīlāriem – pilsoniskās līdzdalības veicināšana; izglītība; tūrisma aktivitāte.

2018.-2019.gadā ir ERASMUS projekts "Local and International Active Seniors."

Arī 2017.gadā Gulbenes novada iedzīvotāji izrādījuši lielu interesiju par datorapmācībām. Vērts pieminēt, ka 2017.gada beigās datorapmācību programmas "1.solis darbā ar datoru un internetu" un "2.solis darbā ar datoru un internetu" tika veiksmīgi licencētas kā programma "Datora un interneta lietošanas prasmes." Jāteic, ka gada nogalē par apmācībām lielāka interese bija no Gulbenes iedzīvotājiem. 2017.gada rudenī tika apmācītas 6 grupas (35 dalībnieki). Daži dalībnieki apmācību kursus ir apmeklējuši vairakkārt, norādot, ka 4 dienu kursā nav iespējams visu atcerēties un nepieciešams kursu atkātot vēlreiz.

Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

2017.gadā mācību centram tika iegādāti 7 portatīvie datori, kas ikdienā tiek izmantoti gan datorapmācībām, gan dažādiem semināriem un pašvaldības iestāžu darbinieku apmācībām. Datortehnikas atjaunināšana vēl nav pabeigta, jo tas prasa lielus finanšu līdzekļus. Pozitīvā ziņa ir tā, ka, salīdzinot ar 2007.gadu, kad tika uzsākts projekts "Trešais tēva dēls," datortehnika ir pilnībā nomainīta.

Šī 2018.gada martā mācību zālē tiks nomainīta interaktīvā tāfele, kas ir kalpojusi jau 10 gadus un ir nolietota. Skārienjūtīgā tāfele būs daudz modernāka, tā būs liels palīgs gan Reģionālā mācību centra rīkotajās apmācībās, gan citu pašvaldības iestāžu vajadzībām.

Mācību centra materiāli tehniskais nodrošinājums

	Lietotājiem (skaits)	Gads	Finansējums
Datori	15	2007.	Projekts "Trešais tēva dēls"
	6	2012.	Projekts "LEADER"
	5	2012.	Bibliotēkas budžets
	3	2016.	Bibliotēkas budžets
	7	2017.	Bibliotēkas budžets
Interaktīvā tāfele ar projektoru, maiņa 2018.gadā	1	2007.	Projekts "Trešais tēva dēls"
	1	2018	Bibliotēkas budžets
Projektors	1	2007.	Projekts "Trešais tēva dēls"
Multifunkcionālā iekārta	1	2016.	Bibliotēkas budžets
Lāzera vadības pulsts	1	2017.	Bibliotēkas budžets

Kā rāda arī iepriekšējo gadu pieredze, 2017.gads nebija izņēmums, kad vispopulārākās un pieprasītākās bija programmas "1.solis darbā ar datoru un internetu" kā arī "2.solis darbā ar datoru un internetu." 2017.gada aprīlī notika starptautiskā projekta "Senior Plus" mācības, kurās viena daļa no programmas bija datorapmācības dažādiem zināšanu līmeniem. Šī projekta ietvaros tika apmācītas 4 senioru grupas (46 dalībnieki). Otrs aktīvākais mācību periods bija rudens, kad tika organizētas datorapmācības gan Gulbenē, gan pagastos. Rezultāti redzami 2.tabulā.

Aktīvākie mācību centra kursu apmeklētāji ir seniori, kam ir daudz brīvā laika un iespēju, lai apmeklētu apmācības.

Datorapmācības Gulbenes novadā

Bibliotēka	Dalībnieku skaits
Gulbenes novada bibliotēka (projekts "Senior Plus")	46
Gulbenes novada bibliotēka	35
Litenes pagasta bibliotēka	5
Stāķu pagasta bibliotēka	10
Daukstu pagasta Staru bibliotēka	3
Daukstu pagasta bibliotēka	6
Lizuma pagasta bibliotēka	5
Kopā	110

Reģionālais mācību centrs 2017.gadā izstrādāja 3 jaunas apmācību programmas iedzīvotājiem un bibliotekāriem:

- Pieaugušo neformālās izglītības programma "Elektroniskie resursi un informācijas meklēšana" (6 stundas)
- Pieaugušo neformālās izglītības programma "E-pakalpojumu un e-komercijas iespējas" (4 stundas)
- Pieaugušo neformālās izglītības programma "Bibliotekārā darba pamatzināšanas" (36 stundas, programma paredzēta Gulbenes novada bibliotekārajiem darbiniekiem, kas uzsāk darbu bibliotēkā 2018.gadā)

Visas šīs programmas tika izstrādātas ciešā sadarbībā ar Gulbenes novada bibliotēkas darbiniekiem. Programmu realizācija plānotā visa 2018.gada garumā.

2017.gada nogalē tika licencētas 2 pieaugušo neformālās izglītības programmas: "Novadpētniecība" un "Datora un interneta lietošanas prasmes." Licence apliecinā programma kvalitāti kā arī programmu dalībnieki saņem vērtīgas apliecības.

Lai Gulbenes novada iedzīvotājus informētu par Reģionālā mācību centra rīkotajām apmācībām, publicitāte tiek nodrošināta ar vietējo laikrakstu pašdzību- "Gulbenes Novada Ziņas" un "Dzirkstele." Arī paši iedzīvotāji atzinuši, ka laikraksti ir efektīvākais veids, kā sasniegt auditoriju, kas nelieto datoru, bet vēlas mācīties datorprasmes.

Apmācību organizēšanā veiksmīga sadarbība izveidojusies ar Gulbenes novada pagastu bibliotēkām, kuras sniedz ieguldījumu grupu komplektēšanā.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Informācijas centrā brīvi pieejami Gulbenes novada domes sēžu protokoli un citu apstiprināto dokumentu teksti.

Ikvienš interesents arī tiešsaistē var uzzināt, kā strādā Gulbenes novada pašvaldība, kādus lēmumus tā pieņem, izmantojot Gulbenes novada bibliotēkas Informācijas centra veidoto Pašvaldību dokumentu datubāzi, kura ir brīvi pieejama bibliotēkas mājas lapā www.gulbenesbiblioteka.lv sadaļā "Datubāzes un e-resursi". Šeit pieejami Gulbenes novada domes sēžu protokolu un citu apstiprināto dokumentu apraksti. Pilnais teksts atveras, noklikšķinot uz "anotācija". Tekstu iespējams saglabāt PDF formātā, kā arī izdrukāt.

Ikvienš valsts institūciju un nevalstisko organizāciju izdotais, bibliotēkā iegādātais izdevums tiek novietots ērti pārskatāmā jaunieguvumu plauktā, un ir pieejams ikvienam bibliotēkas lietotājam.

Katrā jauniznākušais pašvaldības izdevums "Gulbenes Novada Ziņas" interesentiem bez maksas dabūjams visos trīs bibliotēkas stāvos.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Gulbenes novada bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā uz 2018.gada 1.janvāri ir **57860** ieraksti, tie atspoguļo ziņas par **225802** monogrāfisko izdevumu eksemplāriem un ziņas par **30344** turpinājumizdevumu eksemplāriem Gulbenes novada bibliotēkās. Gada laikā katalogs papildinājies par **1693** ierakstiem. Jaunie ieraksti pārsvarā tiek veidoti Gulbenes novada bibliotēkā, izveidoti **153** jauni MARC ieraksti un redīgēti **774** MARC ieraksti. Importēti, izmantojot Z39.50, **1540** bibliogrāfiskie ieraksti un **58** autoritatīvie ieraksti. Importētie ieraksti redīgēti, tiem pievienots 996 MARC uzskaites laiks, daļai ierakstu pievienoti autoritatīvie ieraksti. Dažas pagastu un skolu bibliotēkas arī pašas importē aprakstus, izmantojot Z39.50, līdz ar to, Gulbenes bibliotēka regulāri redīgē jaunos kataloga ierakstus, lai tie atbilstu MARC apraksta standartam.

BIS Alise izmanto **17** pagastu bibliotēkas. BIS nav vienā mazajā pagastu bibliotēkā (Lejasciema pagasta Mālu bibliotēkā). Kopkatalogā šīs bibliotēkas krājums tiek atspoguļots, eksemplārus pievieno Gulbenes bibliotēka.

BIS Alise pagastu bibliotēkas aktīvi izmanto **komplektēšanas** un **cirkulācijas** moduļus. Tas nozīmē, ka veido sūtījumus komplektēšanā, tajos reģistrē jauniešuvumus, līdz ar to veidojas arī individuālā un summārā resursu uzskaitē. Pagastu bibliotēkas pārsvarā jaunus bibliogrāfiskos aprakstus MARC formātā neveido, dažas bibliotēkas nelielos apjomos importē aprakstus, izmantojot Z39.50. Tos arī pašas redīgē, pievienojot vajadzīgos MARC laukus. Pagastu bibliotēkās tagad nenotiek bibliotekārā darba procesu dublēšanās, beidzot noticēts, ka BIS atvieglo darbu.

2017.gadā pēc apmācībām Gulbenes novada bibliotēkā, 14 pagastu bibliotēkas sāka izmantot **SBA** moduli. Tas sagādāja diezgan lielas grūtības, jo jāveic vairākas darbības, lai grāmatu apmaiņa starp bibliotekām noritētu sekmīgi. Visbiežāk pagastu bibliotēkas SBA izmantoja, nemot grāmatas no Gulbenes novada bibliotēkas. Vēl jāapgūst grāmatu pieprasījumu veidošana caur Alisi, jo patlaban sistēmas piedāvātas iespējas šajā modulī netiek izmantotas pilnībā.

Novada pagastu bibliotēkās maz tiek izmantota iespēja bibliotēku lietotājiem autorizēties un izmantot elektronisko katalogu attālināti. 2017.gadā situācija uzlabojusies Gulbenes novada bibliotēkā, ir autorizēti 1397 lietotāji, pasūtīti 440 eksemplāri caur WebPac, prasīti grāmatu pagarinājumi 303 reizes.

WebPac apmeklētība 2017. gadā:

Visi lietotāji: 272 960 apmeklējumi.

Autentificētas sesijas: **578** apmeklējumi

Meklēto izdevumu kopskaits izmantojot Web Pac: **32 966**

Izmantojot mobilo aplikāciju meklēti izdevumi : **3 491**

BIS ALISE izmantošana

Gulbenes novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2017)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2017)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Publiskās bibliotēkas	19	18	17	14	17	1397	440
Skolu bibliotēkas	16	9	7	-	-		

Pieaugušo apkalpošanas nodalas struktūrvienībās darbs ar elektronisko katalogu pārsvarā saistīs ar informācijas meklēšanas darbu, kā arī – ar lietotāju apmācību tā izmantošanā. Reģistrējot jaunu bibliotēkas lietotāju, katrs tiek iepazīstināts ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem, bibliotēkas mājas lapas izmantošanu, dažādām literatūras meklēšanas un izdevumu rezervēšanas iespējām. Katram tiek piedāvāta iespēja autorizēties un pašam pierakstīties elektroniskajā rindā uz grāmatu, kura izsniegtā citam lasītājam, pārraudzīt savus datus par grāmatu nodošanas termiņiem un pieprasīt termiņa pagarinājumu. Šo iespēju izmantojuši jaunākās un vidējās paaudzes lasītāji - 2017.gadā 83 lietotāji izmantojuši rezervēšanas iespējas patstāvīgi, tas, salīdzinot ar 2016.gadu, ir uz pusi vairāk.

Iekšzemes un starptautiskais SBA:

“SBA rādītāji”

SBA	2015	2016	2017
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	9	29	34
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	196	170	406

Pārskata periodā SBA pakalpojumus izmantojuši 26 (+7) lasītāji. Ir pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nozaru un mācību literatūras (17) pieprasījums. Joprojām ir pieprasīta senāk izdotā daiļliteratūra (11), kura nav saglabājusies mūsu bibliotēkas krājumā. Lielākā daļa (26) pieprasījumu tika apmierināta, izmantojot novada bibliotēku krājumus.

No Gulbenes novada bibliotēkas krājuma SBA kārtā izpildīti pavisam 406 novada bibliotēku pieprasījumi. Vairāk par ceturtdaļu (111) grāmatu tika izsniegtas Daukstu pagasta bibliotēkai, kuras darbiniece cenšas ļoti operatīvi apmierināt savu lasītāju pieprasījumus.

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Pakalpojumu popularizēšana. 2017.gadā bibliotēkā reģistrēti 2'617 pieaugušie lasītāji, 33% no pilsētas iedzīvotājiem. 67% ir ļoti liels darba laiks, jādomā kā piesaistīt jaunus apmeklētājus bibliotēkai. Bibliotēkas pakalpojumu klāsts pieaugušajiem ir ļoti plašs un daudzveidīgs, jādomā par bibliotēkas pakalpojumu mārketingu. Tāpat jāturpina popularizēt pakalpojumu, kas saistīs ar informācijas iegūšanu attālināti: abonētās datu bāzes (Latvijas un starptautiskās), pašu veidotās (pašvaldības datu bāzes, novadpētniecības datu bāze, digitālās novada foto kolekcijas). Jāiet laikam līdzi un jāiekļauj bibliotēkas pakalpojumos un to popularizēšanā jaunākās tehnoloģiju iespējas (e-grāmatas krājumā, QR kodu krājuma popularizēšanā utt.)

Krājuma pieejamība. Gulbenes novada bibliotēkas grāmatu krājums atrodas otrajā stāvā, par tā pieejamību ūlojas ne tikai vecāki cilvēki un apmeklētāji ar invaliditāti, kuru kļūst arvien vairāk, bet arī jaunās māmiņas, jo bērnu ratiņus nākas atstāt lejā vestibilā. Turot mazuli uz rokas, grāmatu meklēšana ir ļoti neērta. Katrs meklē savu risinājumu. Vieni piezvana un lūdz pasūtīto un sagatavoto grāmatu kaudzīti uzticēt kaimiņiem, citi ar radiem vai paziņām sūta interesējošo grāmatu sarakstus, vēl citi lūdz interesējošās grāmatas nonest uz pirmo stāvu. Jaunās māmiņas visbiežāk lūdz bibliotekāres palīdzību atrast vajadzīgo, tomēr tas ierobežo izvēli, ja pieprasījums ir tematisks. Līdzīgas krājuma pieejamības problēmas arī ar 3.stāva lasītavu.

Kustību invalīdiem bibliotēka piedāvā apkalpošanu mājās. Šo pakalpojumu veiksmīgi izmanto 22 bibliotēkas lasītāji.

Pieprasītie izdevumi un parādnieki. Bibliotēkas pamatzdevums ir lasītāju apkalpošana, tātad - rūpes par to, lai krājuma izdevumi būtu pieejami ikvienam. Viena no bibliotēku darbā ilgstoši neatrisinātām problēmām ir neatdoto grāmatu atgūšana no bibliotēkas parādniekiem. Protams, noteicošā ir katras lasītāja pienākuma apziņa, tomēr aktīvu darbību prasa arī bieži pieprasīto grāmatu aprites koordinēšana. Neskatoties uz saīsināto lietošanas termiņu šiem izdevumiem (2 nedēļas), tāpat izveidojas samērā garas rindas. Nepārtraukti nākas sekot rezervēto eksemplāru rindai, sūtīt īsziņas, zvanīt un aicināt pēc pasūtītā izdevuma ierasties tuvākajās dienā, lai neaizkavētos rinda uz grāmatu.

6. KRĀJUMS

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija.

2017.gadā krājuma komplektēšana Gulbenes novada bibliotēkā tika veikta saskaņā ar aktuālo komplektēšanas dokumentu "Krājuma komplektēšanas politika Gulbenes novada bibliotēkā 2015.-2020. gadam". Galvenās krājuma komplektēšanas prioritātes aizvadītajā gadā bija:

- Izdevumi bērniem un jauniešiem
- Nozaru literatūra studiju atbalstam (pedagoģija, psiholoģija, tiesību zinātnes, ekonomika)
- Uzziņu resursi
- Latviešu oriģinālliteratūra
- Kultūrvēsturiska satura izdevumi

Katrai bibliotēkas struktūrvienībai, komplektējot ir savas prioritātes un tām atbilstoši tiek iegādāti jauni resursi. Pēdējos gados Gulbenes bibliotēkā ir iezīmējusies tendence īpaši nekomplektēt izdevumus izmantošanai uz vietas lasītavās. Gan informācijas centrs, gan humanitāro zinātnu lasītava komplektē tikai īpaši vērtīgus un dārgus izdevumus.

41% bibliotēkas lietotāju ir bērni un jaunieši, tāpēc komplektēšanas prioritāte bibliotēkā ir izdevumi šai auditorijai. Mainījies ir tas, ka bērni vairs nevēlas sēdēt lasītavā uz vietas un pētīt enciklopēdijas, tās vēlas saņemšanai uz mājām, tāpēc tiek pārskatīts lasītavas krājums un daļa grāmatu pārvietota izsniegšanai uz mājām. No 2017.gada Bērnu nodaļa nekomplektē jaunas grāmatas lasītavai, visas grāmatas ir pieejamas izsniegšanai uz mājām. Pateicoties lielākam finansējumam, par 19 % palielinājies bērnu un jauniešu literatūras iepirkums.

Krājuma inventarizācijas 2017.gadā Gulbenes novada bibliotēkas speciālistu metodiskā vadībā notikušas Stradu, Līgo un Rankas pagastu bibliotēkās.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums.

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	13052	13156	13744
<i>t. sk. grāmatām</i>	10213	10340	10945
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>		2335	2397
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	2839	2816	2679
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1.57	1.62	1.71
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	13052	13156	13744

Publiskās bibliotēkas krājums ir dinamisks resurss, kurš prasa regulāru jaunu resursu ienākšanu un neaktuālu, nolietotu materiālu izslēšanu no krājuma. Lai tas notiktu, nepieciešams stabils finansiālais nodrošinājums. Pēdējos gados pašvaldības finansējums ir stabils, ar pozitīvu tendenci. Tas jauj plānot jaunu resursu iegādi visās bibliotēkas nodaļās, atbilstoši izvēlētajām prioritātēm. Aizvadītajā gadā cits finansējums grāmatu iegādei nav bijis.

Gulbenes novada bibliotēkas krājums uz 2018.gada 1.janvāri ir **55769** vienības. 2017. gadā krājumā 2723 jaunieguvumi. Tas sastāda **4,8 %** no visa bibliotēkas krājuma. Šis rādītājs atbilst IFLA rekomendācijām par krājuma atjaunināšanu publiskajās bibliotēkās. Rādītājam ir tendence katru gadu nedaudz palielināties, iepriekšējā gadā bija **4,7 %**.

57% no jaunieguvumiem ir grāmatas, **41%** periodiskie izdevumi, **2%** sastāda audiovizuālie un pārējie dokumenti. Šī proporcija ir līdzīga jau vairākus gadus.

Ienākušo dokumentu skaits pa veidiem.

Dokumentu veidi	Eksemplāri	+ vai - salīdzinot ar 2016.g.
Grāmatas	1558	+17
Seriāлизdevumi	1118	+31
Audiovizuālie dokumenti	28	-43
Citi (spēles)	19	+16
Kopā	2723	+18

Kā redzams no tabulas, jaunieguvumu skaits 2017. gadā ir palielinājies, tā ir pozitīva tendence, kas saistīta ar kopējā finansējuma pieaugumu grāmatu iegādei par **5%**.

Uz vienu Gulbenes novada bibliotēkas lietotāju 2017. gadā ir 0,92 jaunieguvumi, uz vienu Gulbenes pilsētas iedzīvotāju 0, 3 jaunieguvumi.

Jaunieguvumi 2017.gadā pa zinātnu nozarēm. (Bez seriāлизdevumiem).

NOZARE	Skaits	%
Sabiedriskās zinātnes	135	8
Dabaszinātnes	18	1

Tehnika	37	2,4
Medicīna	27	2
Lauksaimniecība	15	1
Māksla	81	5
Valodniecība, literatūrzinātne	27	2
Daiļliteratūra	745	46,5
Vēsture	52	3
Ģeogrāfija	19	1
Izdevumi bērniem	440	27,5
Uzziņu literatūra	10	0,6
Kopā	1605	100

2017.gadā

par 2% pieaudzis iepirktais nozaru literatūras apjoms, tas sastāda 54% no jaunieguvumiem, daiļliteratūras iepirkums ir 46% no jaunieguvumiem. Proporcija vērtējama pozitīvi, neskaitoties uz to, ka Latvijā izdod samērā maz nozaru literatūras. Pēdējos gados gan ir plašaks piedāvājums arī latviešu valodā izdotajām grāmatām juridiskajās zinātnēs, psiholoģijā un pedagoģijā un tas atspoguļojas bibliotēkā iepirktajā nozaru literatūras klāstā.

Iespēju robežās cenšamies iepirkt visu vērtīgāko nozaru literatūru, tāpat to, kas noder neklātienes studentiem. Lietotāju pieprasītas bibliotēkā ir grāmatas studijām sociālajā darbā, pirmskolas pedagoģijā, psiholoģijā.

30% no visiem jaunieguvumiem ir latviešu oriģinālliteratūra, kas ir viena no krājuma komplektēšanas prioritātēm katru gadu. Bibliotēkas lietotāju pieprasītāko grāmatu topā nepārprotami izvirzījusies latviešu daiļliteratūra, to cenšamies iegādāties 2 eksemplāros, kas dažām grāmatām ir par maz. (Piemēram, N. Ikstena "Mātes piens", M. Zālīte "Pieci pirksti").

2017. gadā samazinājies krājumā uzskaitīto dāvinājumu skaits, turpinās stingrāka dāvinājumu izvērtēšana, krājumā uzņemam jaunākās un pieprasītākās grāmatas, atbilstoši dāvinājumu pieņemšanas noteikumiem. Atzinīgi vērtējami izdevēju un autoru dāvinājumi, ko saņemām no LNB Bibliotēku attīstības centra. Daži vērtīgākie dāvinājumi, arī pagastu bibliotēku atzinīgi novērtēti: S. Kalnietes grāmata "Cinīts", I. Vaideres dāvinātā grāmata par A. Vaideru, Hosama Abu Meri grāmata, Mežu enciklopēdijas 2. sējums.

Kā katru gadu, krājums tiek plānveidīgi attīrīts no nolietotiem, nepieprasītiem un novecojušiem resursiem.

2017. gadā izslēgti pavisam 3988 dokumenti, 2936 grāmatas, 1035 seriāлизdevumi, 17 audiovizuālie materiāli.

GRĀMATU UN PERIODIKAS IEGĀDE 2017.GADĀ GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKĀ - KOPSAVILKUMS

	Gulbenes novada bibl.		Bērnu bibl.		Kopā Eks. EUR	
	Eks.	EUR	Eks.	EUR		
Par Gulbenes novada domes līdzekļiem, salīdzinot ar 2016.gadu	923 -30	8122 +324	469 +102	2904 +392	1392 +72	11025 +716
VKKF kultūras programma	35	321			35	321
LNB Bērnu žūrija	2	22	4	31	6	53
VKKF atbalstītie izdevumi	15	42			15	42
Aizvietotas	72	171			72	171
Dāvinājumi	62	80	24	31	86	111
Kopā	1109	8758	471	2966	1606	11724
Pavisam 2017.gadā grāmatas					1606	11724
Periodika 2017.gadā						2679
Kopā grāmatu un periodikas iegādei 2017.gadā izlietoti						14403

Krājuma komplektēšanā un organizācijā vadāmies no lasītāju sastāva un pieprasījumiem, aktualitātēm un vajadzībām. Bibliotēkai ir nozīmīgs abonēto preses izdevumu apjoms. 2017.gadā abonēto preses izdevumu vienību skaits ir 70 (+3, salīdzinot ar 2016.gadu). Procentuāli no visiem 207 Latvijā izdotajiem iespiestajiem reģionālajiem un nacionālajiem izdevumiem, Gulbenes novada

bibliotēka 2017.gadā par saviem līdzekļiem pasūtījusi ~ 30 %. Pieaugot preses izdevumu, cenām svarīgi ir piedāvāt pēc iespējas plašāku piedāvājumu, kas attiecīgi atspoguļojas izsniegumā.

Krājuma komplektēšanas prioritātes 2017.gadā **abonementā**:

- augstvērtīga oriģinālliteratūra un tulkotā daiļliteratūra, praktiska satura grāmatas (rokdarbi, kulinārija, tautas medicīna, dārzkopība)
- nozaru literatūra sabiedriskajās zinātnēs (psiholoģija, pedagoģija tiesību zinātnes, ekonomika un bizness)
- literatūra dabaszinātnēs un tehnikā
- klausāmgrāmatas, izglītojošas DVD filmas
- izdevumi svešvalodās (angļu,vācu)

2017. gadā abonementa krājums papildināts par 1063 jauniem eksemplāriem, savukārt norakstīti tika 1307 eksemplāri. No tiem: nolietoti 545, novecojuši pēc satura 280, liekās dubletes 432, lasītāju nozaudētās 50. 2017.gadā abonementā krājumu sastādīja 32662 eksemplāri.

Aizvadītajā gadā ienākuši 17 audiovizuālie dokumenti. Abonementa grāmatu krājums papildinājies ar 21 eksemplāriem svešvalodās. Tās ir gan J.Rozes grāmatnīcā iepirktais grāmatas angļu valodā, gan arī lasītāju dāvinājumi svešvalodās.

Lasītāju dāvinātās personīgās grāmatas ļāvušas vairākus simtus bibliotēkas nolietoto un bojāto eksemplāru apmainīt pret izdevumiem labākā stāvoklī.

Abonementa fonda apgrozība ir 1,41 (2016.gadā – 1,66).

Jau otro gadu tiek īstenots plāns **Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavas** humanitāro zinātnu krājumu papildināt ļoti izvērtējot un minimāli. Kā rezultātā 2017.gadā ienākušas 3 grāmatas humanitārajās zinātnēs. Lasītavā grāmatas tiek izmantotas uz vietas, tāpēc turpmāk prioritāti būs uzziņu tipa izdevumi. No 24 jaunieguvumiem, mazliet vairāk kā puse - 13 ir dāvinājumi, visvairāk no dažādām iestādēm un institūcijām. Lielāko Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavas krājuma pieauguma veido, tematisko novadpētniecības mapju apraksi elektroniskajā katalogā.

2017.gadā abonēti 57 žurnālu nosaukumi, no kuriem Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavā izsniegšanai uz mājām bija pieejami 49, kas ir par 6 nosaukumiem vairāk. Līdz šim abonēto preses izdevumu skaits ir palicis nemainīgs vai palielinājies, kas jauj saglabāt augstu iesniegumu.

Krājuma apgrozība.

2017.gadā Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītava fonda kopējais apgrozījums ir 1.5, grāmatām 0.2, periodikai 2.0. Periodikas un līdz ar to visas lasītavas apgrozījuma rādītājs ir aptuvenš, jo izsniegumā ietilpst arī senākie un dāvinātie periodiskie izdevumi, kam nav svītrkodu, un kuri tiek skaitīti manuāli pie izsnieguma

Datubāzes:

Pieaugušo apkalpošanas nodalā 2017.gadā bibliotēkas lietotājiem piedāvāja šādas autorizētās datu bāzes :

- LURSOFT
- Laikrakstu datu bāze www.news.lv
- LETONIKAS datu bāzes
- Nacionālās ziņu aģentūras LETA datu bāzes
- NOZARE
- IFINANSES.LV
- EBSCO
- BRITANNICA

Pašu veidotās datu bāzes: Gulbenes novada Pašvaldību dokumentu datubāzi, kura ir brīvi pieejama bibliotēkas mājas lapā www.gulbenesbiblioteka.lv sadalā "Datubāzes un e-resursi". Šeit pieejami Gulbenes novada domes sēžu protokolu un citu apstiprināto dokumentu apraksti.

"Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Datubāze	2015	2016	2017
Letonika	370	565	534**
News	212	223	803
Lursoft	201	189	177
EBSCO	144	117	1112**
LETA arhīvs un Nozare	98	175	1843**

Ifinances	66	101	92
Britannica		82	82**

**KISc dati

Secinājums: salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, datubāzu statistika ir stabila un pat pieaugoša. 2017.gadā EBSCO un Leta arhīvs un Nozare, kā arī Britannica datubāzu statistika ir Kultūras informācijas sistēmu apkopota, tāpēc atskaitē netiks salīdzināta ar iepriekšējiem gadiem.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

- Februārī tika noorganizēts konkurss "Es lasu visur", kur ikviens tika aicināts ar foto palīdzību piefiksēt kādu lasām grāmatu, žurnālu, ziņas datorā – dažādās vietas: bibliotēkā, parkā uz soliņa, mājās, pludmalē u.c. Foto darbi tika iesūtīti, un labākie apbalvoti Gulbenes novada bibliotēkas jubilejas noslēguma pasākumā.
- 4.martā notika tematisks pasākums "Stāsti par Latvijas pierobežas pēdējiem mohikāniem", kurā viesojās grāmatas "Latvijas pēdējie mohikāni" autores fotogrāfe Elīna Kursīte un rakstniece Elīna Kolāte.
- 27.jūlijā notika tematisks pasākums - Eiropas kultūras vakars "Tūkstošiem kilometru ceļa malā", kopā ar grāmatas autori Lindu Rīnķi: sarunas par grāmatu, celošanu, Eiropas dažādību un mijiedarbību.
- 9.oktobrī notika tematisks pasākums" Guntara Rača dzejas krājuma "365" 1.daļas atvēršanas svētki" (dzeja, mūzika ar Guntaru Raču, Alvi Alviķi, Uģi Tirzīti un Katrīnu Binderi) Pasākumu apmeklēja rekordliels apmeklētāju skaits bibliotēkas vēsturē – 120 apmeklētāji.

- Oktobrī notika 3 praktiskas nodarbības – apmācības Gulbenes Valsts novada ģimnāzijas 10. un 11. klašu skolēniem "Esi gudrāks par googli!" – par Gulbenes novada bibliotēkas piedāvājumā esošajām datubāzēm un informācijas meklēšanu.
- 2.novembrī notika tikšanās ar islandiešu rakstnieku Sjounu (Sjón) un viņa grāmatas "Ēnu lapsa/Skugabaldrs" atvēršanas svētki. Pasākumā piedalījās arī tulkotājs Dens Dimiņš, grāmatas izdevēji - apgāda "Mansards" pārstāvji. Pasākums notika sadarbībā ar Ziemeļu Ministru padomes biroju Latvijā.
- 22.novembrī bibliotēka piedalījās "Lursoft IT" konkursā "Latvijai - 100. Domā. Izzini. Stāsti". Gulbenes 2.vidusskolas 10.a klases skolēni atbildēja uz konkursa pirmās kārtas jautājumiem, veicot informācijas meklēšanu www.news.lv u.c.
- 30.novembrī notika lekcija vecāko klašu skolēniem "Tuvojoties Latvijas valsts simtgadei - Latvijas valsts veidošanās Eiropas kontekstā", kurā notika tikšanās ar vēsturnieku, Vidzemes augstskolas rektoru, vairāku grāmatu autoru un sastādītāju Gati Krūmiņu.

- Izstrādāta un noteistēta interaktīva spēle "Grāmatas runā ar Tevi", kuras laikā jaunieši iepazina lielāko daļu Gulbenes novada bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu. Jauniešiem bija iespēja meklēt grāmatas abonementa telpās, sekojot dotajiem pavedieniem, kur tika tiesā vai slēptā tekstā norādītas norādes gan par grāmatu atrašanās vietu, gan atbildēm uz jautājumiem. Jaunieši ar lielu entuziasmu iesaistījās spēlē, jo tā bija sagatavota lietošanai ar viedtāruņiem. Spēles rezultātā jaunieši ne vien iepazina jaunākās un aktuālākās grāmatas, bet paši gāja pie grāmatu plauktiem un sāka tajos orientēties pēc spēlē iekļautajām norādēm.

Darbs ar parādniecekiem

Rūpējoties par izdevumu pieejamību, savlaicīgi apzinājām tos lietotājus, kuri aizkavē grāmatu nodošanas termiņu – sūtījām īsziņas, elektroniskās vēstules, kā arī atgādinājām telefoniski. Diemžēl izrādījās, ka daļa lasītāju snieguši nepatiesus datus, daļa – aizbraukuši uz ārzemēm, daļa – vienkārši ignorē bibliotēkas atgādinājumus.

Izdevumu atgriešanai bibliotēkā ļoti ērta ir grāmatu nodošanas ierīce, kas novietota pie bibliotēkas ārdurvīm. Tā ir izdevīga tiem lietotājiem, kas ne katrai var paspēt bibliotēku apmeklēt darba laikā, kā arī tiem, kas aizkavējuši grāmatu nodošanas termiņu. Īpaši noderīga tā ir bibliotēkas spodrības dienās un brīvdienās, kad tur tiek ievietotas līdz pat 40 grāmatām.

Lai panāktu pretim tiem lasītājiem, kas dažādu iemeslu pēc ilgstoši nav nodevuši grāmatas, Bibliotēku nedēļas laikā un katrā mēneša pēdējā sestdienā tika iedibināta „Aizmāršīgo lasītāju diena”, kuras laikā lasītājam-parādniekam ir iespējams nogādāt bibliotēkā līdz šim nenodotās grāmatas, nemaksājot kavējuma naudu. Tāpat šajā laikā ir iespējams anulēt senos kavējuma naudas parādus un atsākt bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu. Tomēr šo iespēju izmato tikai retais. Pārsvarā tie ir skolēni un studenti, kuri apzinās, ka bibliotēkas pakalpojumi viņiem nākotnē var būt vajadzīgi.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības.

Viena no problēmām ir krājuma nolietošanās, ko veicina neapzinīgi lasītāji. Tāpēc esam pateicīgas tiem Gulbenes iedzīvotājiem, kas dāvina personīgās grāmatas un tādā veidā ļauj nolietotos un bojātos eksemplārus apmainīt pret izdevumiem labākā stāvoklī. Aizvadītājā gadā tādā veidā esam atjaunojušas vairākus simtus izdevumu.

Cenšoties novērst izdevumu nolietošanos netīrības un ārēju defektu dēļ, ierīkojām grāmatu apmaiņas plauktu "Paņem mani un nenes atpakaļ".

Periodiskās rindas, kas izveidojās uz laikrakstos jeb televīzijā reklamētajiem jaunākajiem izdevumiem, regulējam, samazinot grāmatu lasīšanas termiņus no 1 mēneša uz 2 nedēļām, kā arī latviešu autoru darbus iegādājoties 2 vai 3 eksemplāros

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Gulbenes bērnu bibliotēka ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība.

Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenais mērķis ir kvalitatīvi apkalpot lasītājus- bērnus. Mācīt atrast informāciju gan tradicionālā veidā, gan izmantojot interneta iespējas. Piedāvāt saviem bibliotēkas apmeklētājiem saturīgi pavadīt brīvo laiku. Iepazīstināt arī vecākus, skolotājus un citus pieaugušos ar bērnu literatūru, kā arī parādīt, ka bērnu bibliotēka nav tikai grāmatu glabāšanas vieta, bet te ir daudz un dažadas citas iespējas. Mūsdienās bērnu bibliotēka ir kļuvusi par vietu, kur dažāda vecuma bērni/jaunieši satiekas, meklēt informāciju, atpūšas un saturīgi pavadīt savu brīvo laiku.

Gulbenes bērnu bibliotēkas uzdevumi:

1. nodrošināt Gulbenes pilsētas pirmsskolas/sākumskolas vecuma un jauniešu vecuma (līdz 16 gadiem) bērnus ar kvalitatīvu literatūru gan skolas vajadzībām, gan saturīgam brīvajam laikam
2. būt brīvā laika pavadīšanas vietai, kura piedāvā saturīgu šā laika pavadīšanu
3. iepazīstināt ar jaunumiem interneta vidē
4. izstrādāt projektus piedāvātajos projektu konkursos
5. piedalīties LNB piedāvātajos projektos

Gulbenes bērnu bibliotēkas ūdens raksturojums

Darbu ar bērniem un jauniešiem veic Gulbenes bērnu bibliotēka, kas ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība. Mūsu mērķauditorija ir pirmskolas vecuma bērni, skolēni no 1.līdz 9.klasei, vecāki un pedagozi, pagastu bibliotekāri (pārsvarā tie, kuri vēlas strādāt nopietnāk ar bērnu auditoriju), kā arī citi interesenti.

Apmeklētājiem tiek piedāvātas daudzveidīgas aktivitātes - tematiski pasākumi, literārās stundas, grāmatu izstādes, tikšanās ar rakstniekiem, konkursi, ekskursijas, bibliotekārās stundas, radošās darbnīcas u.c. Aktivitātes bērniem tiek rīkotas ciešā sadarbībā ar Gulbenes izglītības iestādēm.

Esam pārliecināti, ka 2017.g. panākumu iemesls ir mūsu darbošanās metodiskums, nevis vienreizējī pasākumi. Uzsvars 2017.gadā tika likts uz grāmatu popularizēšanu, kas arī veiksmīgi ir izdevies, jo ir audzis Gulbenes bērnu bibliotēkas lasītāju skaits par 67 lasītājiem jeb 5%, savukārt lasītāju līdz 18gadiem skaits ir audzis par 9,3% jeb 98 lasītājiem.

Gulbenes bērnu bibliotēkas tiešā mērķauditorija ir Gulbenes pilsētas skolu audzēkņi. Pilsētā ir trīs vispārizglītojošās skolas- Gulbenes sākumskola, Gulbenes 2.vidusskola un Gulbenes novada valsts ģimnāzija. Lasītāju skaits 2017.g. procentuāli no šīm skolām ir sadalījies šādi:

- ✓ Gulbenes sākumskolā mācās 290 skolēni, no kuriem 253 jeb 87% ir Gulbenes bērnu bibliotēkas lasītāji;
- ✓ Gulbenes 2.vidusskolā mācās 602 skolēni, no kuriem 371 jeb 62% ir Gulbenes bērnu bibliotēkas lasītāji;
- ✓ Gulbenes novada valsts ģimnāzijā mācās 204 skolēni, no kuriem 75 jeb 37% ir Gulbenes bērnu bibliotēkas lasītāji.

Kā redzam, 1.tabulā, tad Gulbenes bērnu bibliotēkas lasītāju kopskaitis ir 1354 lasītāji, no kuriem 1060 ir bērni un jaunieši līdz 18gadu vecumam. Tas ir vairāk nekā 2016.g. Aptvērumis ir 80,2% no pilsētā reģistrētajiem bērniem līdz 18gadu vecumam. Taisnības labad gan jāpiebilst, ka daudzi bērni un jaunieši dzīvo Gulbenes novada pagastos un sestdienās apmeklē arī kādu no pagastu bibliotēkām.

Otra lielākā mērķgrupa ir pirmsskolas izglītības iestādes, kuras pilsētā ir trīs. Gulbenes pilsētā deklarēti 462 bērni, no kuriem 285 jeb 38.4% 2017.g. ir bijuši Gulbenes bērnu bibliotēkā. Tam par pamatu ir Grāmatu kastes, kuras jau vairākus gadus tiek komplektētas PII vajadzībām, pretī saņemot šo izglītības iestāžu bērnu sarakstus.

Īpaša vērība arī 2017.g. tika pievērsta informācijpratības pasākumiem un informācijas resursu popularizēšanai, daudzas no aktivitātēm notiek sadarbībā ar Latvijas interneta asociācijas Drošā interneta centru. Jau no 2015.g. Gulbenes bērnu bibliotēkā darbojas Vaifija skola. Tās ir nodarbības bērniem sākot jau no 5 gadu vecuma, kurās tie iepazīstas ar interneta lietošanas pamatnoteikumiem. Vislaielākā aktivitāti Vaifija skalai notika 2016.g., kad ciemos ieradās arī pats Vaifijs. 2017.g. notika dažas nodarbības, jo tika gaidīta jaunā uzdevumu un aktivitāšu grāmata Planēta 7. Tā iznāca 2017.g. nogalē, ar to tiks strādāts 2018.g.

Atzinīgi novērtējama ir, jau augstāk minētā, ceļojošo grāmatu kopu veidošana pirmskolas izglītības iestāžu vajadzībām, kas darbojas jau vairāk nekā piecus gadus. Daudzas idejas tiek realizētas arī projektu palīdzību: *Lasītprieka stundas junioriem* 2017. gadā; priekšā lasīšanas stundas, veltītas latviešu autoru dzimšanas dienām, arī iesaistīšanās Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrijā un Grāmatu starts, kas ir devis jaunus lasītājus bērnu bibliotēkā utt. Īpaši gribās izceļt 2017.g. ieteicamo grāmatu sarakstus skolēniem līdz 9.kl., kuri tika piedāvāti skolām un saņēma ļoti atzinīgu novērtējumu.

Gulbenes novada pagastu ūss raksturojums bērnu bibliotekārajā apkalpošanā.

Gulbenes bērnu bibliotēka kopā ar metodiķi veic bērnu bibliotekārās apkalpošanas darba koordināciju reģiona novadu bibliotēkās, regulāri sniedz informāciju par aktualitātēm darbā ar bērniem un jauniešiem. Tieki rīkoti semināri, kuros ietvertas tēmas par darbu ar bērniem, informācija par jaunākajām bērnu grāmatām utt. 2017.gadā pavisam ir notikuši 6 semināri publisko bibliotēku darbiniekiem un 1 semināri skolu bibliotēku bibliotekāriem. Tas ir mazliet mazāk kā 2016.g.

Pēdējo 2 gadu laikā veikts liels darbs bērnu un jauniešu krājuma atjaunošanā.

Kā redzam tabulā Nr.1, tad salīdzinot ar 2016.g. ir audzis lasītāju bērnu skaits gan pagastos, gan Gulbenes novada bibliotēkā (arī Gulbenes bērnu bibliotēkā), bet samazinājies bērnu apmeklējums. To bibliotekāres izskaidro ar to, ka skolēniem vairāk īpaši neinteresē datori, kuri atrodas bibliotēkā. Apmeklētāji pārsvarā izmanto savas viedierīces. Samazinājums gan ir mazliet mazāks nekā salīdzinot 2015.g. un 2016.g. Priecē tas, ka audzis ir izsniegums gan Gulbenes pagastu bibliotēkās atsevišķi, gan kopumā Gulbenes novadā.

Projektu realizēšanā iekļaujas arī pagastu bibliotēkas, līdz ar to tiek panākts lielāks bērnu aptvērums. Par tradīciju kļuvusi Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrija, kura Galgauskas bibliotēkā notiek jau 16 gadu un pulcina Galgauskas labākos lasītājus. 2017.g. Šajā mērķprogrammā iesaistījās 6 Gulbenes novada bibliotēkas (ieskaitot GBB) un 9 skolu bibliotēkas. Kopumā GBB ir arī šīs programmas atbalsta punkts Gulbenes novadā, kurā var jautāt par anketu, par grāmatām utt. un saņemt atbildes. Jāatzīst, ka pagastu bibliotekāres pašas neuzņemas iniciatīvu rakstot un realizējot kādu projektu, taču daudzas pagastu bibliotekāres izdomās un arī realizē kādu vietēju pasākumu bez papildus naudas piesaistes. Vairāk par metodisko darbu nākamajā punktā.

Lasītāju kopskaita/apmeklējuma/izsnieguma salīdzinājums 2017.g. Gulbenes novadā
1.tabula

	Lasītāji bērni		Apmeklējums		Izsniegums		Bērnu līdz 18g. skaits pagastā /pilsētā 2017.g.1.janv. (tik % lasa)
	skaits	% (sal. ar 2016.g)	skaits	% (sal. ar 2016.g)	skaits	% (sal. ar 2016.g.)	
Gulbenes novada pagastu bibliotēkas	1370	+10,3%	20458	-16%	12 795	+6,5%	2583 (47%)
Gulbenes bērnu bibliotēka t.sk. līdz 18 gadiem	1354 1060	+5% +9,3%	20 523 18 449	-1,8% -1,8%	35 748 33 112	-0,1% +0,3%	1321 bērnu līdz 18g. kopskaitis Gulbenē, lasa 1060 (jeb 80,2%)
Gulbenes nov. pagastu bibliotēkas + Gulbenes novada bibliotēka	2580	+8,1%	44 047	-13%	47244	+0,9%	3874 (66,5%)

Gulbenes bērnu bibliotēka: galvenie skaitli 2017

Esam gandarīti, ka 2017.g. vismaz Gulbenes bērnu bibliotēkā (turpmāk tekstā GBB) ir bijis ar + zīmi vismaz lasītāju skaitam(sk.1.tabulu). Tas priečē, jo šķiet pēdējos piecus gadus vismaz esam diezgan stabili gājuši uz leju. Diemžēl gan apmeklējumu skaits, gan kopējais izsniegums ir ar nelielu mīnus zīmi. Priecē tas, ka bērniem un jauniešiem līdz 18gadiem tomēr ir vērojams neliels pluss. Neliels mīnuss ir arī B+J grāmatu izsniegumam, salīdzinot ar 2016.g.(-1,9%), savukārt GBB izsniegto kopējo grāmatu skaits gan ir audzis par 1,3%. Tas ir izskaidrojams ar plānveidīgo darbu grāmatu popularizēšanas jomā, arī ar vasaras ieteicamo grāmatu sarakstu, kuru piedāvājām skolām atbilstoši katram vecumposmam līdz 9.klasei (lasīt vairāk pie veiksmīgākajām lasīšanas aktivitātēm).

Patīkami ir tas, ka skolotāji aizvien nopietnāk attiecas pret grāmatu lasīšanu. Jau 2016.g. vairāki skolotāji lūdza palīdzību bibliotekārēm, lai sastādītu ieteicamo grāmatu sarakstus (kas tika realizēts 2017.g.), kā arī nopietna attieksme bija pret 3. un 6. kl. diagnosticējošajiem pārbaudījumiem, kuros parasti ir jautājums par izlasīto grāmatu. Zināmā mērā ir gandarījums, ka skolotāji tomēr lūdz bērnu nestāstīt par Gregu, bet izlasīt kārtīgu grāmatu... ☺

Varam apgalvot, ka mūsu bibliotēka patiesi ir kļuvusi par aktīvu vietu, kurā apmeklētāji gan satiekas, gan lasa grāmatas, radoši izpaužas, spēlē spēles utt. Īpaši to var teikt par spēļu izsniegumu, kurš ir audzis par 41%. Esam novērojušas, ka bērniem īpaši nepatīk spēlēt ilgi domājamās spēles, bet gan tādas, kurās rezultātu var sasniegt ātri (5sekundes, Kreizy Kritzel utt.) Lielais apmeklētāju skaits nes sev līdzi arī dažas problēmas, ar kurām mācāmies sadzīvot...

Gulbenes bērnu bibliotēkā:	2017.g	2016.g.
Vidējais apmeklējums	72.7	74.5
līdz 18.g.	65.4	
Vidējais izsniegums kopā	126.4	128.6
Vidējais izsniegums grāmatām bērnu grāmatas	84.6	84.7
Vidējais apmeklējums uz 1 lasītāju	59.6 (70% no izsnieguma sastāda bērnu grāmatas)	
	15x	
Vienā dienā izsniepta DVD filma	4.4	5.3
Vienā dienā spēlētas	22.9	13.6 spēles
Viens lasītājs gadā ir paņēmis	17.6	18,3 grāmatas
Fonda apgrozījums	2.5x	2,3x
Grāmatu fonda apgrozījums	1.8x	1,6x
Katra spēle spēlēta	102x	86x
Katrīs DVD skatīts	4x	3,6x
Katrīs žurnāls skatīts	9x	8,1x
<i>Uz 1 lasītāju iztērēts €</i>	<i>2.19€</i>	<i>2.04€</i>

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu

Gulbenes novadā 9 pagastu bibliotēkas – Bejavas, Druvienas, Galgauskas, Jaungulbenes, Litenes, Lizuma, Stāmerienas, Stāķu un Lejasciema bibliotēkas, ir tādas, kuru atrašanās vieta ir ļoti tuvu izglītības iestādēm. Nevarētu apgalvot, ka visas bibliotēkas ļoti sekmīgi to izmanto. Iespējams, par iemeslu tam ir arī nevēlēšanās strādāt ar bērnu auditoriju. Kā veiksmīgs piemērs tam, ka bērni atdzīvina varbūt mazliet vienmuļo bibliotekāra darbu gribētos minēt Stāmerienas bibliotekāri Spodru, kura gan 2016.g., gan 2017.g. rīkoja novadpētniecības ekspedīcijas pa tuvējo Stāmerienas ciema teritoriju (2016.g. uz tuvējo Stāmerienas pils parku ar noteiktu uzdevumu – uzmērīt lielākos parkā esošos kokus, saskaitīt pils alejā augošās simtgadīgās liepas un pēc tam to visu dokumentēt). 2017.g. bibliotekāre Spodra kopā ar 1.-4.kl. skolēniem un skolotājām devās uz Stāmerienas bānīša staciju, lai iepazītos ar tuvumā esošajām ēkām un to īpašniekiem. Par vēsturisku stāstījumu parūpējās pensionētā skolotāja Biruta Austruma. Bibliotekāre atzina, ka esot bijis diezgan grūti saņemties šādām neierastam darbam kopā ar bērniem, tāpēc jo vairāk gandarījums bijis liels.

Gulbenes bērnu bibliotēka kopā ar metodiķi veic bērnu bibliotekārās apkalpošanas darba koordināciju reģiona novadu bibliotēkās, regulāri sniedz informāciju par aktualitātēm darbā ar bērniem un jauniešiem. Tieki rīkoti semināri, kuros ietvertas tēmas par darbu ar bērniem, informācija par jaunākajām bērnu grāmatām utt.

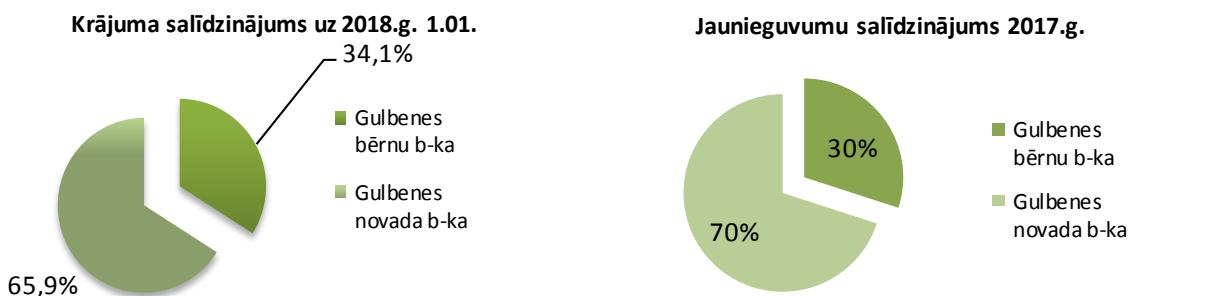
2017.g. notikuši 6 semināri pagastu bibliotēku bibliotekāriem, no kuriem divos ir runāts par aktualitātēm bērnu bibliotekārajā apkalpošanā. Vienā dots ieskats bērnu literatūrā 2016.gadā, otrā – stāstīts par Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūriju un Nacionālo Skalās lasīšanas sacensību.

Noticis tikai viens skolu bibliotekāru seminārs, kurā tika stāstīts par Nacionālo Skalās lasīšanas sacensību, arī dots ieskats jaunākajā bērnu literatūrā.

2017.g. augustā Gulbenes bērnu bibliotēkas vadītāja devās uz latviešu valodas un literatūras skolotāju metodisko semināru uzsākot jauno mācību gadu, lai stāstītu par Nacionālo Skalās lasīšanas sacensību, par bērnu bibliotēkas plānotajiem pasākumiem mācību gadā.

Bieži viesi pagastu bibliotekāri ir arī GBB abonementā, kurā izvēlas grāmatu kopas saviem lasītājiem – gan bērniem, gan jauniešiem. 2017.g. pagastu bibliotekāres tika īpaši mudinātas sākt vairāk strādāt Alise un veidot grāmatu kopas SBA Alises sistēmā. Šādas grāmatu kopas ir izveidotas Litenes bibliotēkai (kopā 2017.g. ir izsniegtas 43 grāmatas), arī Stāķu bibliotēkai u.c.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionālītāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diskī u.

1.diagrammu kopa

Kā redzam no 1.diagrammu kopas, tad proporcionāli jaunieguvumu skaits 2017.g. salīdzinot ar kopējo krājumu, pieaugušo bibliotēkā un bērnu bibliotēkā ir samērīgs. Salīdzinot ar 2016.g. procentuāli audzis ir jaunieguvumu skaits – par 2%, bet eksemplāru par 36 ex. Attiecīgi arī naudas iztērēts vairāk (skat.zemāk). Esam gandarīti, ka jau vairākus gadus esam pilnībā apmierināti ar finansēm, jo tiek iegādātas visas jaunās bērnu un jauniešu grāmatas, kuras ir pieejamas Gulbenes divās grāmatnīcās. Pagājušajā gadā arī ir iegādātas 19 spēles un kopējais spēļu skaits ir sasniedzis 63 (skat.2.tabulu). Diemžēl joti ir samazinājies žurnālu izsniegums, tāpēc jau 2018.g. bērnu bibliotēkas lasītavā pieejamo žurnālu skaits ir samazināts uz pusi, ja 2017.g. bija 18 žurnāli, tad 2018.g. vairs tikai 11. Jāatzīst, ka kvalitatīvi bērniem un jauniešiem domāti žurnāli ir tikai daži – ilustrētā junioriem, Avenē, Avenīte, arī Astes un mazākajiem bērniem Spicīte.

Gulbenes bērnu bibliotēkas krājums uz 2018. g. janvāri

2.tabula.

	%	Izslēgts	%	Pavisam	%
Krājums	100	1818	100	14 420	100
Grāmatas	74,5	1594	87,6	13 188	91,4
no tām bērnu	422	89,9	562	8183	62
Seriāliālizdevumi	32	212	11,6	754	5,2
Audiovizuāl	1	12	0,6	405	2,8
Elektr. dok.				9	0,06
Kartogr. Mat.				1	0,01
Pārejie(Spēles)	19	3		63	0,4

Kā redzam no tabulas Nr.2, tad Gulbenes bērnu bibliotēkā turpinās novecojušo un nolietoto gan grāmatu, gan serializdevumu norakstīšana. Īpaši tas 2017.g. attiecās gan uz seriālizdevumiem, gan grāmatām (2016.g.- 219 un 1287). Aktīvi vēl aizvien turpinājās darbs arī pie nolietoto un novecojušo grāmatu norakstīšanas, arī dublešu norakstīšanas. Salīdzinot ar 2016.g. ir samazinājies

Gulbenes novada bibliotēkas atskaitē par 2017.gadu

arī kopējais krājums Gulbenes bērnu bibliotēkā (2016. – 16 303, 2017.g. – 15 609). Tika norakstītas arī nolietotās DVD filmas, kas diemžēl turpināsies arī 2018.g.

*Gulbenes bērnu bibliotēkas jaunieguvumi 2017. gadā.
/bez seriālizdevumiem/*

3.tabula

	Jaunieguvumi - grāmatas un audiovizuālie materiāli	€	2016.g	
			Eks.	€
Par Gulbenes pilsētas pārvaldes līdzekļiem	467	2904€	+102	+392€
VKKF Kultūras programma	-		3	-34€
VKKF Bērnu žūrija	4	31€	-5	-27€
VKKF atbalstītie izdevumi	-		6	-17€
Dāvinājumi	24	31€	+5	+20€
Kopā	475	2966 €	+71	+333€

Jau augstāk tika minēts, ka arī 2017.g. esam iegādājušies to, ko piedāvā Latvijas izdevēji, pietiekamā daudzumā. Kā redzam, no tabulas nr.3, tad ir palielinājusies gan kopējā summa, gan eksemplāru skaits. Pietiekami liels (24) ir dāvinājumu skaits, kurš ir iepludināts Gulbenes bērnu bibliotēkas fondā, 2016.g. tās bija 19 vienības. Dāvinājumus pārsvarā saņemam no lasītājiem.

Runājot par Gulbenes novada pagastu bibliotēkā, jau augstāk ir minēts, ka tajos ir Joti dažāds gan pasākumu, gan iepirkto grāmatu skaits un situācija uz vietas. Kā redzam no tabulas nr.4., tad daudzās bibliotēkās ienākušos bērnu grāmatu eksemplāru skaits ir samazinājies, Joti nedaudzās būtiski palielinājies. Tās ir Jaungulbenes un Stradu pagasta Stāķu bibliotēka. Abas šīs bibliotēkas ir arī līderes pasākumu bērniem jomā (lasīt zemāk). Savās atskaitēs bibliotekāres min, ka bērnu grāmatas esot Joti dārgas, tāpēc arī samazinājies ir iepirkto eksemplāru skaits. Ir bibliotēkas, kuras regulāri nem grāmatu kopas no Gulbenes bērnu bibliotēkas. Redzam, ka ir dažās bibliotēkas, kurām ir palielinājusies izdotā nauda par bērnu grāmatām, bet eksemplāru skaits ir mazāks. Tas noteikti liecina par to, arī grāmatas ir kļuvušas dārgākas. To savās atskaitēs min arī pagastu bibliotekāres. Redzam, ka pagastu bibliotēkās ir samazinājies gan iepirkto eksemplāru skaits gan salīdzinot ar 2015.g., gan 2016.g.

2017.g. ienākušās B+J grāmatas Gulbenes novada pagastu bibliotēkas

4.tabula

Bibliotēka	2015 Eks.	2016 Eks.	Summa 2016	2017 Eks.	2017 Summa
Beļava	27	18	112	12	65
Daukstes	44	102	375	49	302
Stari	67	82	354	43	255
Druviena	36	80	432	76	466
Galgauska	33	28	213	32	196
Jaungulbene	38	41	297	82	575
Lejasciems	44	35	261	46	293
Māli					
Līgo	37	13	68	17	56
Litene	58	54	396	50	285
Lizums	93	53	358	55	348
Ranka	30	15	106	20	126
Gaujasrēveli	30	18	120	26	188
Stāmeriena	42	48	339	32	218
Kalniena	20	29	227	22	141
Stradi	23	21	130	34	185
Stāķi	64	50	346	70	462
Tirza	36	39	255	16	95
Kopā	722		4389€	682	4256€

Uzzīnu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemanu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Gulbenes bērnu bibliotēkas lasītavā

Bērnu bibliotēkas lasītava vairs nav tikai vieta, kuru bērni apmeklē, lai lasītu grāmatas, žurnālus un iegūtu uzziņas par sev vēlamajiem tematiem. Bērnu vidū lasītavas galvenā funkcija – vieta brīvā laika pavadīšanai.

2017.gadā palielinājies izsniegums galda spēlēm – 5883, bērni lasītavu apmeklē, lai pavadītu brīvo laiku. Draugu lokā spēlējot galda spēles, tiek īsināts laiks, kad jāgaida līdz varētu doties uz mākslas skolu, mūzikas skolu, vai sporta treniņu.

Ir samazinājies žurnālu izsniegums. Tas izskaidrojams ar to, ka samazinās izdevniecību piedāvāto žurnālu skaits, kā arī mainās žurnālu saturs – komiksu žurnāli tiek pārveidoti par uzdevumu burtnīcām.

Arī grāmatu izsniegums ir samazinājies – bērni arvien vairāk informācijas meklēšanai izmanto interneta resursus.

Lai lasītavā popularizētu grāmatas, tās tiek izliktas tematiskajās izstādēs. Grāmatas un žurnāli tiek izlikti arī bibliotēkā uz galdiem, jo bērnu interesi piesaista grāmatas vāks, nevis to muguriņas, ko var redzēt, saliktas plauktos.

2017.gadā bērnu bibliotēkas lasītavā sestdienās tika organizētas 28 Runča Misija čaklo ķepiņu radošās darbnīcas, kuras apmeklēja 253 bērni. 5 radošās darbnīcas notika sadarbībā ar brīvprātīgajiem no Itālijas, Portugāles un Francijas. Bērniem ļoti patīk darboties radoši, darbnīcās piedalījās dažāda vecuma bērni, vecumā 3-15 gadi. Darbnīcu tēmas tiek izvēlētas atbilstoši gadalaikam vai gaidāmajiem svētkiem. Idejas tām tiek meklētas gan grāmatās, gan žurnālos, gan interneta resursos. Radošajās darbnīcās tika izgatavotas gan grāmatzīmes, apsveikumi māmiņām, gan Lieldienu dekori un Ziemassvētku dekori.

Pavasara brīvdienās lasītavā tika organizēts konkurss “Izkrāso savu mandalu”, mandalas tika ieliktas bibliotēkas profilā www.draugiem.lv, kur ikviens varēja nobalsot par labāko darbu. Konkursam tika iesniegti 45 darbi.

Uzzīnu darbs

Bērnu bibliotēkas lasītavā apmeklētājiem 2017.gadā bija pieejami 2 datori – šie datori jau bibliotēkā bija kalpojuši daudzus gadus, tādēļ kļuvuši daudz lēnāki, līdz ar to samazinājās datoru apmeklējums. 2018.gadā tiks uzstādīti 2 jauni datori, tādēļ prognozējums, ka datoru apmeklējums pieauga. Pārsvarā datori tiek izmantoti izklaidei – sociālo tīklu apmeklēšanai, daudz retāk mācībām.

Pasākumi Gulbenes bērnu bibliotēkā

Pavisam 2017.g. Gulbenes bērnu bibliotēkā ir notikuši 115 (2016.g. 114) pasākumi dažādiem vecumposmiem. Izliktas arī 13 dažādas izstādes. Lepojamies ar savu izstāžu sienu, kurā gadā vismaz trīs reizes tiek nomainīta ekspozīcija, sadarbojoties ar Gulbenes Mākslas skolu. Kopā pasākumus apmeklējuši 1975 bērni/skolēni un 274 pieaugušie, vidēji vienā pasākumā 17 apmeklētāji. Salīdzinot ar 2016.g. ir samazinājies bērnu apmeklētāju skaits (-10%), bet ir pieaudzis pieaugušo pasākumu apmeklētāju skaits - +25%. Tālāk sīkāk par pasākumiem dažādiem vecumposmiem.

Bērnudārza vecumposms

Grāmatu starts.

Jau trešo reizi Gulbenes bērnu bibliotēka iesaistās LNB Atbalsta biedrības atbalstītajā lasīšanas uzsākšanas un bibliotēkas popularizēšanas mērķprogrammā Grāmatu starts mazajiem trīsgadniekiem. Nodarbības notika martā, tās bija četras. Sīkāk lasīt pie veiksmīgākajām lasīšanas aktivitātēm.

Aktīvi **Bērnu rītu** apmeklētāji ir pirmsskolas iestāžu audzēkņi. 2017.g. tādi notika 13. Pārsvarā šie rīti tiek organizēti sadarbojoties ar bērnudārzu audzinātājām, kuras arī pasaka, kādas tēmas ir aktuālas. Īpaši gribētos izcelt bērnu rītu Pavasara jandālinš kopā ar Mūmammu un Vārnu, kurā tika izmantotas sejas maskas – Mūmamas un Vārnas.

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=113&category_id=7

Par tradīciju kļuvušas **Grāmatu kastes**, kuras uz diviem mēnešiem tiek nodotas bērnu un audzinātāju rīcībā Gulbenes diviem bērnudārziem.

Sākumskolas vecums no 1.kl. līdz 4.klasei

Jau trešo gadu rudenī, dodamies uz skolām, lai apciemotu pirmās klases un aicinātu atrākt uz bibliotēku. Bērniem un skolotājai tiek nodots ielūgums. Kopš mums ir mūsu talismans – runcis Misiņš, tad bērni arī tiek aicināti klātienē iepazīties ar Misiņu. 2017.g. papīra ielūgumam tika pievienots arī video ielūgums.

Saite: <http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/pievers-uzmanibu-jaunumiem/bernu-biblioteka-lasai-izpepazistas-uzzina-un-radosi-darbojas>

Jau 2016.g. bērniem no 5. gadu vecuma tika piedāvātas un aktīvi izmatotas Vaifija skolas nodarbības, kuras noslēdzās 2017.g. (4.nod.). 2018.g. tās tiks turpinātas, izmantojot darba burtnīcu Planēta 7.

Nodarbības (kopā 9) 2017.g. notika vasarā kopā ar Gulbenes vidusskolas nometni “Lekšiem, lekšiem, aulekšiem” un “Es savā vidē”, un Gulbenes sporta skolas nometnes bērniem. Patīkami bija uzņemti vasaras mēnešos šo nometņu dalībniekus, kuri kopā ar bibliotekārem darbojās – minēja mīklas, risināja krustvārdus mīklas, lasīja skaļi viens otram priekšā grāmatas.

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=122&category_id=7

Radošā darbnīca Runča Misiņa čaklo kepinu darbnīca katru sestdienu bērnu bibliotēkas lasītavā, izņemot vasaras mēnešus. Jau par tradīciju kļuvušās radošās darbnīcas, kurās bērni radoši darbojas – līmē, griež pin, izkrāso. Katrai darbnīcai ir sava tēma. Pavisam kopā ir notikušas 28 radošās darbnīcas. Īpaši gribētos izcelt radošo darbnīcu novembrī, kad bērni kopā ar mūsu brīvprātīgo meiteni no Francijas Elisi, veidoja piespraudes Latvijas karoga krāsās.

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=128&category_id=7

http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas/berniem-un-jauniesiem/pievers-uzmanibu-jaunumiem?gallery_id=134&category_id=7

Priekšā lasīšanas stundas (9). Jau 2016.g. uzsākām praksi iet ārā no bibliotēkas un apciemot bērnus skolās, aicinot klausīties kādu jaunu tikko iznākušu stāstu bērniem. 2017.g. februārī skolēni tika apciemoti skolās, lai lasītu priekšā M.Zālītes stāstu “Mamma un Tētis kūrtā”, kurš tika lasīts 4x. Pavasara mēnešos, un, uzsākot jauno mācību gadu, populāri ir **Jauno grāmatu apskati**. 2017.g. pavisam tādi ir notikuši 16, no kuriem apmēram puse ir sākumskolas vecumposmam.

2017.g. notikuši arī divi konkursi – viens no tiem bija mandalu izkrāsošanas konkurss, kurā pavasara brīvdienu nedēļā bērni krāsoja savas mandalas, tad labākā tika ievietota draugiem.lv, lai arī citi redz. Šī izkrāsošana ir kļuvusi joti populāra bērnu bibliotēkas lasītavā,

Otrs interesants konkurss arī notika maijā, kad visā bērnu bibliotēkā dažādās vietās bija salidojuši krāsaini taureņi – dažāda izmēra. Par to parūpējās bibliotekāre Anda Krima, kura kopā ar bērniem, arī viena pati krāsoja, grieza un izvietoja taureņus. Bērniem tika dots uzdevums saskaitīt taureņus, kas nebija viegli. Uzvarētāji bija vairāki, galveno uzvarētāju noteica lozējot.

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas/berniem-un-jauniesiem/pievers-uzmanibu-jaunumiem?gallery_id=118&category_id=7

Pamatskola no 5.kl. līdz 7.kl.

Tematiskie pasākumi (25). Kaut pasākumi nav strikti nošķirti vecuma ziņā, vislabākie apmeklētāji ir tieši bērni šajā vecumposmā. Jau par tradīciju kļuvušais pasākums Pieņemšana pie runča Misiņa, kurā tiek godināti labākie lasītāji un čaklākie radošo darbnīcu apmeklētāji visvairāk pulcina bērnus, kuri mācās 2.,3.,4. un 5.klasēs. 2017.g. šajā pasākumā bērnus izklaidēja komponists Uldis Punkstiņš kopā ar runci Misiņu.

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=114&category_id=7

Īpašs izdevās arī pasākums neilgi pirms Ziemassvētkiem sadarbībā ar Gulbenes katoļu baznīcu “Kas ir kristīgie Ziemassvētki?”, kurā piedalījās klostermāsa Marija Stefana ar bērnu ansamblī Gaismas starīņi.

Jauno grāmatu apskati arī jaunākajam pusaudžu vecumposmam ir sevišķi pieprasīti ar skolotāju piezīmi, lai stāsta par piedzīvojumu grāmatām, tādām, kas aizrauj.

Skaļā lasīšana arī Gulbenē! Jau 2017.g. nogalē Gulbenes novada četras skolas aktīvi iesaistījās LNB jaunā lasīšanas kampaņā Nacionālā Skalās lasīšanas sacensība. Sacensībā iesaistīsies 5.un 6.klasses skolēni. No Gulbenes novada šajā pirmajā gadā sacensībā iesaistīsies 4 skolas – abas Gulbenes skolas, kā arī Lizuma vidusskola un Stāku pamatskola. Vairāk par šo jaunumu bibliotēku darbā 2018.g. atskaitē.

Pusaudži 7.-9.kl.

Šim pusaudžu vecumposmam 2017.g. diemžēl nav pievērsta īpaša vērība. Ir notikuši vairāki jauno grāmatu apskati, kā ir sniepta individuālā paīdzība, gatavojot ZPD un notikušas divas Lasītprieka stundas junioriem.

Lasītprieka stundas junioriem.

Gulbenes novada bibliotēkas Bērnu bibliotēkas radīts projekts lasītprieka veicināšanai tieši pusaudžu vecumposmam ir Lasītprieka stundas junioriem. Tās notiek jau trešo reizi un šajā reizē tieši pusaudžiem. Projekts ir guvis atbalstu VKKF projektu konkursā. 2017.g. notika divas stundas jeb tikšanās skolās ar Lauru Vilku un jauno dzejnieku Tomu Treibergu.

Šo stundu laikā Latvijas rakstnieki dodas uz skolām un novada divas stundas, iejūtoties skolotāju lomā. Stundu mērķis ir lasīšanas popularizēšana, skolēnu iepazīstināšana ar Latvijas rakstniekiem, kuri raksta konkrētām vecumgrupām. Šajā reizē jauni rakstnieki devās pie saviem lasītājiem – pusaudžiem.

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=139&category_id=7

http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=140&category_id=7

Īpašā grupa – Litenes sociālā aprūpes centra iemītnieki.

Šajā centrā uz patstāvīgu dzīvi ir apmetušies cilvēki ar garīgiem traucējumiem. Ilgstoša sadarbība ir izveidojusies ar šiem īpašajiem cilvēkiem. Vismaz divas reizes gadā aprūpes centra iemītnieki apmeklē bibliotēku, lai klausītos kādu stāstu, kopīgi darbotos, arī paši uzstātos. 2017.g. arī šīs apciemojuma reizes bija divas – viena pavasarī, kad tika klausīts stāsts par Mūmammu un Vānu, otra – rudenī uz dzejas stundu “Krikumkrakumi jeb šurumburums”. Tajā tika lasīta J.Osmaņa dzeja.

Pasākumi bērniem Gulbenes pagastu bibliotēkās

Gulbenes novadā ir 18 pagastu bibliotēkas. Diemžēl daudzās no tām darbs ar bērniem nenotiek gandrīz nekāds. Tam ir arī objektīvi iemesli – nav skolu, saīsināts darba laiks, apkalpojamā rajonā praktiski nav bērnu, netiek iepirktais bērnu grāmatas (Mālu bibliotēka). 2017.g. pagastu bibliotēkā bija īpašs ar to, ka pie septiņām bibliotēkā tika atklātas āra lasītavas, kurās vasaras mēnešos lasītāji var ne tikai lasīt grāmatas, bet arī izmantot planšetdatoru un uz zālāja spēlēt lielās dārza spēles. Šis ir Gulbenes novada bibliotēkas realizēts projekts „Āra lasītavu izveide pagastu bibliotēkās – jauna iespēja iedzīvotājiem”. Šajās bibliotēkās tieši āra lasītavas vasaras mēnešos pulcināja daudz bērnus.

Saite: <http://www.gulbene.lv/lv/zr/klt-z/3246-ara1706>

Pavisam kopā Gulbenes novada pagastu bibliotēkās ir notikuši 151 pasākums bērniem un jauniešiem. Vidēji tas ir 8 pasākumi katrā bibliotēkā. Līderes ir Daukstu (18), Druvienas (16), Jaungulbenes (16), Litenes (14), **Lizuma (21)**, Stradu pagasta **Stāķu (23)** un Tirzas (19) pagastu bibliotēkas.

Daukstu pagasta bibliotēka.

Ļoti plašs pasākumu klāsts bērniem, kaut šajā pagastā jau vairākus gadus nav skolas un bibliotekārē ar bērniem aktīvi strādā tikai sestdienās. Daukstu pagasta bibliotēka bija to septiņu bibliotēku vidū, pie kuras tika atklāta āra lasītava. Bibliotekārē ir arī aktīva sociālo tīklu, īpaši facebook.com, izmantotāja.

Bibliotēkā notikušas skaļas lasīšanas aktivitātes, eksperimentu pēcpusdiena, radošās darbnīcas utt.

Daukstu bibliotēkas veiksmes formula lasīšanas sekmēšanai (bibliotekāre Kristīne Mežīte):

- Lai sekmīgi veicinātu bērnu lasīšanas un klausīšanas prasmi, svarīgi veidot skaļas lasīšanas nodarbinābas, iesaistot dažāda vecuma bērnus. Bērni iemācās cienīt citus. Ir lielāka interese klausīties, ja klausāmo tekstu dzird dažādi (katrs izjūt un lasa savādāk, tas ir interesanti). Izvēlēties, protams, saistošu literatūru. Grāmatas vākam noteikti ir jābūt saistošam. Ja bērniem mutiski grūti paust savu attieksmi par izlasīto, kautrējas to darīt, tad droši var piedāvāt uzzīmēt.
- Bērniem patīk, ja bibliotekārs “neuzbāžas” ar grāmatām, bet padara situāciju motivējošu, nepiespietu, bet tomēr neapzināti vajadzīgu, piemēram:
 - 1) lai aizpildītu krustvārdu mīklu, informācija neizbēgami jāsameklē grāmatā;
 - 2) lai precīzi izpildītu zinātnisko eksperimentu, noteikumi jāizlasa grāmatā;
 - 3) lai radošajās nodarbībās izveidotu pasaku tēlu, vizuālais apraksts jāsameklē grāmatā;

- 4) lai uzzinātu, kāds ir mans veiksmes akmens, apmeklējot puspārgakmeņu darbnīcu, informācija pašam jāsameklē grāmatā;
- 5) "lai mazajai māsai bibliotēkā nebūtu garlaicīgi – palasi priekšā grāmatiņu, tur ir daudz zīmējumu" u.c.

Druvienas pagasta bibliotēka.

Pagājušais 2016/2017 mācību gads bija beidzamais, kad Druvienas skola bija pamatskola. 2017./2018.gadā Druvienas pamatskola jau ir Druvienas sākumskola ar 13 sākumskolas bērniem un 20 pirmskolas vecuma bērniem. Bibliotēkas darbā Joti var izjust pamatskolas bērnu trūkumu. Ir Joti samazinājies izsniegums un apmeklējumi bērniem. Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem bibliotēka ir aicinājusi sākumskolas un pirmskolas vecuma bērus daudz vairāk uz pasākumiem. Diemžēl iespējams, ka nākamajā mācību gadā tiks likvidēta Druvienas sākumskola. Neskatoties uz to visu, 2017.g. pasākumu skaits ir palielinājies gandrīz uz pusi.

Veiksmīgākās aktivitātēs:

Radošās darbnīcas bērni kopā ar senioriem. Kopā darbošanās patika gan mazajiem, gan lielajiem. Kopīgi tika gatavoti valsts karodziņi uz Latvijas dzimšanas dienu novembra mēnesī. Decembra mēnesī kopīgi ceptas piparkūkas.

Lasīšanas veicināšanā veiksmīgāk veicās **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā**, kad bērni lasīja un meklēja informāciju par salām Latvijā. Iepazina Latvijas ģeogrāfiju.

Druvienas bibliotekāres Daigas Apsītes pārdomas:

Savā darbā pārskata periodā biju izvirzījusi prioritāti aktīvi iesaistīt skolas bērus bibliotēkas aktivitātēs. Domāju, ka tas man arī izdevās. Pasākumu skaits, salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, ir palielinājies vairāk kā par pusi. Mans mērķis bija, lai bērni arī aizejot uz citu skolu saprastu, kad bibliotēka ir viņu draugs un sabiedrotais. Gribas jau domāt pozitīvi, ja arī Druvienā skolas vairs nebūs, tad pagasta bērni neaizmirīs ceļu uz bibliotēku. Meklēšu citu pieeju kā piesaistīt bērus bibliotēkai, piemēram vasaras periodā, kad visiem būs brīvlaiki.

Diemžēl to procesu, ka lauku pagasts paliek aizvien tukšaks, apstādināt nav iespējams – var tikai pielāgoties. Man kā Druvienas patriotei nav viegli pieņemt faktu, kad nebūs skolas (kā skola tā ir bijusi 61 gadu), jo pati tur esmu mācījusies, mani bērni mācījās, mazbērni vairs nepaspēja...

Jaungulbenes pagasta bibliotēka.

Aizvien aktīvi darbojas ar bērniem un jauniešiem. Iegādājas ne tikai grāmatas, arī spēles, DVD filmu diskus. Notikuši 16 pasākumi dažādām vecuma grupām. Bibliotēka jau vairākus gadus iesaistītas Bērnu žūrijas aktivitātēs. Bibliotēkā ikdienā notiek krustvārdu mīklu minēšana, spēļu turnīri, pārrunas par izlaisto un jaunajām grāmatām, arī radošās darbnīcas. Kā veiksmīgāko pasākumu bibliotekāre min "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2016" noslēguma pasākumu, kurā gan pārrunāts iepriekš lasītais, gan sveikti katras vecumposma čaklākie lasītāji.

Otrs izceļamais pasākums bijis ikgadējās Dzejas dienas, kuras tiek organizētas kopā ar vietējo Gulbīša pamatskolu un kas jau tradicionāli notiek oktobra mēnešā sākumā. 2017.g. bērni un pedagoģi devās kopīgā izbraukumā uz dzejnieka un rakstnieka Jāņa Poruka muzeju Druvienā.

Litenes pagasta bibliotēka

Laba sadarbība bibliotēkai izveidojusies ar Litenes sākumskolu un Litenes PII "Brīnumi" audzēkņiem. 2017.gadā nomainījās Litenes pamatskolas statuss uz sākumskolu. Litenes sākumskolā mācās tikai 21 bērns (2016.g.- 45), līdz gada beigām jau palikuši 18 skolēni. Visticamāk šī būs tā skola, kura arī tiks likvidēta 2018./2019.m.g. Bibliotēka ir to bibliotēku vidū, pie kuras 2017.g. vasarā tika atklāta āra lasītava. Bibliotēka jau vairākus gadus iesaistītas arī Bērnu žūrijas aktivitātēs. Bibliotēkā notiek skalā lasīšana, pārrunas par grāmatām utt. pasākumi. Kopā 14.

Kā visveiksmīgākais pasākums minēts Litenes bērnudārza jaunākās grupiņas bērnu apciemojums, lai nosvinētu "Lāčīša Vinnija Pūka lielo dienu". Ar dzimšanas dienas cepurītēm galvā, īpašiem lāča cepumiem un mini medus maižītēm tika svinēta Pūka dzimšanas diena. Tika skatīta multfilma par lācēnu, izlasīta ieskenēta grāmata, krāsots, veidots.

Lizuma pagasta bibliotēka.

Lizuma pagasts ir Gulbenes novada viens no attīstītākajiem pagastiem – gan iedzīvotāju pieauguma un skaita ziņā, gan ekonomiski.

Lizuma bibliotēka ir pilnībā renovēta jau 2016.g un atrodas vienā ēkā ar pirmsskolas grupu "Kastanītis". Ar šo grupu arī notiek vislielākā un ciešākā sadarbība. Netālu atrodas arī Lizuma vidusskola. Bibliotēkā notikuši 21 pasākums bērniem.

Kā veiksmīgākais tiek minēts tematiskais pasākums "Ziemas un Saulgriežu kalnā saule un cilvēki kāpj", kurš bija noorganizēts pirmsskolas un sākumskolas bērniem. Pasākumā bibliotēkā ciemojās "Kustības par latvisku kultūru" vadītāja Solvita Lodiņa. Viņa novadīja Joti atraktīvus un saturīgus 2

pasākumus bērniem no 3 līdz 6 gadu vecumam. S.Lodiņa ir skolotāja, latvisķas ziņas pratēja. Viņas vadībā un uzmundrināti bērni nodarbībā atpazina alfabēta burtus pasaku stāstā, dziesmās, atainotus rotaļās un latvisko instrumentu skaņās, kurus gatavojuši pati Solvita. Pasākumā teatrāli darbojās Liniņu ģimenes lelles. Tika rādīta pamācoša DVD filmiņa, kur atainotas latvisķas tradīcijas. Izstāde ar 38 alfabēta burtu gleznām bibliotēkā bija apskatām jau no oktobra mēneša. Grupās 3-4gadnieki bija 39, bet 5-6 gadnieki-30. Ar bērniem līdzi darbojās 9 auklītes un audzinātājas.

Stradu pagasta Stāku bibliotēka.

Šī bibliotēka ir visaktīvākā tieši darbā ar bērniem, attiecīgi arī pasākumi šajā bibliotēkā visvairāk notikuši bērniem -23. Bibliotēka atrodas pretī Stāku PII, ar kuru arī notiek sadarbība. Bibliotēka ir arī Bērnu žūrijas aktīvo atbalstītāju pulkā tieši mazo pirmsskolnieku ekspertu iesaistīšanā lasīšanā – 24 eksperti vecumposmā 5+. Arī lasītāji 2017.g. vairāk kā puse ir bēri un jaunieši (181 pieaugušais/156 bēri). Attiecīgi vairāk šajā bibliotēkā ir izsniegtas bērnu grāmatas.

Vēl bibliotēkā notiek bibliotekārās stundas, e-prasmju nedēļa, Ziemeļvalstu literatūras nedēļa, radošās nodarbības bibliotēkā sestdienās, individuālas konsultācijas pie datoriem, literatūras izstādes skolā, grāmatu kopas tiek dotas uz pirmsskolas izglītības iestādi.

Kā veiksmīgās aktivitātes tiek minētas Bērnu, jauniešu žūrijas – 2016 noslēguma pasākums 4. un 6.aprīlī kopā ar Stāku pamatskolas bibliotēku. Otrajā vietā minēta Rakstniecības un mūzikas muzeja Valsts valodas dienas akcija “Valoda uz trotuāra”, kurā skolēni rakstīja ar krītinēm uz ietvēm savu iemīļotāko grāmatu citātus. Piedalījās arī Stāku pamatskolas 4.klase pie Stāku bibliotēkas 13.maijā.

Tirzas pagasta bibliotēka.

Tirzas pagasta bibliotekāre bieži apmeklē Tirzas pagasta pamatskolu un pirmsskolu, piedāvājot apmaiņai grāmatas, notiek radošās darbnīcas, bērnu rītos lasītas grāmatas. Bibliotēkā ir iegādātas spēles un DVD multfilmas. 2017.g. nogalē tika iegādātas Xbox spēles.

2017.gadā Tirzas pagasta bibliotēkā ir bijuši 19 pasākumi bērniem.

Tirzas pagasta bibliotekāres Agrita Petrovska:

Gatavojot pasākumus bērniem, vienmēr laiki un auditorija ir saskaņoti ar Tirzas pamatskolas direktori vai mācību daļas vadītāju, jo pārsvarā pasākumi, nodarbības vai tikšanās ir dienā, kad notiek stundas. Parasti viss tiek akceptēts. Pateicoties siltākiem laika apstākļiem šogad, kad autobuss neved bērnus uz bibliotēku, bērni no skolas nāk ar kājām, iepriekš sazinoties ar skolas vadību, lai sakārtotu divas stundas pēc kārtas, kad var apmeklēt bibliotēku. Bērnus uz bibliotēkas radošajām darbnīcām esmu vedusi ar mašīnu, un skolotāja ved ar savu mašīnu. Tā mēs “cīnāmies par bibliotēkas apmeklētību” un pasākumu daudzveidību bērniem.

Stāmerienas bibliotēka.

Stāmeriena ir vieta, kurā aktīvi notiek tūrisma sezona, jo ciemā ir trīs skaidsti ezeri, baznīca un arī Stāmerienas pils. Bibliotēkā darbs vairāk notiek ar pieaugušajiem lasītājiem, kaut tuvumā atrodas Stāmerienas pamatskola. Ipaši gribētos izceļt bibliotekāri, jo jau otro gadu viņa organizē bērniem novadpētniecības ekspedīcijas pa ciema teritoriju.

Lai ieinteresētu bērnus iepazīt savu pagastu, jau par tradīciju kļūst bibliotēkas rīkotās novadpētniecības ekspedīcijas. Aizvadītajā gadā bibliotekāre kopā ar 1.-4.klašu skolēniem un viņu audzinātājām devās iepazīt Stāmerienas ciemu pie bānīša stacijas. Par tur esošajām ēkām un to īpašniekiem stāstīja pensionētā skolotāja Biruta Austruma.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes Gulbenes bērnu bibliotēkā

✓ Grāmatu starts

Šo pasākumu ciklu gribētos minēt pašā sākumā, jo mūsuprāt šis bija viens no visveiksmīgākajiem lasīšanas rosināšanas pasākumiem 2017.g. Gulbenes bērnu bibliotēkā.

Marta mēneša četras sestdienas bērnu bibliotēkā bija pilnas ar rošību, smiekliem, skriešanu, aktīvu darbošanos, grāmatu lasīšanu un runci Misiņu. Šajās dienās te pulcējās mazie trīsgadnieki kopā ar savām ģimenēm, lai iepazītos ar bibliotēku. Mazo lasītāju iedrošinātājs bija runci Misiņš. Kaut sākumā daži mazie jaunie lasītāji mazliet baidījās no mūsu kaķa, pēdējā nodarbībā, 25.martā, kaķis bija kļuvis par katru labāko draugu.

Misiņš šajās nodarbībās kopā ar bērniem un viņu vecākiem grieza, līmēja, krāsoja un veidoja, arī pildīja mājas darbus un kopīgi lasīja grāmatas. Arī mazliet izkustējās! Un dzēra pienu!

Saite: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=107&category_id=7

- ✓ Ieteicamo grāmatu saraksti skolām līdz 9.klasei.

2017.g. maijā Gulbenes bērnu bibliotēkas bibliotekāres sastādīja ieteicamo grāmatu sarakstus klašu grupām pēc tēmām un izsūtīja tos Gulbenes skolu klašu audzinātājām un skolu bibliotekārēm.

Jau vasaras sākumā sapratām, ka šie saraksti ir guvuši necerēti lielu atsaucību. Pievienotā vērtība šiem sarakstiem bija tāda, ka visas grāmatas atradās krājumā, netika izdalīts atsevišķs plaukts. Bērns izvēlējās grāmatu pēc nosaukumiem. Kopā ar bērnu bibliotekāre devās pie plauktiem, lai palīdzētu bērnam atrast vajadzīgo grāmatu. Vispirms kopā noskaidrojām grāmatas autoru, tad kopā meklējām konkrētā autora grāmatas plauktā. Daudzi bērni pirmajā meklēšanas reizē atrada un apskatīja gandrīz visas saraksta grāmatas un tad izvēlējās „Isto”. Nākamajā reizē, atnākot uz bibliotēku, bērns pats devās pie plaukta un atrada kāroto grāmatu. Diemžēl grāmatu bibliotēkā nav tik daudz, lai pietiktu visiem, tādēļ grāmatas īņemām no tuvākajām pagastu bibliotēkām. Veidojot grāmatu sarakstus, katrā žanrā jāizvēlas vismaz 10 grāmatas, lai bērniem būtu lielākas izvēles iespējas.

1.-2. klase

Literārās pasakas – tika piedāvātas 10 grāmatas, kopā izsniegtais 21 reizi. Vislabāk bērniem patika E. Gulbes un J., T. Vīslanderu grāmatas.

Bilžu grāmatas – tika piedāvātas 6, izsniegtais 11 reizes. L. Bikšes un M. Stārastes grāmatas. 11 grāmatas.

Stāstu grāmatas – tika piedāvātas 11 grāmatas, izsniegtais 16 reizes. Līderes Timo Parvela grāmatas.

Dzeja – bija par maz piedāvāto dzejas krājumu, tikai 3, izsniegtais 6 reizes.

3.-4. klase

Literārās pasakas – tika piedāvātas 9 grāmatas, izsniegtais 71 reizes. E. B. Vaita un A. Lindgrēnes grāmatas tika īņemtas visvairāk, jo bibliotēkā ir daudz šo grāmatu eksemplāru.

Fantāzijas žanrs, piedzīvojumi – piedāvātas 6 grāmatas, izsniegtais 42 reizes. Visvairāk bērniem patika Čailda detektīvgrāmata, bet bibliotēkā ir tikai 2 eksemplāri.

Stāsti, romāni – 11 grāmatas, izsniegtais 38 reizes. Sarakstā iekļautās A. Kivireka un L. Pastores grāmatas bērni vienkārši tāpat vien nebūtu īņemuši, bet atnesot grāmatas atpakaļ, daudzi teica – patika. M. Jakubovskas grāmatas bērni īņema labprāt, jo patika grāmatas noformējums.

Dzeja – bija maza izvēle, tikai 3 grāmatas, tādēļ daudzi neizlasīja nevienu no dzejas krājumiem. Grāmatas izsniegtais 23 reizes.

5.-6. klase

Literārās pasakas – 6 grāmatas, izsniegtais 14 reizes. Neviens nepānēma I. Zanderes „Latviešu zvēri”.

Fantāzijas žanrs, piedzīvojumi – 7 grāmatas, izsniegtais 28 reizes. Līdere A. Jundzes grāmata „Kristofers un ēnu ordenis”, pārsteigums, grāmatu M. Putniņš „Mežonīgie pīrāgi”, uzdrošinājās paņemt un izlasīja 3 bērni.

Stāsti, romāni – piedāvātas 5 autoru grāmatas, bērns varēja izvēlēties, kuru no tām lasīt, izsniegtais 21 reizi. E. Blaitones grāmatas bērni izvēlējā maz, toties Dž Lūisa grāmatas lasīja labprāt.

Dzeja – piedāvāti 5 krājumi, izsniegti 9 reizes. Šajā vecuma grupā dzeju izvēlējās nelabprāt.

Jau vasaras sākumā, pirms tika sastādīti ieteicamo grāmatu saraksti, izlēmām rudenī īpaši godināt tieši labākos vasaras lasītājus bērnu bibliotēkā. Šis vasaras lasīšanas cikls ieguva nosaukumu Runča Misīna lasīšanas karuselis. Interesanti ir tas, ka vasaras labākie lasītāji nebūt nebija tie bērni, kuri tiek godināti kā labākie gada lasītāji.

Saite: <http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/pievers-uzmanibu-jaunumiem/gulbenes-bernu-biblioteka-lasisanas-karuselis>

<http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/pievers-uzmanibu-jaunumiem/vasaras-lasisanas-karuselis-nosledzies>

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

- ✓ Sadarbība ar skolām

Gulbenes pilsētā sadarbība notiek ar visām iestādēm, kurās ir bērni. Pilsētā ir trīs vispārizglītojošās skolas, ar kurām tad arī notiek sadarbība. Esam gandarīti, ka aizvien ciešāka sadarbība veidojas ar literatūras skolotājiem.

Arī apkopojot pagastu bibliotekāru atskaites, gandrīz visās tiek pieminēta samērā ciešā sadarbība ar skolotājiem. Dažās bibliotēkās gan ir problēmas ar nokļūšanu tajā, taču tās tiek veiksmīgi risinātas.

Patiēšām ciešā sadarbība ir izveidojusies ar Gulbenes vidusskolas un 2.vidusskolas bibliotekārēm. Tas ir rezultējies ar to, ka visas informācijas tiek nodotas bibliotekārēm un viņas veiksmīgi tās novada līdz bērniem un skolotājiem.

Runājot par skolām, ir prieks, ka arī citas novada skolas vismaz vienu reizi gadā ierodas viesos Gulbenes bērnu bibliotēkā, gan lai iepazītos ar jaunākajām grāmatām, gan lai novadītu kādas aktivitātes. Piemēram, 2016.g. tāda bija Stāķu pamatskola, kuras 1.-2.kl. skolēni aktīvi apmeklēja Vaifija skolas nodarbības. Savukārt Stāķu PII audzēkņi gan devās uz bibliotēku, gan bibliotekāre devās uz bērnudārzu.

✓ Sadarbība ar bērnudārziem

Otra lielākā grupa ir Gulbenes pilsētas bērnudārzi. Vēl aizvien turpinās jau vairākus gadus iesāktā prakse divas reizes gadā veidot katram bērnudārzam savu grāmatu kasti. Tā tiek izsniegtā uz vairākiem mēnešiem, kuru laikā audzinātājs strādā ar grāmatām. Kastē noteikti tiek ieliktas arī grāmatas par rokdarbiem un citām radošām aktivitātēm. Pirmskolas vecuma bērni vairākas reizes gadā arī dodas uz bibliotēku, lai iepazīstos ar jaunākajām grāmatām.

Arī pagastu bibliotēku viens no veiksmīgākajiem sadarbības veidiem ir sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm. Īpaši izceļ gribās Lizuma pagasta bibliotēku, kura atrodas vienā ēkā ar bērnudāržā grupu, līdz ar to arī pasākumi bieži notiek ar šiem bērniem. Tāpat darbojas arī citas pagastu bibliotēkas.

✓ Sadarbība ar vecākiem

Gribētos īpaši izceļ sadarbību ar bērnu vecākiem. Īpašs priekš par jaunajiem cilvēkiem, kuri aktīvi nāk uz bibliotēku kopā ar saviem mazuljiem, aktīvi iesaistās grāmatu lasīšanā

✓ Sadarbība ar pagastu bibliotēkām

Kā trešo lielāko sadarbības partneri varētu nosaukt pagastu bibliotēkas. Te gan jāatzīst, ka ne visas bibliotekāres izrāda interesi par jaunāko literatūru bērniem. Taču ir bibliotēkas, piemēram, Litenes, Lizuma un Staru pagastu bibliotēkas, ar kurām sadarbība ir samērā cieša.

✓ Sadarbība ar sabiedriskajiem medijiem

Runājot par dažādu pasākumu popularizēšana, noteikti svarīgi ir sabiedriskie mediji. Mums, Gulbenē, tādi ir – portāli dzirkstele.lv, gulgene.lv, kā arī tradicionālie mediji – laikraksti Dzirkstele un Gulbenes novada ziņas. Var apgalvot, ka šī sadarbība ir izveidojusies samēra pozitīva, jo visas ziņas tiek pietiekami laicīgi ievietotas šajās vietnēs. Ar laikraksta Dzirkstele kolektīvu arī izdodas sarunāt dažādu pasākumu atbalstīšanu klātienē kā ūrijas locekļiem, vai lūgt palīdzību fotografējot.

✓ Sadarbība ar Gulbenes pilsētas diviem grāmatu veikalim – Zvaigznes ABC Lgrāmatu.

Pirmkārt, jau tāpēc, ka grāmatas bibliotēkai tiek pārdotas ar atlaidi, nelielu, bet tomēr!

Otrkārt, pat ja kāda grāmata nav pieejama, to var pasūtīt un tad saņemt. Ir breiks doties uz abiem šiem veikalim un apskatīt, pasūtīt, arī parunāt ar pārdevējām.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Gulbenes bērnu bibliotēkā strādā trīs bibliotekāres. Visas ar speciālu izglītību.

2017.g. apmeklēti šādi kursi un semināri:

Solvita Lībere – Gulbenes bērnu bibliotēkas vadītāja

- Visi apmeklētie kursi un semināri ir bijuši interesanti un aizraujoši. Prieks, ka Gulbenes novada bibliotēka Mācību centrs īpaši piestrādā pie vietējo un tuvējo novadu bibliotekāru profesionālītates celšanas un nostiprināšanas. Gribu izceļ lekciju nr.1, kā īpaši interesantu un aizraujošu, tādu, kura lika mazliet uz rutīnas darbu un darba vidi paskatīties no malas un šo to arī uzlabot. Savukārt, mācības nr.3 pilnīgi noteikti lika klūt zinākārgākai un apņemties kādā brīdi papētīt savus radurakstus.
- Rīgā apmeklētie kursi un semināri daudzi ir ar tradīcijām apvīti – gan apaļais galds, gan pavasara konference, arī konference Cēsīs. Pirmo reizi apmeklēju bērnu literatūras lasījumus vasarā Rīgā LNB. Noteikti to darišu turpmāk, jo tas bija pilnīgi negaidīti forši! Žoti noder pavasara konferences lektoru vērtējums (īpaši I.Stikānes) par iepriekšējā gada bērnu un jauniešu literatūru, esmu jau pieradusi, ka mūsu vērtējums ļoti bieži sakrīt. Jaunums bibliotēkā Nacionālā Skalās lasīšanas sacensība, kura ir S.Tretjakovas iniciatīva un aizrautība! Apbrīnoju Silvijas enerģiju un māku aizraut mūs visas ar ko jaunu. Protams, komandai ir liela loma, taču ir jāmāk arī šī komanda saorganizēt! Prieks par LNB bērnu meitenēm!
- Ko gribētu 2018.g.? Esmu tradicionāla – noteikti gribu Apaļo galdu (ceru 2018.g. palikt abas dienas un noklausīties visas kolēges!) Gribu pavasara un rudens konferences ar zinošu ļaužu

vērtējumiem par bērnu un jauniešu grāmatām. LNB Mācību centrs īpaši nepiedāvā to, kas tieši mani uzrunā. Mēs, Gulbenē, mēģinām pašas ko uzrakstīt un saorganizēt. Arī 2018.g. tā būs. Jau 2016.g. atskaitē minēju, ka gribētos ko tādu, kas dot dzīļaku izpratni par kādu jautājumu – darba vai sevis pašas. Varētu notikt gadā vairākas lekcijas par kādu jautājumu. Tiešsaites lekcijas arī nav zemē metamas, bet darba vide tam diezgan traucē, kad esi aizbraucis pie lektora vai lektors ir klāt, tad vismaz, man šķiet, viss daudz nopietnāk.

1.	Gulbenes MC	Lekcijas "Bibliotekārs-savas profesijas prestiža veidotājs" un "Individuālisms un kolektīvisms darba kolektīvos"
2.	Rīga, LNB	Apaļā galda diskusija/atskaite par 2016.g.
3.	Gulbenes MC	Mācības par portālu www.ciltskoki.lv un www.raduraksti.lv izmantošanu bibliotekārajā darbā
4.	Rīga, LNB	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Es piedero šeit"
5.	Rīga, LNB	Starptautiskie bērnu literatūras lasījumi 2017 "Vai taureņi taurē un mīdījas mīdās?"
6.	Rīga, LNB	Seminārs "Lasi klusi, lasi skalji – laisi!"
7.	Cēsis, Cēsu centrālā bibliotēka	Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 16.konference "Pedagoģiskās pieejas kompetenču attīstībā bibliotēkā"
8.	Gulbenes MC	Profesionālās pilnveides programma "Digitālās kompetences pilnveide mediju prasmēs "Planēta 7" 1.-5.kl. skolēniem"
9.	Rīga, LNB	Seminārs "No Grāmatu starta līdz mediju un informācijpratībai bibliotēkās"

Ingrīda Rubene – Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenā bibliotekāre

- No pagājušajā gadā apmeklētajām apmācībām un lekcijām visvairāk ideju darbam ieguvu „Digitālās kompetences pilnveide mediju prasmēs "Planēta 7" 1.-5.klašu skolēniem „, lektore Liene Valdmane, Esmu bijusi vairākās apmācībās, ko vadīja lektore un vienmēr rodu jaunas idejas darbam.
- IZM un LU konferencē "Starptautiskā skolēnu lasītprasmes novērtēšanas pētījuma PIRLS 2016 rezultātu paziņošana" secināju, ka vēl joprojām nav pietiekoši laba sadarbība starp skolām un publiskajām bibliotēkām. Tas kavē skolēnu lasītprasmes attīstīšanu, jo skolā ne vienmēr zina, ko piedāvā bibliotēka, un bibliotēkā nezina, kādi lasītprasmes veicināšanas pasākumi notiek skolā.
- Skumji bija klausīties Rīgas elitāro skolu vadības teiktajā, ka skolēnu lasītprasmes pētījuma rezultāti varētu būt augstāki, ja ne lauku skolas... Jā, novadu skolās, izņemot ģimnāzijas, mācās vietējie bērni un šie skolēni ir tādi, kādi viņi ir, tomēr daudzi sasniedz ļoti augstus rezultātus mācībās un to nav iespējams paveikt bez lasītprasmes.
- Labprāt apmeklētu apmācības darbam ar pirmsskolas vecuma bērniem – rotājas, jaunas idejas katram pirmsskolas periodam, sākot no 3 gadu vecuma.

1.	Gulbenes novada pārvalde	Bibliotekāra loma un pieejamie resursi karjeras attīstības atbalsta īstenošanā skolā
2.	Cēsis, Cēsu centrālā bibliotēka	Vidzemes nov. bērnu un skolu b-ku darbinieku 16. konference "Pedagoģiskās pieejas kompetenču attīstībai bibliotēkā"
3.	Gulbenes MC	Digitālās kompetences pilnveide mediju prasmēs "Planēta 7" 1.-5.klašu skolēniem
4.	Gulbenes MC	Lekcija "Ekspedīcijas un to organizēšana"
5.	Rīga, LU	IZM un LU konference "Starptautiskā skolēnu lasītprasmes novērtēšanas pētījuma PIRLS 2016 rezultātu paziņošana"

Anda Krima – Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenā bibliotekāre

- 2017.gadā apmeklētie kursi un semināri paplašināja zināšanas par informācijas resursiem www.raduraksti.lv un www.ciltskoki.lv, šīs adreses biju izmantojusi jau agrāk, bet nezināju par to daudzajām iespējām. Ieguvu jaunas zināšanas par medijpratību, ļoti daudzas lietas uzzināju no jauna. Jaunās zināšanas būs noderīgas darbā ar bērniem.
- 2018.gdā vēlētos apmeklēt kursus par šādām tēmām:
 1. Interaktīvās nodarbības bērnu un jauniešu bibliotēkās.
Kursu satura: interaktīvo nodarbību vadīšana bērniem un jauniešiem; bibliotēku ralliji, viktorīnas, komandu spēles; mācību procesa veicināšana; lasīšanas semināru organizēšana. Šie kursi būs noderīgi pasākumu dažādošanai bērnu bibliotēkā.
 2. Runas prasmes sazinā.
Kursu satura: neverbālā komunikācija un tās nozīme; monologs un dialogs, klausīšanās; publiskās runas sagatavošana un norunāšana; diktīja-praktiski vingrinājumi.
Šie kursi būs noderīgi, lai uzlabotu prasmi izteikties publiski, iegūtu izpratni par publiskās uzstāšanās nozīmi, pārvarētu bailes no publiskās uzstāšanās.
 3. Problemātiskie bērni un jaunieši – kā komunicēt ar jauniešiem, kuri traucē pārējiem apmeklētājiem un uz aizrādījumiem nereagē. Kā šādās situācijās vispareizāk rīkoties.
- Vēlētos piedalīties pieredzes apmaiņas braucienā iepazīstot citu novadu bibliotēkas.

1.	Gulbenes MC	www.ciltskoki.lv un www.raduraksti.lv izmantošana bibliotekārajā darbā
2.	Gulbenes novada pārvalde	“Bibliotēka loma un pieejamie resursi karjeras attīstības atbalsta īstenošanā skolā”
3.	Cēsis, Cēsu Centrālā bibliotāka	Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 16.konference “Pedagoģiskās piejas kompetenču attīstībai bibliotēkā”
4.	Gulbenes MC	Digitālās kompetences pilnveide mediju prasmēs “Planēta 7” 1.-5.klašu skolēniem (A).
5.	Gulbenes MC	“Mācību seminārs “levads medijpratībā””
6.	Gulbenes MC	Lekcija “Mājvārdi Latvijā”

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

1. Disciplīnas trūkums, vajadzība kustēties, telpu trūkums

Lielākā problēma ir bibliotēkas apmeklētāju uzvedība. Visu dienu viņi ir bijuši skolā, kur bija jāuzvedas mierīgi. Pēc stundām atnākot uz bibliotēku, viņi cenšas izlādēt dienā uzkrātās emocijas un neiztērēto enerģiju. Pilsētā nav tādas istabas, kurā “pa taisno” no skolas varētu izlādēt visu negatīvo – skriet, lekt, kliegt.

Lielas problēmas sagādā “ielas bērni”, kuri spēj dezorganizēt bibliotēkas darbu jau tikai ar savu atnākšanu. Šo problēmu var mēģināt risināt kopā ar bāriņtiesu, skolu psihologiem, protams, bērnu vecākiem vai vecvecākiem. GBB ir iesaistījusi gan pašvaldības policiju, gan skolas sociālo darbinieku, kad ielas bērnu uzvedība ir skaļa, uzkrītoša, arī rupja. Mēģinām runāt. Esam iesaistījušas pašvaldības policiju. Palīdz, bet ne ļoti ilgi!

Mēģinājums vienkārši skaljiem un kustīgiem bērniem mazliet nomierināties ir aicinājums nākt un pasēdēt uz GBB vadītājas sarkanā dīvāniņa. Bērni jau zina, ka var to nopelnīt, ir tādi, kuri paši nāk un pasēž, parunājas.

Pēc skolas jaunieši savu brīvo laiku pavada bibliotēkā. Ir arī tādi jaunieši, kuriem nav citur, kur palikt. Vecāki strādā garas darba dienas, bet bērni un jaunieši bibliotēkā uzturas līdz darbalaika beigām. Lielākā daļa no šiem jauniešiem ir ar uzvedības problēmām. Viņi trokšņo un traucē pārējiem bibliotēkas apmeklētājiem ar savu skaļo un izaicinošo uzvedību.

2. Vieta, kur arī kādu grāmatu varētu palasīt! Kluso telpu/lasītavu/stūrīti.

GBB nav tādas klusas vietas, kur bērni, kuriem interesē lasīt, to arī netraucēti varētu darīt. Esam pamanījušas, ka ir bērni, kuri labprāt izmantotu šādu stūri.

3. Sadarbības problēma

Nav izveidojusies sadarbība ar visiem jaunāko klašu audzinātājiem, nezinām pēc kādas programmas viņi strādā, kādus daiļdarbus lasa. Cenšamies piedāvāt obligātās literatūras sarakstus konkrētai vecuma grupai, taču tas ir mūsu piedāvājums, skolotāju viedokli mēs parasti nezinām. Arī literatūras skolotāji pārāk reti atnāk uz bibliotēku, lai kopā sastādītu ieteicamās literatūras sarakstus. 2017.g. šo problēmu risināt, piedāvājot skolotājiem ieteicamo grāmatu sarakstus, kas izrādās, ļoti labi nostrādāja. Taču vēl aizvien gaidām daudzus skolotājus bibliotēkā, lai apspriestu lasīšanas veicināšanas pasākumus. Jāatzīst, ka uzrunājot personīgi katru skolotāju, seko arī darbības. To īpaši var redzēt, sākot organizēt un koordinēt Nacionālo Skalās lasīšanas sacensību.

4. Lasītava

Lasītavas grāmatu krājums tiek maz izmantots. Visvairāk tas tiek izmantots, kad Gulbenes skolās ir projektu nedēļa. Pārējā lākā gan grāmatas, gan žurnāli tiek izmantoti samērā maz. Aizvien krītas žurnālu apgrozījums.

Ir doma likvidēt datoru vietas lasītavas telpā, jo bērni aizvien vairāk izmanto savas ierīces.

Risinājums: Grāmatas tiek izliktas gan izstādes, gan lasītavā uz galda, šādi bērnu uzmanību piesaista grāmatas vāks un viņi ieinteresēti vai aiz ziņķares to pašķirsta un palasa.

Nākotnē lasītavas grāmatu krājumu varētu apvienot ar bērnu bibliotēkas krājumu, lasītavā atstājot žurnālus un enciklopēdijas. Iegādāties jaunas spēles.

Secinājumi.

Problēmu ir daudz, bet priecē tas, ka bibliotēka ir vajadzīga. To redzam gan pēc tā, ka aizvien ceļas apmeklējuma skaits, gan pēc vecāku ieinteresētības atnākt uz bibliotēku.

Ar aktīvajiem jauniešiem mēģinām strādāt individuāli brīvākos brīžos. Ir tādi, kuriem patiesi patīk parunāties un tikt uzklausītam.

Ielas bērni – tā ir nepatīkama problēma. Mums kā bibliotekārēm grūti pieņemt, ka šie bērni ir skalji (kas vēl ir paciešami), rupji (to ir grūti klausīties). Diemžēl gadās, ka arī pret bibliotekārēm tiek paceltas balsis, teiktas rupības. Diemžēl ir tā, ka pret dažām kolēģēm bērni atļaujas rupji izrunāties, pret citām neatļaujas. 2017.g. šī problēma bija kļuvusi ļoti aktuāla, arī pēc anketēšanas rezultātiem, kura tika veikta gada sākumā, var redzēt, ka bibliotēkas pieaugušie apmeklētāji ir diezgan neapmierināti ar šo bērnu uzvedību. Esam sākušas zvanīt bērnu vecākiem, iesaistīt skolu sociālos pedagogus, arī nepilngadīgo lietu inspektorī. ļoti ceram, ka 2018.g. nesīs pozitīvas pārmaiņas šo bērnu uzvedībā, jo bibliotēka ir atvērta visiem un ikvienam.

Uzzīnu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

- Eiropas dienas konkurss skolēniem. Vecāko klašu skolēni (9.-12.kl.) kopā ar jaunāko klašu skolēniem (līdz 5.kl.) izspēlēja spēli "Uz Briseli pēc šokolādes!", kopīgi rakstīja vēlējumus ES 60.dzimšanas dienā. Vēlējumus un fotogrāfijas iesniedza EDIC Gulbenē. Labākie saņēma iespēju doties uz Eiropas dienu.
- 9.maijs - Eiropas diena - atvērto durvju diena Rīgā. Mērķis - parādīt ES ieguldījumus vides un cilvēkresursu attīstībā Latvijā. Jaunieši piedalījās svētkos pie Ministru kabineta, apmeklēja Kalnciema kvartālu, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, Laimas školādās muzeju.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes, citās Gulbenes novada bibliotēku struktūrvienībās

Novembrī tika izstrādāta un abonementā notestēta interaktīva spēle "Grāmats runā ar Tevi", kuras laikā jaunieši iepazina lielāko daļu Gulbenes novada bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu. Jauniešiem bija iespēja meklēt grāmatas abonementa telpās, sekojot dotajiem pavedieniem, kur tika tiešā vai slēptā tekstā norādītas norādes gan par grāmatu atrašanās vietu, gan atbildēm uz jautājumiem. Jaunieši ar lielu entuziasmā iesaistījās spēlē, jo tā bija sagatavota lietošanai ar viedtālruniem.

Spēles rezultātā jaunieši ne vien iepazina jaunākās un aktuālākās grāmatas, bet paši gāja pie grāmatu plauktiem un sāka tajos orientēties pēc spēlē iekļautajām norādēm. Lai arī interaktīvā spēle

bija tikai izmēģinājums un tajā iesaistījās Gulbenes Valsts novada ģimnāzijas un Gulbenes 2. vidusskolas 11. klašu skolēni (kopā 35 skolēni un 2 skolotājas), jaunieši paši atzina, ka bija pārņemti ar šo spēli. Ikreiz pēc skolēnu grupas apmeklējuma, bibliotēkas kāpņutelpā vēl ilgi varēja dzirdēt jauniešu pārdomas par spēles gaitu, viņu priekšlikumus un ieteikumus.

2018.gadā plānojam pilnveidot un papildināt interaktīvo spēli "Grāmatas runā ar Tevi" un jau daudz pārliecinošāk piedāvāt iesaistīties visām novada skolām.

Lielākais izaicinājums ir piesaistīt jauniešus atvērt grāmatu kā sava brīvā laika pavadīšanas veidu. Daudzi pasākumi ir vērsti uz to, lai jauniešu redzesloks tiktu paplašināts un piesaistīta viņu uzmanība latviešu autoru daiļdarbiem.

Aizvien ir daudz jāstrādā, lai vispār piesaistītu jauniešus atnākt uz bibliotēku. Kā viena no mūsu darba formām ir pastāvīga un cieša sadarbība ar vietējām skolām un to skolotājiem, kuri ir ieinteresēti skolēnu intelektuālajā attīstībā.

2018.gadā abonementa darbinieki ir izvirzījuši sev pamatuzdevumu, mēģināt rast un pielietot dažādas darba metodes darbam ar jauniešiem bibliotēkā.

8. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS

Gulbenes Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavas darba virzieni un pakalpojumi:

- *Novadpētniecības krājuma pārvaldība* – sadarbībā ar krājuma komplektēšanas speciālistu Novadpētniecības krājums tiek papildināts ar publicētajiem izdevumiem (novadnieku literārie darbi, audio mūzikas izdevumi, kultūrvēsturiski darbi). Šāda nozīme tiek piešķirta nepublicētajiem materiāliem (atmiņas, fotogrāfijas, zinātniski pētnieciskie darbi). Jo projām tiem papildinātas tematiskās novadpētniecības mapes;

- *Novadpētniecības datu bāzes veidošana* – veidota no 1998.gada, raksti no novada laikrakstiem "Dzirkstele", "Gulbenes novada Ziņas", pagastu laikrakstiem, importēti ieraksti no LNB datu bāzes. Datu bāzē iekļauti arī fotogrāfiju, atmiņu stāstu aprasti.

- *Novadpētniecības krājuma pieejamība interneta vidē un tā digitalizācija* – unikālo materiālu digitalizēšana, veidojot novada digitālās fotogrāfiju kolekcijas (no 20.gs. sākuma, padomju laiks, mūsdienas), informācijas ievietošana Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapas sadaļā Novads, kā arī digitālo izstāžu veidošana.

Ikvienam tiek sniegtas uzziņas par novadpētniecības tēmu gan klātienē, gan elektroniski.

Novadpētniecības uzzīņu galvenie avoti:

- Novadpētniecības datu bāze, novadpētniecības tematiskās mapes
- GNB mājas lapas sadaļa Novads
- Citu bibliotēku un atmiņas institūciju digitalizētais krājums
- Elektroniskās datu bāzes

2017.gadā aktuālākās novadpētniecības tēmas uzzīņas:

- par novadniekiem (Induli Ranku, Leo Svempu, Vili Zvaigznīti, Voldemāru Irbi u.c.)
- par vēsturiskām ēkām (Jaungulbenes biedrības namu, Veišu skolu, Krapas muižu u.c.)
- tematiskās (par sporta būvju vēsturi, novada par viesu namiem, volejbola attīstības vēsturi u.c.)

- Novadpētniecības krājuma popularizēšana.

2017.gadā Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības krājums tika popularizēts:

- Sociālajos tīklos, ievietojot foto ar informāciju par notikumu vai novadnieku;
- Izzinoši praktiskas nodarbības bērniem;
- Izstādes: tradicionālās un digitālās
- Konkurss par bibliotēkas vēsturi
- Literārs pasākums "Mūsējie par savējiem"

2017.gada novadpētniecības darba prioritātes:

- *Novadpētniecības krājuma pieejamība elektroniskā vidē.* Arī 2017.gadā turpinājās novadpētniecības tematiskās mapju aprakstu veidošana elektroniskajā katalogā. Meklējot informāciju, tas ļauj lietotājiem vairāk atklāt novadpētniecības krājuma saturu. 2017.gadā izveidoti 55 apraksti. Unikālu, nepublicētu materiālu aprakstu veidošana novadpētniecības datu bāzē, novada pagastu bibliotekāru iesaistīšana aprakstu veidošanā, rīkojot apmācības un konsultēšanu.

- *Sadarbība novadpētniecības jomā.* 2017.gads sevišķi iezīmējās dažāda veida sadarbībā, kā rezultātā Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības krājums papildinājās ar vērtīgiem materiāliem kā arī krājumā esošie materiāli tika publiskoti plašākai auditorijai. Sadarbība izveidojās ar individuāliem pētniekiem, citām atmiņu institūcijām un sadarbību dažādu projektu ietvaros.
- *Gulbenes novada bibliotēkas vēstures sakārtošana, papildināšana un popularizēšana.* 2017.gadā bibliotēka svinēja 70 dzimšanas dienu. Tika digitālizēti (kasešu formāta uz DVD) bibliotēkas pasākumi (Novadpētniecības konference, Bibliotekāru dienas, kolektīva Ziemassvētku pasākumi). Rīkots konkursss par bibliotēkas vēsturi, kopumā 4 kārtas un 12 jautājumi. Rīkots pasākums bijušajiem bibliotēkas darbiniekiem, kā rezultātā tapuši atmiņu stāsti par bibliotēkas vēsturi.
- *Novadpētniecības konkursss.* Gulbenes novada pagastu bibliotēku novadpētniecības konkursss "Māju stāsti". 2017.gadā sadarbībā ar bibliotēkas metodiskā darba vadītāju tika izstrādāts projekts par apmācībām bibliotekāriem un VKKF guva atbalstu. Apmācības notika 2017.gadā, praktiskā māju stāstu vākšana noritēs 2018.gadā.
- Novadpētniecības krājums:
 - ✓ *komplektēšana, ietverto materiālu veidi*

Gulbenes Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas novadpētniecības krājumā atrodas dažāda veida publicētie un nepublicētie izdevumi par novadu un novadniekiem, novadnieku autoru, tulkotāju izdevumi:

- publicētie materiāli (grāmatas, novadnieku mūzikas DVD);
- nepublicētie materiāli (skolēnu pētījumi, rakstītās atmiņas, apraksti)
- foto un audiovizuālie materiāli (ierakstu atmiņu stāsti, fotogrāfijas);
- tematiskie novadpētniecības materiālu apkopojumi par Gulbenes novadu - pilsētu un pagastiem, apmēram 200 mapes.

Šobrīd nav uzstādījuma un mērķa krājumā savākt kāda novadnieka visus sarakstītos vai izdotos darbus. Joprojām ar rakstu klipiņiem no periodikas un attēliem tiek papildinātas novadpētniecības tematiskās mapes, pamatojoties uz biežo mapju izmantojumu uzziņu izpildē.

Novadpētniecības krājuma raksturojums uz 01.01.2018

Izdevumu veidi	Novadpētniecības krājums	%
Pavisam kopā	874	
grāmatas	742	84,9%
audiovizuālie dok.	37	4,12%
novadpētniecības elektroniskajā katalogā mapes	88	10,07%
elektroniskie dok.	3	0,34%
spēles	1	0,11%
notis	1	0,11%

- ✓ *krājuma organizācija un glabāšana*

Gulbenes novada bibliotēkā novadpētniecības krājums atrodas atsevišķā Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas lasītavā. Krājums sadalīts - 13 pagasti un Gulbenes pilsēta, pie katras pagasta atbilstošas tematiskās mapes, kā arī grāmatas par ievērojamiem novadniekiem un novadnieku autoru sarakstītās grāmatas.

Notiek regulārs darbs pie novadpētniecības krājuma atspoguļošanas tīmeklī: publicētie un nepublicētie materiāli (fotogrāfijas, atmiņas) tiek aprakstīti Novadpētniecības datu bāzē, kā arī atvēlēta atsevišķa sadaļa "Novads" Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā.

2017.gadā Novadpētniecības krājumā izslēgti 13 izdevumi (11 nolietotas, 2 novecojušas).

- ✓ *digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana*

2017.gadā visās Gulbenes novada bibliotēkās turpinājās novadpētniecības krājumā esošo unikālo un nepublicēto materiālu (skolēnu zinātniski pētnieciski darbi, kursa darbi, atmiņu albumi, fotogrāfijas) aprakstu veidošana Novadpētniecības datu bāzē. Ja autortiesības atļauj – novadpētniecības materiāli tiek pievienoti pie apraksta anotācijā plašākai pieejai.

3 pagastu bibliotekāriem notikušas bibliogrāfiskā apraksta apmācības, 9 bibliotekāriem – konsultācijas par aprakstu veidošanu. Rezultātā 2017.gadā 525 (salīdzinot ar 2016.gadu -3%)

ierakstus ir izveidojušas pagastu bibliotēkas, aprakstot novadpētniecības materiālus no savas bibliotēkas krājuma. Aktīvākās pagastu bibliotēkas ierakstu veidošanā ir: Tirzas pagasta bibliotēka – 120, Jaungulbenes pagasta bibliotēka – 80, Lizuma pagasta bibliotēka – 68.

2017.gadā nosūtīti 517 ieraksti no laikraksta "Dzirkstele" uz LNB Bibliogrāfijas institūtu Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datu bāzei.

2017.gadā tika digitalizēti kasešu formāta ieraksti, izveidoti apraksti Novadpētniecības datu bāzē un mūsdienīgā formātā krājumā pieejami:

- Raidījums "Te pirms gadiem" pa Gulbenes pilsētas un novada vēsturi (DVD, 3 gab., ~ 6 h);
- 1998.gada novadpētniecības konkursa "Svētavots" noslēgums (DVD);
- 2000.gada Novadpētniecības konference (DVD);
- 2008. un 2009.gada Bibliotekāru diena un Ziemassvētki (DVD, 2 gab.).

Novadpētniecības datu bāzes palielinājums attiecībā pret 2016.gadu ir 12%.

Ieraksti novadpētniecības datu bāzē:

Gads	2014	2015	2016	2017
Ieraksti gadā	2 105	2 256	1 976	2217
Pavisam	34 266	36 522	38 498	40715

Digitalizācija 2017.gadā:

Digitalizēto dokumentu skaits	136	Digitalizētā formā pārvērstas fotogrāfijas
Metadatu ierakstu skaits	136	Digitalizētajām fotogrāfijām pievienoto metadatu ieraksti
Digitalizēto vienību pieejamība:		
Lokālajā tīklā		
Internetā	136	

✓ *krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums*

2017.gadā Novadpētniecības lasītavā ienākusi 21 izdevums, no tiem 19 grāmatas un 2 audiovizuālie dokumenti. 5 novadnieki ir izdevuši savas grāmatas (dzejas, ceļojumu stāsti). Ir izdoti DVD ar Gulbenes Mūzikas skolas pūtēju orķestra ierakstiem un Gulbenes novada svētku muzikālā uzveduma ieraksts.

Netiek aizmirstī arī senākie novadnieki. Normunds Treijs sastādījis Tirzmalietes dzejas un periodika, grāmatās publicēto darbu izlases. Krājumā nonākusi arī Gulbenes novada bibliotēkas veidotā izzinošā, krāsojamā grāmata bērniem "Gulbenes novada pērles". 2017.gadā klājā nākusi entuziastu radītā grāmata "Zems gulbja spārna" – grāmatā ir apkopota informācija par Gulbenes kultūras nozarēm, novadniekiem, apkopotas intervijas no vietējā laikraksta "Dzirkstele".

Svarīga ir novada iedzīvotāju daļa novada vēstures apzināšanā un veidošanā. Iedzīvotāji joprojām dāvina dažādus nepublicētus materiālus, fotogrāfijas, stāsta stāstus, atmiņas, kas ir unikālas liecības un ļauj vēl vairāk iepazīt mūsu novadu.

Interesantākie un vērtīgākie novadpētniecības krājuma ieguvumi 2017.gadā:

- Līlijas Ramkas atmiņu stāsts un fotogrāfijas par Gulbenes pilsētas aptieku vēsturi 20.gadsimta 60. līdz 80.gados.
- Ēriks Dukures un Maldas Jaunberziņas stāsts par Gulbenes pilsētas vēsturi.
- 2016.gada Novada svētku muzikāla uzdevuma "Barona meitas septiņi sapņi" ieraksts (DVD);
- Bijušo Gulbenes novada bibliotēkas darbinieku stāsti par bibliotēkas vēsturi;
- Bijušās Gulbenes iedzīvotājas Ināras Salavas dāvinājums – savā tēva Maigoņa Grīnberga 20.gadsimta 60.gadu fotogrāfijas.

Turpināta novadpētniecības krājumā esošo tematisko mapju bibliogrāfisko aprakstu veidošana. 2017.gadā izveidoti 55 mapju apraksti elektroniskajā katalogā. Tas ļauj bibliotēkas lietotājiem, meklējot informāciju, arvien vairāk attālināti redzēt piedāvāto novadpētniecības krājuma saturu.

✓ *izmantojums*

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2017.gadā Novadpētniecības krājuma izmantojamība mazliet kritusies: grāmatas izsniegtas par 102 mazāk, tematiskās mapes par 31 mazāk. Izmantojumu lielā mērā nosaka vietējās kopienas aktivitātes novadpētniecības jomā.

2017.gadā tika izdota grāmata "Zem gulbja spārna", kuras tapšanas laikā daudz tika izmantoti novadpētniecības krājuma materiāli: tematiskās novadpētniecības mapes, fotografijas, raksti no vietējiem preses izdevumiem.

Jūtama atgriezeniskā saite no digitālo izstāžu un novadpētniecīcas informācijas ievietošanas bibliotēkas sociālajos tīklos, iedzīvotāji interesējas par faktiem, nes savas vēstures liecības. Līdz ar to var secināt, ka fiziskā krājuma atspoguļošana tiešsaistes vidē palielina interesi un izmantojamību. Joprojām apstiprinās novadpētniecības tematisko mapju izmantošanas efektivitāte. Ja lasītavā ierodas 10 skolēnu grupa un vienlaicīgi meklē informāciju katrs savu novadnieku, tad ideāls ir mapju formāts ar ietverto laika periodu, fotografiju un materiālu apjomu dažādību.

2017.gadā notika Gulbenes novada Novadnieku dienas, kad gatavošanās procesa laikā tika atjaunota un papildināta novadnieku datu bāze. Tā sekmīga tika izmantota novadnieku sarakstu un ielūgumu veidošanā.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Izzinoši praktiskas nodarbības bērniem

Radoši praktiskas nodarbības "Iepazīsti savu novadu", Gulbenes 1.pirmsskolas izglītības iestādē. Bērni aktīvi darbojās – sanēma krāsainas lapas un aploksnes ar darba uzdevumiem, vajadzēja līmēt, zīmēt, krāsot, klausīties un atbildēt uz jautājumiem. Bērni klausījās teiku par Gulbenes pilsētu, mērija un veidoja Bāniša sliedes, iepazina Gulbenes novada cimdu rakstus un zīmēja raktus saviem cimdiem.

Konkursi un pasākumi

Saistībā ar Gulbenes novada bibliotēkas 70 jubileju tika rīkots konkurss "Ko tu zini par mums", ar 4 kārtām un kopumā 12 jautājumiem. Ikvienam bija iespēja piedalīties un atbildes meklēt bibliotēkas vēstures mapēs vai tiešsaistē esošajos materiālos. Jautājumi bija dažādi, piemēram, Kurā gadā pie bibliotēkas tapa uzbrauktuve cilvēkiem ar īpašām vajadzībām?; Kā sauca foto klubu, kas bibliotēkā darbojās 80-tajos gados? u.c.

Vēl bibliotēkas jubilejas ietvaros tika rīkots pasākums bijušajiem bibliotēkas kolēģiem, kur tika skatīti bibliotēkas vēstures foto albumi, stāstīti atmiņu stāsti, notika kopīga gleznas veidošana.

2017.gada pavasarī notika literāro kafejnīcu cikls "Mūsējie par savējiem". Gulbenes novada literātu kluba "Autogrāfs" dalībnieki stāstīja par novadniekiem rakstniekiem, kas ir mazāk populāri, bet dailrade un bieži vien personīgie dzīvesstāsti ir ļoti interesanti un neparasti. Pasākumā stāstīja rakstnieku dzīvesgājumus un tika citēti darbu fragmenti. Uzzinājām daudz jauna par Robertu Dambīti, Ausmu Rogu, Arnoldu Lūsi, Hugo Magricu u.c. Gatavojoties pasākumiem, vietējie rakstnieki materiālus izmantoja no novadpētniecības lasītavas krājumā. Tapa arī pasākuma video ieraksts.

Gulbenes novada pagastu bibliotēku novadpētniecības konkurss "Māju stāsti" (vairāk sadaļā pie jauninājumiem).

Sociālie tīkli

No 2017.gada 2.puses aktīvi tiek likta novadpētnieciska informācija Gulbenes novada bibliotēkas sociālajos tīklīs: facebook un draugiem.lv. Informācija ievietota par novadniekiem, kuriem ir apaļa jubileja vai notikumiem, kam aprit apaļa gadadiena. Ierakstu popularitāte ir liela, tie tiek *laikoti* un *šēroti*. Plānots arī turpmāk aktīvi popularizēt novadpētniecības krājumā esošo informāciju sociālajos tīklīs.

Izstādes: tradicionālās un digitālās

2017.gadā Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavā veidotas kopumā 7 izstādes: tematiskās (par senajiem žurnāliem un lasīšanas paradumiem, Gulbenes novada bibliotēkai 70, Gulbenes pilsētai - 89) un novadniekiem veltītas (Uldim Pūcītim – 80, Edvardam Liedskalniņam - 130, Zentai Maurīnai -120 u.c.).

Viens no efektīvākajiem veidiem, kā popularizēt digitālās kolekcijas, ir to fiziska eksponēšana, tāpēc fotogrāfijas no veidotajām novada digitālajām kolekcijām redzamas izstādēs uz sienām starp 1. un 2.stāvu. Cilvēki ar interesi aplūko un mēģina atpazīt vietas, cilvēkus. Tā 2017.gadā viena no tām tika veltīta Gulbenes novada bibliotēkas 70 dzimšanas dienai, kā arī interesantas bildes par Gulbenes pilsētas aptiekū vēsturi.

2017.gadā izveidotas 2 digitālās izstādes: "Gulbenes pilsētas aptiekū stāsti", kurā ir interesanti fakti un fotogrāfija no pilsētas aptiekū vēstures. Izstādē atspoguļotas arī bijušo aptiekas darbinieču atmiņu stāstu fragmenti; otrs – "Vakardienas Svelberģis", izstādē skatāma apdzīvotas vietas Svelbeķis vēsture, sakarā ar plānoto senās ēkas nojaukšanu.

Sadarbība novadpētniecības jomā

2017.gadā veiksmīgi turpinājās Novadpētniecības un humanitāro zinātnu lasītavas sadarbība ar **vēstures pētnieci un entuziasti Dainu Ozolu**, kura pēta Jaungulbenes pils vēsturi. Tieki sūtīti materiāli no novadpētniecības krājuma, skolotājas, pētnieces Anitas Liniņas izstādes par Jaungulbenes pili stāstījuma audio ieraksts. Sadarbības rezultātā notika pasākums- ekskursija pa Jaungulbenes pils apkārtni, ar D.Ozolas stāstiem u fotogrāfiju rādīšanu. Piedalījās apmēram 30 cilvēki. Kā arī top grāmata par Jaungulbenes pils vēsturi.

Sadarbība ar Latvijas **Mutvārdu vēstures pētnieku asociācijas "Dzīvesstāsts" darbinieci Māru Zirnīti**, kā rezultātā – materiāli (fotogrāfijas un atmiņu stāsti) no Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības krājuma tiks ievietoti www.dzivesstasti.lv, perspektīvā plānots arī publicēt grāmatā.

Sadarbībā ar **LNB Atbalsta biedrību** ceļojošajā izstādē "Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai", tika atspoguļota Misiņa bibliotēkas izveidošanās un Tirzas pagasta bibliotēku vēsture.

Pēc Latvijas Ārstu biedrības prezidenta **Pētera Apiņa** aicinājuma viņa veidotajai grāmatai "Latvijai - 100" tika nosūtītas 25 fotogrāfijas no bibliotēkas novadpētniecības krājuma.

Jauninājumi novadpētniecības darbā

2017.gada otrajā pusē tika uzsākts aktīvs darbs pie **novadpētniecības krājuma popularizēšanas** Gulbenes novada bibliotēkas **sociālajos tīklīs**: facebook un draugiem.lv. Tieki novadnieki, kuriem aprit apaļas jubilejas un dažādu notikumu gadadienas. Ziņā tiek ievietota ūsa, interesanta informācija un fotogrāfijas.

Pirms 135 gadiem, 1883.gada 22.janvāri, Rankas pagast skolotājs, Vecgulbenes draudzes skolas direktors Kārlis I Tika izpildīts pāragn aizgājušā īva vēlējums – „jaunāko c skolotāju” 17 gadu vecumā uzsāka mācības Baltijas skol Kuldīgā. Kārlis Martins bija joti aktīvs sabiedriskās dzī semināra laikā, kā arī uzsākot skolotāja darbu Jumurdā u dībīnāja un vadīja Dziedāšanas biedrību, uzrīkoja plašus bēniem.

Sarežģīts bija Gulbenes draudzes skolas vadīšanas sāku laikā biji izposta. Tāpēc tika noorganizēta „Palīdzības b rezultātā vis nepieciešamais skolas darbībai tika savākt Grāmatas „Gulbenes draudzes skola” autors.

FOTO K. TRUŠE Stunda Vecgulbenes draudzes skolā. Kārlis Martins ar grāmatu rokās.

Like Comment Man patīk 10 Komentēt 1 Statist 10 Shares 1186 skatījumi, sasniedz vairāk auditorijas -

Senā mūra ēka 2017.gadā. Foto: Her

Sadarbībā ar bibliotēkas metodiskā darba vadītāju, 2017.gadā izstrādāts un VKKF atbalstu guvis projekts „Novadpētniecības mācības bibliotekāriem seno mājvietu apzināšanā”. Apmācības notika 2017.gadā par sekojošām tēmām: „Mājvārdi Latvijā”, „Ekspedīcijas un to organizēšana”, „Dažādi informācijas avoti: tradicionālie un elektroniskie”, „Māju stāsti bibliotēku novadpētniecības datu bāzēs”. Mācību metodes – lekcijas un praktiskas nodarbības. Apmācības bija kā vērtīgs zināšanu ieguves sākums, kad tika izsludināts Gulbenes novada pagastu bibliotēku novadpētniecības konkurss „Māju stāsti”. Praktiskā māju stāstu vākšana noritēs 2018.gadā.

2017.gadā saistībā ar novadpētniecību bibliotēkā ienāca arī termins „**pilsētvide**”. Rudenī aktualizējās jautājums par senas ēkas nojaukšanu un braukšanas rotācijas apļa izbūvi, kā rezultātā bibliotēka papildus apzināja materiālus un atmiņu stāstus par Gulbenes pilsētas nomali, kas pavism drīz izmainīsies. Tika rīkota tikšanās ar arhitektu Oto Ozolu un **Sarkandaugavas Attīstības biedrības pārstāvi Aliju Turlo**, kurās laikā iegūta pieredze par pilsētvides saglabāšanas iespējām un diskutēts par Gulbenes pilsētas iekārtojumu, ēkām utt. Senā industriālā mantojuma izpēte turpināsies 2018.gadā, kas dod iespēju arī perspektīvā aplūkot esošās pilsētvides iespējas.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

- Bibliotekāru motivācijas trūkums.** Pagastu bibliotekāri joprojām neapzinās novadpētniecības krājuma pieejamības nozīmi internetā. Dažām bibliotekārēm ir nostāja, ka ieraksti jāveic tikai tāpēc, ka to prasa Gulbenes novada bibliotēka. Tādēļ apraksti novadpētniecības datu bāzē tiek veikti pēc vairākkārtēja atgādinājuma un bez īpašas aizrautības. **Risinājums:** kopīgos semināros tiek uzsvērti unikālu materiālu aprakstu nozīme Novadpētniecības datu bāzē, minēti konkrēti piemēri un praktiski ieguvumi sabiedrībā.
- Novadpētniecības resursu papildināšana.** Joprojām aktīvi bibliotekāri tiek aicināti papildināt dažādas vietnes ar informāciju no savas bibliotēkas novadpētniecības krājuma. Tā jau šobrīd rindā stāv zudusilatvija.lv (ievietot fotogrāfijas), nekropole.lv (informāciju par novaldniekiem), lv.wikipedia.org (raksti), historia.lv (dažādi materiāli). **Risinājums:** Gulbenes novada bibliotēkas Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas darbinieki par primāro digitālās informācijas vietni tomēr uzskata Novadpētniecības datu bāzi, kā arī bibliotēkas mājas lapas sadalī Novads (Novada digitālās kolekcijas un digitālās izstādes).

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Ja ir vēlme darboties novadpētniecības bibliotekārajā darbā, tad iespējas ir plašas: rakstot projektus, rīkojot pieredzes apmaiņas braucienus, iesaistot vietējo kopienu utt. Vienīgās vajadzības ir cilvēkresursi un laiks.

9. PROJEKTI

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējum a apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“Gulbenes novada piederības spēle “Pavedieni””	VKKF mērķprogramma “Latvijai 100”	EUR 1500.00	Izzinoša spēle, kuras laikā ikvienam ir iespēja iepazīt Gulbenes novadu, pildot izstrādātā spēles celveža uzdevumus. Uzdevumi jaus uzzināt daudz interesanta par novadniekiem, dabas objektiem un veikt arī izaicinājuma uzdevumus.	Atbalstīts, realizācija notiek 2018.gadā
“Laiks. Telpa. Dimensija. Rakstnieki par oriģinālliteratūru Gulbenes novada bibliotēkā”	VKKF	640.00	Projekta uzdevums: popularizēt jaunāko latviešu literatūru, īpaši akcentējot tās nozīmību jauniešu vidū, viesos uzaicinot Lindu Nemieru, Arno Jundzi, Noru Ikstenu. Turklatā tikšanos ar rakstnieku vienā dienā rīkot divās auditorijās: Gulbenes novada bibliotēkā un kādā pagasta bibliotēkā.	Atbalstīts
“Lasīšana maina ieradumus. Rakstnieki par oriģinālliteratūru jauniešiem Gulbenes novada bibliotēkās”	VKKF	480.00	Projekta uzdevums: rosināt jauniešu interesi par literatūru, viesos uzaicinot Elizabeti Eglīti un Ilutu Plotnīkovu. Tikšanos ar rakstnieku vienā dienā rīkot divās auditorijās: Gulbenes novada bibliotēkā un kādā pagasta bibliotēkā.	Atbalstīts
„EUROPE DIRECT informācijas tīkla” informācijas punktus uzturošo struktūru izveide.	Eiropas Komisija Gulbenes novada dome	20 000.00	Projekta rezultātā informācijas centra telpās izveidots EUROPE DIRECT informācijas punkts (EDIC). Informācijas punkta izveides galvenais mērķis - nodrošināt visiem iedzīvotājiem gan lauku, gan pilsētas teritorijā viegli pieejamu informāciju par Eiropas Savienības darbības jomām - likumdošanu, politiku, programmām un finansējuma iespējām, īpaši par to, kā tās ietekmē viņu dzīvi ikdienā. EUROPE DIRECT informācijas punkts Gulbenē 2017. gadā organizējis izglītojošus seminārus, izstādes par dažādām, aktuālām ES tēmām, veiktas apmācības, nodarbības jauniešiem, kā arī Eiropas kultūras vakari.	Atbalstīts
„Novadpētniecības mācības bibliotekāriem seno mājvietu apzināšanā”	VKKF	400.00	Projekta „Novadpētniecības mācības bibliotekāriem seno mājvietu apzināšanā” ietvaros notika apmācības bibliotekāriem no astoņiem Vidzemes novadiem (Alūksnes, Apes, Madonas, Lubānas, Cesvaines, Ērgļu, Balvu	Atbalstīts

			<p>un Gulbenes). Kopskaitā nodarbību apmeklējumu skaits bija 149. Notikušo teorētisko un praktisko nodarbību tēmas bija: „Mājvārdi Latvijā”, „Ekspedīcijas un to organizēšana”, „Dažādi informācijas avoti: tradicionālie un elektroniskie”, „Māju stāsti bibliotēku novadpētniecības datu bāzēs”. Mācību metodes – lekcijas un praktiskas nodarbības. Lekcijas un nodarbības vadīja latviešu literatūrzinātneice, valodniece Janīna Kursīte-Pakule, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LGIA) Ģeodēzijas un kartogrāfijas departamenta Kartogrāfijas nodalas Toponīmikas laboratorijas vadītāja Vita Strautniece, Tukuma bibliotēkas bibliotekāre Dace Ernšteine.</p>
--	--	--	---

VKKF projekta „Laiks. Telpa. Dimensija. Rakstnieki par oriģinālliteratūru Gulbenes novada bibliotēkās,” ietvaros :

- Tikšanās ar kultūras žurnālistu un rakstnieku Arno Jundzi – Gulbenes novada bibliotēkā un Tirzas pagasta bibliotēkā,
- Tikšanās ar rakstnieci Noru Ikstenu – Gulbenes novada bibliotēkā un Lizuma pagasta bibliotēkā

VKKF projekta „Lasīšana maina ieradumus. Rakstnieki par oriģinālliteratūru jauniešiem Gulbenes novada bibliotēkās” ietvaros notikuši pasākumi Gulbenes novada bibliotēkā un kādā no pagastu bibliotēkām.

- Tikšanās ar rakstnieci Elizabeti Eglīti – Gulbenes novada bibliotēkā un Tirzas pagasta bibliotēkā
- Tikšanās ar rakstnieci Ilutu Plotņikovu – Gulbenes novada bibliotēkā un Daukstu pagasta bibliotēkā
- Tikšanās ar dzejnieci Dainu Sirmo Gulbenes novada bibliotēkā un Galgauskas pagasta bibliotēkā;

„EUROPE DIRECT informācijas tīkla” informācijas punktus uzturošo struktūru izveide.

2017.gadā tika noorganizētas šādas aktivitātes:

- Eiropas dienas pasākumi
- 5 semināri: “3D tehnoloģiju iespējas”, “Laiks sociālajiem tīkliem!”, “Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskie pakalpojumi - jaunumi un aktualitātes”, “Veselīga uztura pamatprincipi”, seminārs uzņēmējiem “Aktuālās tendences ekonomikā un uzņēmējdarbībā. ES fondu aktualitātes un daudzgadu budžets pēc 2020.gada. Dizaina domāšana un stratēģiskā komunikācija”
- Diskusija – opentalk par cilvēktiesībām
- 3 Eiropas kultūras vakari
- Itāļu valodas nodarbības 3 mēnešu garumā
- 4 izstādes

Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

EUROPE DIRECT projekta rezultātā ir noorganizētas 18 dažādas aktivitātes praktiski visām iespējamām mērķauditorijām (bērniem, jauniešiem, ģimenēm ar bērniem, nodarbinātajiem, senioriem, uzņēmējiem, nevalstiskām un sabiedriskajām organizācijām), iesaistot aktivitātēs 848 iedzīvotājus. Tas devis iespēju indivīdiem attīstīt gan savas prasmes un iemaņas, gan arī veicinājis bērnu un jauniešu personības izaugsmi. Projekts atstājis arī ietekmi uz uzņēmējdarbības un vietējās kopienas ekonomisko attīstību, jo iespējas izmantojuši uzņēmumi un sabiedriskās organizācijas.

Tikšanās ar rakstniekiem (VKKF). Aizvadītajā gadā rakstot projektus, īpašu uzmanību pievērsām jauniešu interesēm. Grūtības radīja viesos aicināmo rakstnieku izvēle, jo saprotams, ka skolotājas sagaida kvalitatīvu pasākumu – bagātu ar informāciju, ieinteresējošu un saistošu. Turklat izvēli samazināja fakts, ka daļa no Latvijā atzītiem literātiem Gulbenē viesojušies jau iepriekšējos gados. Projekta realizācijas laikā pierādījās, ka ne katrs no aicinātajiem autoriem spēja attaisnot cerības. Ľoti noderīgs būtu informatīvs materiāls ar to rakstnieku vārdiem, kuri auditorijā ir atraišīti, interesanti un informācijas bagāti.

2017.gadā notika bibliotekāru apmācības 2016.gadā atbalstu guvušā projekta „*Prasmīgi bibliotekāri – gudri apmeklētāji*” ietvaros. Teorētiski praktisko nodarbību tēmas bija „Darbs ar desocializētiem klientiem bibliotēkās”, „Bibliotekārs – savas profesijas prestiža veidotājs” un „Kultūras individuālisms un kolektīvisms darba kolektīvos” un „Darbs portālos ciltskoki.lv un raduraksti.lv”. Lektori bija Mg.Sci.soc Iveta Krūmiņa, Mg.Psych. Iluta Krūmiņa, portāla ciltskoki.lv administrators Egils Turss.

Gulbenes novada bibliotēka ir realizējusi 2016.gada ELFLA LEADER programmas projektu „*Āra lasītavu izveide pagastu bibliotēkās – jauna iespēja iedzīvotājiem*”. Pie septiņām Gulbenes novada bibliotēkām ir uzstādītas un labiekārtotas āra lasītavas. Tagad Daukstu, Lejasciema pagasta Mālmuižas, Litenes, Rankas pagasta Gaujasrēvelu, Stāmerienas un Stradu pagastu iedzīvotājiem ir jauna iespēja izmantot bibliotēku pakalpojumus brīvā dabā - spēlēt lielās āra spēles, lasīt jaunākos preses izdevumus, izmantot bezmaksas Wi-Fi un planšetdatorus. Katrs apmeklētājs var izvēlēties sev tīkamāko pakalpojumu. Īpaši āra lasītavas ir piesaistījušas jaunās ģimenes ar bērniem. Visiem ir iespēja saturīgi un interesanti pavadīt brīvo laiku. 2017.gada jūnija pirmajās dienās pie bibliotēkām tika organizēti spēļu turnīri bērniem un pieaugušajiem. Lejasciema pagasta Mālu bibliotēkas vadītāja Zofija Drozdova organizēja Ķīrisas Puidzes dzejas lasījumu pieaugušajiem. Daukstu pagasta bibliotēkas vadītāja Kristīne Mezīte organizēja „Zinātnisko eksperimentu dienu”. Stradu pagasta bibliotēkas vadītāja Ineta Masa savā āra lasītavā uzņēma Stāķu pamatskolas nometnes „Saules spēles” bērus. Āra spēļu turnīri un dažādus konkursus organizēja arī Litenes pagasta bibliotēkas vadītāja Dace Dzērve, Stāmerienas pagasta bibliotēkas vadītāja Spodra Kalva, Kalnienas bibliotēkas vadītāja Rasma Muceniece un Rankas pagasta Gaujasrēvelu bibliotēkas vadītāja Elizabete Ķīse.

Projekta „*Novadpētniecības mācības bibliotekāriem seno mājietu apzināšanā*” ietvaros notika apmācības 60 bibliotekāriem no astoņiem Vidzemes novadiem. Notikušo teorētisko un praktisko nodarbību tēmas bija: „Mājvārdi Latvijā”, „Ekspedīcijas un to organizēšana”, „Dažādi informācijas avoti: tradicionālie un elektroniskie”, „Māju stāsti bibliotēku novadpētniecības datu bāzēs”. Mācību metodes – lekcijas un praktiskas nodarbības. Lekcijas un nodarbības vadīja latviešu literatūrinātniece, valodniece Janīna Kursīte-Pakule, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA) Ģeodēzijas un kartogrāfijas departamenta Kartogrāfijas nodaļas Toponīmikas laboratorijas vadītāja Vita Strautniece, Tukuma bibliotēkas bibliotekāre Dace Ernšteine. Apmācībās kopā piedalījās astoņu novadu (Alūksnes, Apes, Madonas, Lubānas, Cesvaines, Ērgļu, Balvu un Gulbenes) bibliotekāri, kopskaitā nodarbību apmeklējumu skaits bija 149.

10. PUBLICITĀTE

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Sabiedrības informēšana par bibliotēkās pieejamajiem pakalpojumiem un jaunumiem pārsvarā notiek, izliekot informāciju publiski pieejamās vietās. Visiedarbīgākā informācijas forma ir individuāla saruna, tikšanās. Dažas bibliotēkas par notikušajiem un plānotajiem pasākumiem sabiedrību regulāri informē savu pārvalžu ikmēneša iestāžu vadītāju sanāksmēs. Pagastu bibliotēku vadītāji informāciju par bibliotēkām ievieto arī novada laikrakstos: „Dzirkstele”, „Gulbenes Novada Ziņas”, kā arī pagastu pārvalžu avīzēs. Līdz ar straujo jauno tehnoloģiju ienākšanu sabiedrības dzīvē, arī bibliotēkas par sevi, savu darbību informē dažādos interneta portālos. Lielākā daļa regulāri ar jaunumiem papildina savus profilus bibliotēku portālā. Regulāri to dara Lizuma pagasta bibliotēka. Daudz ziņu par notiekošo un plānotajiem pasākumiem pagastu bibliotēkās tiek publicēts Gulbenes novada mājas lapā www.gulbene.lv. Informācija par visām pagastu bibliotēkām ir arī Gulbenes bibliotēkas mājas lapā un pagastu mājas lapās – www.jaungulbene.lv, www.litene.lv, www.lizums.lv, www.rankas.lv, www.stameriena.lv, www.tirza.lv, www.stradi.lv. Lizuma un Daukstu bibliotēka darbojas arī virtuālās saziņas un mikroblogošanas tiešsaites sociālā tīkla tīmekļa vietnē Twitter. Daukstu, Staru un Līgo bibliotēkas ir izveidojušas savām bibliotēkām lapas www.draugiem.lv.

Dažām pagastu pārvaldēm iznāk arī savas avīzes – „Pagalms” (Lejasciems), Lizuma Vēstis, Tirzaskrasts (Tirza), Jaungulbenes Ziņas, Daukstu pagasta ziņas. Šo avīžu veidošanā ļoti aktīvi līdzdarbojas arī pagastu bibliotekāres. Līgo pagasta bibliotēkas vadītāja izveidoja bibliotēkas informatīvo biļetenu, kas reizē ar „Gulbenes novada ziņām” tika nogādāts līdz ikvienam pagasta iedzīvotājam.

Gulbenes bibliotēkai internetā ir sava mājas lapa: www.gulbenesbiblioteka.lv, kur ir sniegtā plaša informācija par bibliotēkas vēsturi, statistiku, sniegtajiem pakalpojumiem un informācijas resursiem, kā arī ir pieejama plaša informācija par Gulbenes pilsētas un novada vēsturi un šodienu.

Kopš 2015.gada Gulbenes novada bibliotēka sociālajos tīklos kļuva krietiņi pamanāmāka, jo aktīvāk tika sākti izmantoti tādi sociālie tīkli kā Facebook, Draugiem.lv, Twitter, Biblioteka.lv

1.att. Gulbenes novada bibliotēkas Twitter korts

Sociālā vietne Twitter no Gulbenes novada bibliotēkas puses pārsvarā tiek izmantota, lai informētu vietnes apmeklētājus par jaunākajiem pasākumiem Gulbenes novada bibliotēkā.

2.att. Gulbenes novada bibliotēkas Draugiem.lv lapa

Draugiem.lv lapā tiek ievietota aktuālākā informācija, kas attiecas uz Gulbenes novada bibliotēku, kā arī tiek ieteikta tā informācija, kas saistīs ar Gulbenes novada bibliotēkai tuvākām bibliotēkām.

3.att. Gulbenes novada bibliotēkas Facebook lapa

Gulbenes novada bibliotēkas Facebook lapā sekotāju skaits gada laikā ir pieaudzis par 63%. Lapas unikālo apmeklētāju skaits 2017.gadā bija 1107 cilvēki. Lapas saturs tiek veidots daudzveidīgs un tajā īsumā tiek atspoguļota aktuālākā informācija gan par bibliotēkas pakalpojumiem, gan par norisēm un pasākumiem. Visnovērtētākais ieraksts 2017.gadā bija Gulbenes novada darbinieku video rullītis ar Ziemassvētku apsveikumu. Tam bija 2 600 skatījumu un šis video sasniedza 7 957 lielu auditoriju.

4.att. Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapa

Liels darbs tika ieguldīts bibliotēkas aktivitāšu aprakstīšanā, informācijas sagatavošanā bibliotēkas mājas lapai www.gulbenesbiblioteka.lv –

- par plānotajiem un notikušajiem pasākumiem,
- par bibliotēkas jaunieguvumiem – anotēta literatūras saraksta vai apskata formā,
- par grāmatām, kas var būt noderīgas ikdienā – bibliotēkas mājas lapas sadalījumā „Tas var jums noderēt”,
- foto galerijai, kurā atspoguļota un popularizēta notikušo pasākumu norise.

Tikpat regulāri informācija par bibliotēkas aktivitātēm tika iesūtīta arī Gulbenes novada mājas lapai www.gulbene.lv, kā arī laikrakstam „Dzirkstele”, kur tā pilnībā atspogulojās tīmekļa vietnē dzirkstele.lv. Informācija, kas atrodama laikraksta poligrāfiskajā formā, tikai daļēji saglabā savu formu, jo žurnālisti to parasti pārveido pēc saviem ieskatiem.

Citā Gulbenes novada laikrakstā „Gulbenes Novada Ziņas” redaktore labprāt publicē pasākumu afišas, reizēm arī izvērstu informāciju.

Pirms trīs gadiem tika izveidota arī Gulbenes bibliotēkas lapa sociālajā tīklā draugiem.lv – <http://www.draugiem.lv/gulbenesbiblioteka.lv/>

Informācija par visām pagastu bibliotēkām ir Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā <http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/novads/pagastu-bibliotekas> un pagastu pārvalžu mājas lapās – www.jaungulbene.lv, www.litene.lv, www.lizums.lv, www.ranka.lv, www.stameriena.lv, www.tirza.lv, www.stradi.lv. Pagastu bibliotēkas (ne visas) arī cenšas regulāri ievietot informāciju par savu darbu un pasākumiem bibliotēku portālā. Regulāri to dara Lizuma pagasta bibliotēka. Lizuma, Lejasciema un Daukstu bibliotēka darbojas arī virtuālās saziņas un mikroblogošanas tiesšsaites sociālā tīkla tīmekļa vietnē Twitter. Daukstu, Staru, Litenes un Līgo bibliotēkas ir izveidojušas savām bibliotēkām lapas www.draugiem.lv.

Nodajās tēlu veido informācija par plānotajām aktivitātēm, jaunieguvumiem un pakalpojumiem. Bibliotēkā informācija par gaidāmajiem pasākumiem apmeklētājus uzrunā tieši: katram apmeklētājam pieejams plānoto aktivitāšu saraksts, kā arī informācija, kas redzama uz displeja pie bibliotēkas ārdurvīm un 2.stāva vestibīlā.

Aizvadītajā gadā sagatavota informācija par tematiskajiem un literārajiem pasākumiem, kā arī dažādiem konkursiem un akcijām. Par katru aktivitāti rakstīts gan bibliotēkas un pilsētas mājas lapās (www.gulbenesbiblioteka.lv un www.gulbene.lv; www.dzirkstele.lv) , gan novada laikrakstos "Dzirkstele" un „Gulbenes Novada Ziņas”.

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Lai lasītāji saņemtu operatīvu informāciju par bibliotēkas jaunieguvumiem, jau daudzus gadus praktizējam jauno grāmatu sarakstu veidošanu, kas interesentiem pieejams bibliotēkas mājas lapā un izdrukātā veidā (abonementā). Pamatojoties uz šo jaunāko grāmatu sarakstu, tiek sastādīts anotēts informatīvais biljetens, kas sasniedz plašu lasītāju loku. Tādā veidā lasītājiem ir iespējams patstāvīgi sastādīt individuālos lasīšanas plānus, t.i. pēc biljetena veikt interesējošo grāmatu rezervēšanu. Šo pakalpojumu aizvadītajā gadā izmantojuši ap 50 bibliotēkas lietotāji. Tieši starp šiem lasītājiem atrodas tie, kas veido čaklāko lasītāju TOP.

Pozitīvs jauninājums - informatīvais statīvs, kas tika ieviests 2015.gada decembrī, sevi attaisnoja tieši atskaites periodā – katram apmeklētājam bija iespēja iepazīt ikmēneša 40 jaunākās grāmatas.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Visbūtiskākā sadarbīna ir Gulbenes novada domi, kas nodrošina bibliotēkas pamatlīdzību realizāciju un attīstību.

Sadarbībā ar **Gulbenes izglītības iestādēm**: Gulbenes 2.vidusskolas un Gulbenes ģimnāziju, viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir topošo lasītāju iepazīstināšana ar bibliotēku, tās darbu un piedāvājumu. Skolu audzinātāji vai nozaru skolotāji tiek uzrunāti personīgi ar aicinājumu piedalīties tematiskajos pasākumos.

Radoši praktiskas novadpētniecības nodarbības notikušas Gulbenes 1.pirmsskolas izglītības iestādē.

Sadarbība ar **Gulbenes Mākslas skolu** viens no būtiskākajiem virzieniem ir profesionāla palīdzība pie izstāžu ekspozīciju veidošanas, gluži tāpat kā pašu pedagogu un viņu audzēkņu darbu izstāžu veidošana, gan arī līdzdarbošanās bibliotēkas aktivitātēs. Radošā apvienība „Piekta māja” vairakkārt materiāli izlīdzējusi ar fotoizstāžu veidošanu un iekārtošanu.

Sadarbība ar citām **reģiona un novadu bibliotēkām** notiek divos virzienos – grāmatu un informācijas apmaiņa. Ar starpnieku palīdzību bieži vien tiek piegādātas grāmatas ne tikai mūsu novada bibliotēkām, bet arī Lubānas bibliotēkai. Tikpat svarīga ir arī informācijas apmaiņa – gan par darba metodiku, gan par rīkotajiem un plānotajiem pasākumiem.

Ar aktivitātēm piesātināta kā ik gadus bija Bibliotēku nedēļa. Tā kā Gulbenes novada bibliotēkai 2017.gadā apritēja 70 gadi, tad visuplāk apmeklētais pasākums bija Bibliotēkas draugu vakars, kad godinājām bibliotēkas čaklākos, uzticīgākos, erudītākos, ģimeniskākos, sportiskākos, dāsnākos u.c. bibliotēkas apmeklētājus.

Gulbenes novada bibliotēkas kolektīvs 2017.gada 28.aprīlī, Vecgulbenes muižā

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Dalība Ziemeļu Ministru padomes projektā „**Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa**”. Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa 2017.gadā notika no 13. līdz 19.novembrim ar nosaukumu “Salas Ziemeļos”. Nedēļas galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana. Tika izplatīta informācija par projektu skolu un pagastu bibliotekāriem. Ikgadējā Ziemeļvalstu nedēļā piedalījās Gulbenes novada pagastu bibliotēkas, kuras saviem lasītājiem organizēja Ziemeļvalstu darbu literāros lasījumus, Rītausmas un Krēslas stundas, izstādes un citus pasākumus.

Gulbenes novada bibliotēkā sadarbībā ar Ziemeļu Ministru padomes biroju Latvijā tika noorganizēti šādi pasākumi :

- izstāde “Zināmās un nezināmās Ziemeļvalstis”.
- stāstu vakars ar izstādes veidotājiem par ekspedīciju uz Ziemeļvalstīm. Piedalījās Latvijas Radio 1 populārzinātniskā raidījuma “Zināmās nezināmajā” komanda: žurnāliste Sandra Kropa, producente – bijusī gulbeniete Paula Gulbinska un fotogrāfs Gints Ivuškāns, kurš piedzīvoto, sastapto un redzēto Norvēģijā, Islandē, Somijā, Zviedrijā un Dānijā fiksējis fotogrāfijās.
tTikšanās ar islandiešu rakstnieku Sjounu (Sjón) un viņa grāmatas ""Ēnu lapsa/Skugabaldrs"" atvēršanas svētki.

Sadarbībā ar **Rēzeknes mākslas un dizaina vidusskolu**, decembra beigās tika iekārtota mākslinieces Agras Ritiņas gleznu izstāde, kura tika pozitīvi atzīta no lasītāju, mākslas skolu pedagogu, audzēkņu, un profesionālu skatījuma.

Desmit gadus sadarbojamies ar **Latvijas Neredzīgo bibliotēku** - iznomājam audiogrāmatas. Tās piedāvājam tiem bibliotēkas lietotājiem, kuriem grūtības ar drukātā teksta lasīšanu.

Astonpadsmit gadus sadarbojamies ar „**Vītolu izdevniecību**”, kas izdod dažāda satura izdevums. Gulbenes novada bibliotēkas literātu kluba „Autogrāfs” autoriem tā tapušas daudzas autorgrāmatas, kā arī dažādi kopkrājumi. Katra krājuma atvēršana pulcē ne tikai vietējos dzejniekus un mūziķus, bet arī daudzus interesentus no kaimiņu novadiem.

Sadarbība ar Latvijas **Mutvārdu vēstures pētnieku asociācijas "Dzīvesstāsts"** darbinieci Māru Zirnīti, kā rezultātā – materiāli (fotogrāfijas un atmiņu stāsti) no Gulbenes novada bibliotēkas novadpētniecības krājuma tiks ievietoti www.dzivesstasti.lv, perspektīvā plānots arī publicēt grāmatā.

Sadarbībā ar **LNB Atbalsta biedrību** ceļojošajā izstādē “Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai”, tika atspoguļota Misiņa bibliotēkas izveidošanās un Tirzas pagasta bibliotēku vēsture.

Sadarbība ar vēstures pētniekiem, entuziastiem: **Dainu Ozolu**, kura pēta Jaungulbenes pils vēsturi – sarīkota izzinoša ekskursija pa pils apkārtni. Ar Latvijas Ārstu biedrības prezidentu **Pēteri Apini** veidojot grāmatu “Latvijai -100” no bibliotēkas krājuma nosūtītas fotogrāfijas.

12. METODISKAIS UN KOSULTATĪVAIS DARBS

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Gulbenes novada bibliotēka ir metodiskais un konsultatīvais centrs 18 Gulbenes novada pagastu bibliotēkām un 17 izglītības iestāžu bibliotēkām. Metodiskā darba pakalpojumu piedāvājums galvenokārt ir vērsts uz šo bibliotēku bibliotekāriem.

Galvenie metodiskā darba virzieni:

13. bibliotekāru profesionālā pilnveide – mācību semināri, apmācības, pieredzes braucieni, kursi u.c.;
14. apmācības, konsultācijas un praktiska palīdzība darbam ar BIS ALISE pagastu un skolu bibliotēkās (rekatologizācija, lasītāju reģistrācija, datu izveide novadpētniecības datu bāzē u.c.);
15. Gulbenes novada bibliotēku statistisko datu par atskaites gadu ievadišanu Latvijas digitālajā kultūras kartē koordinācija un pārbaude;
16. bibliotēku vizitācijas un profesionālās darbības analīze un vērtēšana.

Metodiskā darba uzdevumi 2015.gadā:

- mācību gada laikā plānot un organizēt seminārus, praktiskas nodarbības un mācības bibliotekārajiem darbiniekiem;
- palīdzēt pagastu bibliotēkām sagatavoties akreditācijai un tai nepieciešamo dokumentu izstrādē;
- apkopot vadošos un metodiskos dokumentus (likumus, standartus, vadlīnijas u.c.), kas regulē vai sniedz konsultācijas bibliotēku darbā un informēt par tiem visu bibliotēku darbiniekus;
- informēt bibliotēku vadītājus par izmaiņām likumdošanā, kas skar bibliotekāro darbu;
- izpildīt bibliotekāru pieprasītās uzziņas bibliotēku darbā, sniegt nepieciešamās konsultācijas;

Bibliotekārajās mācībās 2017.gadā vairāk uzmanības tika pievērsts zināšanu apguvei darbam ar BIS ALISE SBA moduli un novadpētniecības darbam. Semināros vairākkārtīgi tika atkārtotas un papildinātas esošās zināšanas un apgūtas jaunas iemaņas katalogizācijā, cirkulācijā, informācijas izguvē. Nu jau visu bibliotēku (izņemot Mālu bibliotēku, jo tur nav BIS) darbinieki ir apguvuši bibliogrāfisko ierakstu veidošanu elektroniskajā novadpētniecības datu bāzē.

No 2017.gada 12.decembra mainījās arī Lejasciema pagasta bibliotēkas darbiniece ārējās apkalpošanas punktā Sinole. Jaunais darbinieks bija jāievirza bibliotekārajā darbā.

2017.gadā sākās pagastu bibliotēku konkurss „Māju stāsti”, kas turpināsies līdz 2018.gada 1.novembrim. Tā mērķis ir - sekmēt novada publisko bibliotēku novadpētniecības darba attīstību, kultūrvēsturiskā mantojuma dokumentēšanu un popularizēšanu atbilstoši mūsdienu informācijas tehnoloģiju iespējām. Galvenais konkursa uzdevums ir Apzināt, izpētīt un savākt liecības par mājvietām, ēkām, lai tās saglabātu nākamajām paaudzēm. Konkursa nolikums: <http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/bibliotekariem/jaunumi-2/bibliotekariem-novadpetniecibas-konkurss-maju-stasti>.

Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Metodiskā darba pakalpojumu piedāvājums galvenokārt ir vērsts uz Gulbenes novada publisko un skolu bibliotēku bibliotekāriem. Konsultatīvais darbs tiek organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, lekcijas, seminārus, konsultācijas, bibliotēku vizitācijas. Ikdienas darbs vairāk saistīts ar konsultāciju sniegšanu par visdažādākajiem bibliotekārā darba jautājumiem.

Galvenais no tiem – dažādu profesionālās pilnveides pasākumu organizēšana. 2017.gadā tie bija:

- 6 semināri publisko bibliotēku bibliotekāriem – kopējais dalībnieku skaits 102;
- 1 seminārs skolu bibliotēku bibliotekāriem – dalībnieku skaits 8;
- 10 apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem – klausītāju skaits 244;
- 1 profesionālās pieredzes brauciens uz Limbažu galveno bibliotēku un Alojas novada uzņēmējdarbības atbalsta centru - **bibliotēku SALA** – piedalījās 25 publisko bibliotēku bibliotekāri.

Pieredzes apmaiņas braucienos ne vien tiek gūta citu novadu pieredze, bet arī savstarpējā komunikācijā ar pagastu bibliotēkām rodas jaunas idejas, jaunas sadarbības formas.

Seminārus un apmācības publiskajām bibliotēkām cenšamies organizēt galvenokārt vienreiz mēnesī, 1. vai 3.piektdienā, lai netiku traucēta lasītāju apkalpošana bibliotēkās, it īpaši tajās, kur strādā viens darbinieks. Taču ir jāpiemērojas arī lektoru iespējām atbraukt uz Gulbeni, tādēļ arī dažreiz profesionālās pilnveides pasākumi notiek citās nedēļas dienās. 2017.gada semināru un apmācību galvenā pamattēmas bija novadpētniecības darbs.

Bibliotēku vadītāji regulāri tiek informēti arī par citu bibliotēku, iestāžu un organizāciju organizētajiem kursiem, semināriem un konferencēm, par iespējām piedalīties dažādu fondu projektu konkursos, par jaunumiem profesionālajā jomā un citiem ar bibliotekāro darbu saistītiem pasākumiem.

Konsultācijas un praktiska palīdzība bibliotekāriem ir sniegtas dažādās darba jomās: inventarizācijas veikšana, bibliotēkas krājuma izkārtojums, statistikas atskaišu aizpildīšana Kultūras kartē, teksta pārskatu par bibliotēkas darbu rakstīšana, darbs ar BIS ALISE u.c. Metodiski konsultaīvā darba veikšanā iesaistīs visi Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki, kuri publisko un izglītības iestāžu bibliotekārus konsultē un informē par jebkuru bibliotekārā darba jautājumu.

2017.gadā bibliotekāru apmācībām tika izstrādāti 1 projekts „Novadpētniecības mācības bibliotekāriem seno mājvietu apzināšanā”. To atbalstīja Valsts kultūrkapitāla fonds. Notika apmācības bibliotekāriem no astoņiem Vidzemes novadiem (Alūksnes, Apes, Madonas, Lubānas,

Cesvaines, Ērgļu, Balvu un Gulbenes). Kopskaitā nodarbību apmeklējumu skaits bija 149. Nodarbību tēmas bija: „Mājvārdi Latvijā”, „Ekspedīcijas un to organizēšana”, „Dažādi informācijas avoti: tradicionālie un elektroniskie”, „Māju stāsti bibliotēku novadpētniecības datu bāzēs”. Mācību metodes – lekcijas un praktiskas nodarbības. Lekcijas un nodarbības vadīja latviešu literatūrinātniece, valodniece Janīna Kursīte-Pakule, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LGIA) Ģeodēzijas un kartogrāfijas departamenta Kartogrāfijas nodaļas Toponīmikas laboratorijas vadītāja Vita Strautniece, Tukuma bibliotēkas bibliotekāre Dace Ernšteine un Pūres pagasta bibliotēkas vadītāja Valda Dzelzkalēja. Vizuālā informācija: http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/galerijas?gallery_id=137.

Projekts „Prasmīgi bibliotekāri – gudri apmeklētāji” tika izstrādāts un guva atbalstu 2016.gadā, bet tika realizēts - 2017.gadā. Teorētiski praktisko nodarbību tēmas bija „Darbs ar desocializētiem klientiem bibliotēkās”, „Bibliotekārs – savas profesijas prestiža veidotājs” un „Kultūras individuālisms un kolektīvisms darba kolektīvos”. Mācību metodes – interaktīvas lekcijas un praktiski vingrinājumi, diskusijas, individuālais un pāru darbs. Nodarbības vadīja organizāciju psiholoģe Mg. psych. Iluta Krūmiņa un Mg. Sci.Soc. Ivetu Krūmiņu. Bibliotēkās arvien biežāk nāk apmeklētāji, kuriem jāsniedz dažāda veida un sarežģītābas uzziņas, kuri vēlas izzināt dzimtu vēsturi, sava novada vēsturi. Praktiskās nodarbības 2 grupām vadīja portāla www.ciltskoki.lv administrators Egils Turss. Vairāk informācijas: <http://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/prasmigi-bibliotekari-gudri-apmekletaji>.

Pēdējos gados daudz strādāts, lai pagastu bibliotekāri uzsāktu darbu pie datu ievades novadpētniecības datu bāzē. Apmācību un konsultāciju rezultātā darbu ir uzsākušas 15 bibliotēkas, kopā izveidojot 541 jaunu ierakstu un rediģējot 107 ierakstus. 2017.gadā apguva arī mājvietu aprakstu veidošanu novadpētniecības datu bāzē.

2017.gadā tika realizēts vēl viens Gulbenes novada bibliotēkas 2016.gadā izstrādātais projekts „Āra lasītavu izveide pagastu bibliotēkās – jauna iespēja iedzīvotājiem”. Tā mērķis paplašināt pakalpojumu piedāvājumu, pie 7 pagastu bibliotēkām, izveidojot āra lasītavas.

Gulbenes novada bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(- i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	6.janv.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</i> Bibliotēku darba statistika; BIS ALISE; Semināros un kursos gūtās atziņas un ierosmes darbam	23	5
2.	20.janv.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem „Darbs ar desocializētiem klientiem”</i>	26	6
3.	3.febr.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem „Bibliotekārs savas profesijas prestiža veidotājs. Individuālisms un kolektīvisms darba kolektīvos”</i>	28	6
4.	17.febr.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem „Portālu ciltskoki.lv un raduraksti.lv izmantošana bibliotekārajā darbā”</i>	28	4
5.	7.apr.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</i> Strādājam.Koši. Radoši. Interesanti. Prezentācijas par darbu pagastu bibliotēkās 2016.gadā	19	5
6.	19.maijs	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</i> Valsts valodas līkloči; Jaunās „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” grāmatas un aktivitātes; Skolotājs un viņa audzēkni no Ziemeļvidzemes: L.Svempam-120	19	5
7.	4.aug.	Limbažu galvenā	Gulbenes novada	<i>Publisko bibliotēku darbinieku pieredzes apmaiņas brauciens uz</i>	25	10

		bibliotēka un Alojas novada uzņēmējdarības atbalsta centrs - bibliotēka SALA	bibliotēka	Limbažu galveno bibliotēku un Alojas novada uzņēmējdarības atbalsta centru - bibliotēku SALA		
8.	15.sept.	Galgauskas, Druvienas un Tirzas pagastu bibliotēkas	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Publisko bibliotēku darbinieku izbraukuma seminārs par tēmu „Novadpētniecības darbs bibliotēkās”</i>	21	6
9.	6.okt.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem par bibliogrāfisko ierakstu veidošanu elektroniskajā novadpētniecības datu bāzē</i>	3	3
10.	6.okt.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku bibliotekāriem par SBA moduli BIS ALISE</i>	7	3
11.	13.okt.	Gulbenes novada bibliotēka, Gulbenes kultūras centrs	Gulbenes novada bibliotēka; Gulbenes novada domes Izglītības, kultūras un sporta nodaļa	<i>Kultūras darbinieku forums:</i> Bibliotēku darbs; Ieskats novada kultūras dzīves plānos 2018.gadā; Kā radoši raudzīties uz lietām un notikumiem		
12.	24.okt.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Skolu bibliotēku darbinieku seminārs:</i> Jaunākais bērnu bibliotēkas krājumā; Iespējas mācīties un pilnveidoties attālināti; Datu bāze Letonika; BIS Alise	8	4
13.	20.okt.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko un skolu bibliotekāriem „Digitālās kompetences pilnveide mediju prasmes 1.-5.klašu skolēniem”</i>	20	5
14.	3.nov.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Publisko bibliotēku darbinieku seminārs:</i> Par tulkoto zviedru bērnu literatūru un A.Lindgrēni; Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa; Ka izvērtēt jauna bibliotēkas pakalpojuma nepieciešamību	20	5
15.	3.nov.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem par SBA moduli BIS Alise</i>	5	3
16.	10.nov.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem „ievads medijpratībā”</i>	45	5
17	24.nov.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem „Mājvārdi Latvijā”</i>	45	6
18.	1.dec.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem „Ekspedīcijas un to organizēšana”</i>	37	6

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Gulbenes novada bibliotēkas pārraudzībā ir 16 Gulbenes novada izglītības iestāžu bibliotēkas. Bibliotekārēm regulāri tiek sniegti metodiskais atbalsts, konsultācijas, tiek organizēti profesionālās pilnveides semināri, kā arī nosūtīta informācija par citiem bibliotekāru profesionālās pilnveides pasākumiem Gulbenes novada bibliotēkā un citur. Ja tēmas viņām liekas interesantas un viņām aktuālas, tad arī skolu bibliotekāres piedalās publisko bibliotēku semināros un apmācībās.

Gulbenes novada bibliotēkas pārraudzībā ir darbs ar BIS Skolu Alise. Tieki sniegtas konsultācijas darbā ar sistēmu, rīkotas mācības, kā arī tiek pārraudzīts izglītības iestāžu bibliotēku darbs BIS. Kopumā ar BIS Alise strādā 9 skolu bibliotēkas, no tām bibliotekārais darbs pilnībā automatizēts ir 7 skolās.

Izglītības iestāžu bibliotekāres tiek konsultētas par daiļliteratūras iegādi – literatūras apskatos tiek rādītas dažādas grāmatas, stāstīts par tām, kā arī bibliotekāres izsaka savu viedokli par grāmatas iegādi izglītības iestādes fonda papildināšanai.

Visvairāk 2017.gadā sniegti individuālo konsultāciju bija par darbu ar BIS ALISE – par lasītāju reģistrāciju, klašu pārcelšanu, cirkulācijas statistiku, kā arī par bibliotēku statistikas aizpildīšanu digitālajā kultūras kartē.

Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

Bibliotekārajā darbā bieži konsultējamies ar kolēģiem no LNB Bibliotēku attīstības centra un Bērnu literatūras centra, kuras neliedz savas zināšanas un pieredzi. Organizējot apmācības un seminārus, atrast lektorus ir palīdzējusi sadarbība ar citu reģionu bibliotēkām, piemēram, Ludzas, Balvu, Alūksnes un Madonas reģionu galvenajām bibliotēkām.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Viena no lielākajām problēmām ir bibliotēku darbinieku novecošanās tieši pagastu bibliotēkās. Vidējais pagastu bibliotekāru vecums 2017.gadā ir 54 gadi. 7 darbiniekam vecums ir pāri 60 gadiem, no tiem 4, t.i., 19% no 21 darbinieka ir pensijas vecumā. Lai kā negribētos to atzīt un visu cienu pieredzei, tomēr, jaunā apgūšanai, radošumam un darba intensitātei tas ir šķērslis. Vajadzētu nākt jaunajai darbinieku maiņai. 2018.gada 2.janvārī darbu uzsāka jaunā Rankas pagasta bibliotēkas vadītāja.

Dažiem bibliotekāriem trūkst pašmotivācijas aktīvi darboties, negaidot norādījumus „no augšas”, meklēt pašiem ierosmes savam darbam, profesionālajai pilnveidei. Tas traucē atsaukties uz piedāvājumiem kaut ko jaunu apgūt, izkustēties no ierastās vides. Šajā gadījumā ir pat kaut ko grūti veicināt, jo kā lai motivē tos, kuriem trūkst pašmotivācijas.

Savukārt tiem, kas jau ilgāku laiku strādā bibliotēku nozarē un ir aktīvi izmantojuši visas piedāvātās iespējas profesionāli pilnveidoties, ir problēma atrast iespēju padzīlināti mācīties, jo šādu kursu trūkst. Tādus vajadzētu, piemēram, novadpētniecības darbā, arī padzīlinātos kursus informācijas meklēšana pa nozarēm, piemēram, medicīnu un juridiskiem jautājumiem. Piedāvājums pārsvarā ir, lai apgūtu bibliotekārā darba pamatus un domāti darbiniekiem bez lielas pieredzes.

Problēmas darbā ar izglītības iestāžu bibliotēkām sagādā mazās bibliotekāru darba likmes. 16 Gulbenes novada skolās strādā 18 bibliotekāri ar Joti dažādām slodzēm – no 0 līdz pilnai likmei. Vidējā slodze ir 0,355. Divās sākumskolās bibliotekārais darbs ir tikai papildus sabiedriskais pienākums kādam skolotājam. Bibliotekārēm primārais darbs ir skolotājas darbs. Šādā gadījumā nevaram prasīt produktīvu un kvalitatīvu darbu.